ATEITIS

1962, SPALIS, NR. 8

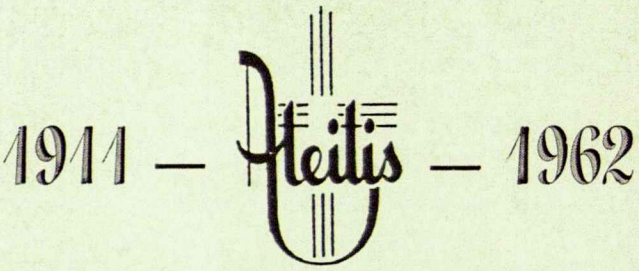

LIETUVIŲ KATALIKIŠKOJO JAUNIMO ŽURNALAS
LITHUANIAN R-CATHOLIC YOUTH MAGAZINE

1962 SPALIS - OCTOBER Nr. 8

TURINYS

Redakcijos žodis 193
Ten mūsų tėvynė, **M. Krupavičius** 194
Vandenyno akys (eil.), **Česlovas Občarskas** . 197
Moksleivių stovykla Dainavoj 198
MAS stovyklos konkursiniai rašiniai . . 201
Jaunučių konkursiniai rašiniai 203
Ruoškimės kūrybiniam darbui, **Rimas Rudys** . 204
Knygos 206
Gimnazijų abiturientai 210
Universitetus baigusieji 212
Sudiev, kvietkeli! **Andrius Lakutėnas** . . . 213
Skeveldros iš erdvių (eil.), **Leonida Paulytė** . 215
Atpažinimas (eil.), **Leonida Paulytė** . . . 215
Tekmė (eil.) **Liauda** 215
Sendraugių stovyklą prisimenant, **R. St-tė** . 216
Gyvenimas (eil.), **Leonida Paulytė** 217
Įsigilinkime į savo didybę, **kun. Jonas Kidykas, SJ** 218
Spaudos apžvalga, **R. Šliažas** 219
Vox Populi 220
Sportas 221
Ateitininkų Federacijos Nepaprastoji Konferencija 223
Kreivos šypsenos 224
Galvok! . . . . viršelio trečiam puslapy

Viršelio nuotrauka **Algio Urbanavičiaus;** 193 p. iliustracija **Petro Kaufmano.**
Šį numerį redagavo **Rimanto Repšio** kolektyvas.

Vyr red.: Rimantas Repšys
Pad. red.: R. Sakadolskis
Literatūra: Lilė Tumosaitė
Moksl. reik. ved.: R. Juozevičiūtė
Korespondencijos: Audronė Garbenytė

Redakcijos adresas:
"Ateitis"
6540 S. Campbell Ave.,
Chicago 29, Ill.

★

LITHUANIAN CATHOLIC YOUTH MAGAZINE

Published monthly, except July and August by the Lithuanian Catholic Youth Association.

"ATEITIS"
5725 So. Artesian Ave.
Chicago 29, Illinois

★

Prenumerata metams $5.00
pagal JAV dol. kursą.
Garbės prenumerata metams $10.00
Subscription $5.00 per year

Vyr. red.: P. Kaufmanas
Pad red.: Vacys Šaulys
Literatūra: Dalia Kolbaitė
Moksl. reik. ved.: L. Bačinskaitė
Korespondencijos: V. Bičiūnaitė

Administracija:
5725 So. Artesian Ave.
Chicago 29, Illinois

★

Second class postage paid at the Chicago Post Office

Su šia SAS vasaros stovykla prasilaužė nauja karta į studentų eiles. Tai nebuvo paprastas, kasmetinis įvykis. Tas labai aiškiai išryškėjo SAS metiniame suvažiavime. Gyvose diskusijose buvo galima matyti, kad dalyviai paliko praeitų ir užpraeitų metų nedarbingą apatiją. Gyvam, kūrybingam momente suvažiavimo dalyviai pareiškė vienbalsį pasitikėjimą savo ateitim. Prasminga būtų atkreipti dėmesį į šitą reiškinį. Pasitikėjimas savim reiškia, bent šiuo atveju, ne vien savanaudiškumą, bet pribrendimą gyvenimui bei praregėjimą savo paskirties. Kur anksčiau nuklydę studentai nerado savo tikslo ir diskutavo procedūrines bei techniškas problemas, dabar naujas prieauglis, atsiremdamas į stiprų vyresniųjų užnugarį, karštai debatavo žinomų tikslų ir motyvų svarbą.

Įvyko perversmas iš abejingumo į darbingumą. Išaušo renesanso diena. Mes esame ateitininkijos aukso amžiaus pirmoji banga. Neaušinkim burnų pasenusiom bėdom. Meskimės į darbą. Semkimės iš pavyzdžių aruodo: džiaugiamės dr. Vytauto Vyganto išrinkimu t r e č i a m terminui P a x R o m a n a pirmininku. Lietuvių, o ypač mūsų organizacijos vėliavą savo uoliu darbu jis neša tarptautinio sąjūdžio pirmose eilėse. Visi mes, o ypač Centro Valdybos ir draugovių valdybų nariai galime semtis drąsos ir jėgų iš dr. Vyganto šviesaus pavyzdžio. Jam linkime ištvermės ir Viešpaties palaimos jo taip gausiuose darbuose. Su ta mintim prisiminkim, kad nuo mūsų priklauso, ką ir kaip galvos rytojaus jaunimas. Mes dabar apsprendžiame, katrai prel. M. Krupavičiaus kategorijai (žiūrėk šio numerio pirmąjį straipsnį) priklausys mūsų vaikai.

— — —

Redakcija nudžiuginta SAS Suvažiavimo parodytu susirūpinimu ATEITIM. Kiekvienas sąjungos vienetas įpareigotas prenumeruoti ATEITĮ. Reiškiame nuoširdžią padėką už rūpestį.

Nauji vėjai veikimo formoje pasirodė suvažiavime korespondencijų klausimą nagrinėjant. Buvo nutarta, kad sąjungos vienetai atsiunčia savo susirinkimų korespondenciją į ATEITĮ. Tokiu būdu bus vienu šūviu nušauti trys gaidžiai: vienetai turės pilnus ATEITIES komplektus, kuriuose bus visi protokolai, kurie bus prieinami visiems.

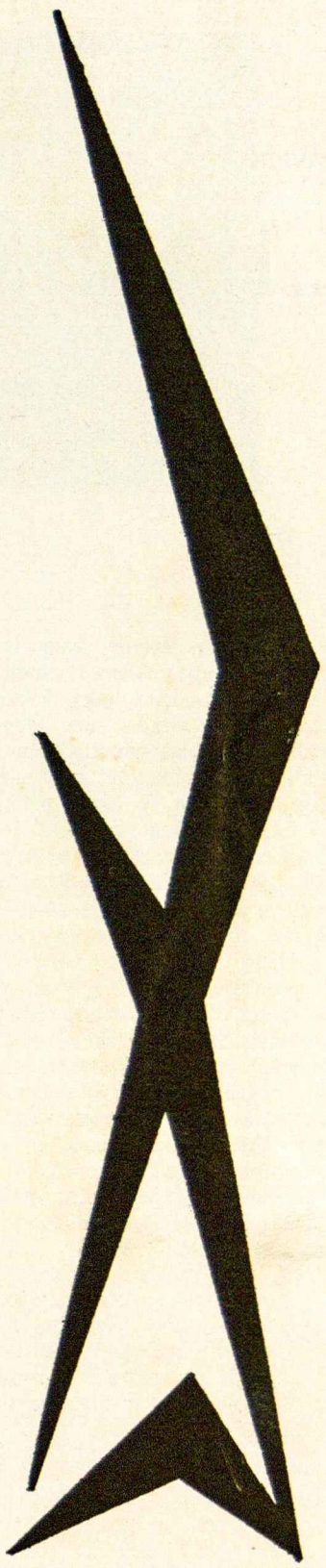

LIETUVOS NACIONALINĖ M. MAŽVYDO BIBLIOTEKA

M. KRUPAVIČIUS

...TEN MŪSŲ TĖVYNĖ...

I.

Mūsų lietuviškąją išeiviją, kaip ir kiekvieną kitą, galima padalinti į dvi dalis: 1. tuos, kurie nusistatė įaugti į dabar gyvenamą aplinką, į kurią juos atbloškė likimas, pasilikti joje visada, savo tėvynę iškeisti į gyvenamą kraštą, o naujai įsigytus namus laikyti ne keliautojo laikinąja palapine, bet pastovia sodyba, kurioje užbaigs savo gyvenimą ir kurią paliks savo vaikams. Šios rūšies išeiviją galima padalinti į du poskyrius: a. tuos, kurie neturi noro atsižadėti savo tautybės, savo atsineštos kultūros, gimtosios kalbos, savo tradicijų ir meilės savo tėvynei Lietuvai. Tie žmonės pasisako: mano tėvynė yra čia, arba mano tėvynė yra čia ir ten (nors negali būti dviejų tėvynių, kaip negali būti dviejų motinų), arba geriausiu atveju — mano vaikų tėvynė bus šis kraštas ir su tuo faktu turiu skaitytis. Jie gali ilgėtis Lietuvos, bet negali naujai pasirinktos pastoviai apsigyventi vietos laikyti svetimu kraštu. Tokie žmonės, jei kartais ir ilgesnį laiką nenutausta, nustoja būti išeivija ir tampa, kaip čia priimta vadinti, lietuvių kilmės amerikiečiais, australais, brazilais ar dar kitokiais. b. Kitam poskyriui priklauso tie išeiviai, kurie galutinai nusisuka nuo Lietuvos, nusipurto visu tuo, ką iš jos yra gavę. Tokie žmonės Lietuvai tampa gyvais lavonais, o jų šeimos kapinynais.

2. Antrąją išeivijos dalį sudaro tie išeiviai, kurie, pasitraukus iš Lietuvos, pasiryžę grįžti į savo tėvynę ir nenori įaugti į svetimą žemę. Jie laiko save prievartos išeivija, nes šiose sąlygose grįžti ten, iš kur yra išėję, negali. Laikinai gyvenamasis kraštas jiems yra svetima žemė. Jie gina savo priklausomybę Lietuvai ir laiko save Lietuvos vaikais. Jie nori turėti tėvynę, ir nieks iš jų negali jos atimti. Jų tėvynė ant Nemuno krantų.

II.

Kas gi iš tikrųjų yra tėvynė? Nublankęs, bet viliojantis poetiškos vaizduotės kūrinys? Atitraukta nuo žemės idėja? Kažkas realu ir konkretu, dėl ko verta gyventi ir mirti? Mylime tėvynę. Jei mylime, tai turime žinot tiksliai, ką mylime, kas yra mūsų meilės objektas. Nerūpi mums fiktyviniai reiškiniai nei ore pakabintas patriotinių išgyvenimų komplektas. Mums rūpi konkretas, objektas, daiktas, tikrovė. Jei tėvynė reikalauja iš mūsų atsižadėjimų, aukų, darbo, o tam tikrais atvejais ir gyvybės, tad turime aiškiai žinoti, kodėl dėl jos turime ne tik aukotis ir dirbti, bet reikiamai valandai išmušus net mirti. Ar visa tai verta, ar užsimoka. Žmogus nori žinoti savo gyvenimo ir savo veiksmų prasmę, ir tas jo noras yra išmintingas ir pagrįstas.

Gimtoji žemė, tauta, valstybė, papročiai, kultūra, gyvenimo formos, saviškumo išjautimas, tradicijos, istorija arba bendruomeniškumas laike — visa tai ir dar daugiau — tėvynė. Pagaliau visas mūsų gyvenimas žemėje jungtinas į tėvynės sampratą. Bet tokia tėvynės aptartis negali mūsų patenkinti. Ji miglota, nepramatoma, akis negali prasimušti ligi jos branduolio, esmės. Tokis protavimas į pastatytą klausimą, kas yra tėvynė, nepriveda prie aiškios, pilnos ir išsemiamos tėvynės sampratos.

Kokiu tad būdu galima prie jos prisisiekti, kaip ją sudaryti? Norėdami turėti tokią tėvynės sampratą ir jos aptartį, turime tėvynės sampratos ingredientus, paskirus elementus gerai išanalizuoti, išgvildenti, prisikapstyti ligi jų esmingiausio turinio ir prasmės. Jieškodami kiekvieno tų elementų, kurie visi galutinėj savo sumoj sudaro tėvynės sampratą, prieisime prie jieškomo tikslo. Eidami tuo keliu prie tėvynės sampratos ir ją suradę, pamatysime, kad tai yra pagrindinių žmogiškų vertybių telkinys, komplektas, kad jos nustato žmogiškojo gyvenimo žemėje vertę ir duoda kryptį ir jėgos išsivystyti mūsų žmogiškajai asmenybei. Išgvildenę ir išanalizavę nurodytu būdu kalbamus elementus, pamatysime nustebę, kad jie patys savyje, **in se,** abstrakcijoj, išvilkti iš grynai tautinių formų yra visos žmonijos pagrindinės vertybės — taurumas, garbingumas, laisvė, teisingumas, solidarumas, brolybė, kūrybingumas, pažinimas, moralinės ir estetinės vertybės ir tt. ir tt. Pasirodys, kad tos vertybės yra visiems amžiams ir visoms tautoms. Suprantama, kad jos, kaip gyvos, turi pasiduoti vystymosi, valymosi ir tobulinimosi procesui. Tuo būdu nuo to, kas yra tėvynė, prieiname prie to, kas yra žmoniškumas, žmogus, žmonija.

Bet tos bendrosios vertybės, jei nepaliekamos grynomis idėjomis, ir norima jas paversti tikromis vertybė-

mis, kurios pavidalina, formuoja ir apglėbia visą žmogaus asmenybę, turi reikštis ir konkretintis realiai esamomis gyvenimo formomis. O kadangi žmogus pilnutiniai pavidalinasi ir formuojasi visuomenėje, tad tos formos turi būti visuomeninio charakterio, suprantama, įgyvendintos erdvėje ir laike. Tas formas pats žmogus visuomeniniai kuria. Jo tai kūrybai duoda kryptį ir turinį tos sąlygos, kuriose jo visuomenė ar bendruomenė gyvena ir dirba. Tų aukščiausių žmogiškų vertybių įkūnijimas į gyvenimo konkretumą, jų surišimas su apribotu laiku ir erdve, jų ugdymas ir vystymas amžių bėgyje vienoj teritorijoj, sukuria nepakartojamų ir vienintelių vertybių telkinį, kuris yra vienos žmonių bendruomenės ar tautos pastangų ir darbo vaisius. Tas telkinys — tėvynė. Nieko nuostabaus, kad ji mums brangiausia vertybė, kad dėl jos esame pasiryžę mirti ir dėl jos gyventi. Ir aiškiai žinome, kad mūsų tėvynė to yra verta.

Tačiau tuo pačiu metu tos vertybės yra visos žmonijos, universalinėmis vertybėmis. Mano tėvynė yra tam tikra prasme nuosavybė visos žmonijos, mano tėvynė yra lietuviškoji forma to, kas žmonijos. Klystų tas, kas manytų, jog tai internacionalizmas. Tai tik įvairumų vienybė ar įvairumai vienybėje. Jei tos bendrosios gėrybės nerealizuotos, neįkūnytos, neįrėmintos konkretumu, turi tik grynos idėjos reikšmės. Tačiau realizuotos gyvosios tautos, gyvojo visuomeninio organizmo savose formose jos įgyja visos žmonijos reikšmės ir vertės. Dėlto galime prisiimti graikų meną ir filosofiją, įvairių tautų literatūrą, romanišką ar gotišką architektūrą, galime džiaugtis Dikenso angliškumu, Čechovo rusiškumu, negrų tautiška muzika ir nenustosime būti tuo, kuo esame, savimi. Tų tautinių vertybių neprisiimam egzotiškai, vertiname jose tai, kas yra bendražmogiška, bet negriškoj, prancūziškoj, vokiškoj ar angliškoj formoj, tačiau prisiimam jas, adoptuotame saviškai, lietuviškai. Prisiėmimas svetimų kultūrinių apraiškų gali būti dvejopas: jas priimti ir naudoti šalia savos tautinės kultūros. Tuomet turėsime šalutinį ne savąjį pastatą ar trisienį, bet galima ir adoptuoti, įjungti į savuosius rėmus. Jei jas prisiimsime, nesuteikdami joms lietuviškos formos ir dvasios, jos styros kaip svetimo milo lopas ant lietuviškos plonos drobės. Jei tokių lopų be atodairos ant savos drobės didinsim, galėsim savo tautinę kultūrą palaidoti svetimuose lopuose.

Mūsų šimtametė kova su carizmu dėl savo tėvynės laisvės ir dabartinė kova su bolševizmu tapo pasauline nuosavybe net tų žmonių ar tautų, kurie mūsų naudai nei pirštu nepajudino. Bet ji, kaip kokia bakterija, po oda nematomai ir nejuntamai prasiveržia į teisingumo jausmą, kuris nuolatos yra paminamas ir nuolatos vėl atgyja.

Grubi nacionalizmo klaida, vedanti prie tokio išsigimimo, kokį matėme Hitlerio nacionalsocializme, Musolinio fašizme ir nemažesnio Chruščiovo bolševizme, reiškiasi tuo, kad praranda tą bendražmonišką tautinių pasiekimų vertybės prasmę, kad absoliutizuoja savas tautines formas ir kad niekina ir trypia kitų tautų tautinius pasiekimus ir laimėjimus. Toks savos tautinės formos pervertinimas nuveda į barbariškumą, kuris baigiasi eksterminacine politika savos tėvynės vardan. Iš tikrųjų gi tai yra savos tėvynės išdavystė, — naikinimas bendražmoniškos prasmės, jos universalinio turinio, kurį turėtų įkūnyti į savos tautinės būties formas.

Baimė būti išveldėtais iš tėvynės, jos nustoti neturi nieko bendro su sentimentalizmu. Tai yra baimė būti išmestais į žmoniškumo paraštę. Dėlto kiekvienas žmogus turi teisės į tėvynę. Jos nieks neturi teisės iš jo atimti, kaip nieks neturi teisės jos atsižadėti neįžeidęs ne tik savo garbės, tėvynės teisių, teisingumo reikalavimų ir krikščioniškos moralės.

III.

Kaip visa, kas laikina ir žemiška, taip ir žmogaus tėvynė turi paklusti esminėms pasaulio kategorijoms, turi būti erdvėj ir laike. Be to ji tampa tik idėja.

Tėvynės laiko kategorija yra jos istorija. Dėlto apsigavimas būtų, kas manytų, kad galima dirbtinėmis priemonėmis atsiplėšti nuo istorijos, nutraukti jos eigą ir pradėti gyvenimą taip, lyg niekad nebūtų turėjęs praeities. Praeitis negali prapulti be pėdsakų, nuskęsti negrįžtamai kokioj laiko prarajoj, negalima jos užmiršti ir išbraukti, nes ji formavo tautą ir žmogų. Ji gyvena mumyse, ji praėjo, o tačiau ji yra. Ji sukūrė charakterį, paprotį, pomėgius ir pasibiaurėjimus, bendrus idealus, gyvenimo stilių ir visą dvasinę ir medžiaginę formą, kuri yra tėvynės įkūnijimu, kuri yra pati tėvynė. Tai liečia lygiai tai, kas praeityj buvo laikoma gėriu ir tai, kas buvo laikoma blogiu. Žmogus nėra atitraukta, abstraktinė samprata, yra savo praeities turėtojas, savininkas, jis gali ją prievartauti ir klastoti, bet negali jos visai atmesti, ja nusipurtyti. Žmogus negali gyventi už istorijos ribų, nes negali gyventi už laiko ribų.

Mindaugas suvienijo Lietuvą prieš 1236 m. Tiksliai data nežinoma. Tad suvienytoji Lietuva jau turi virš 726 metų senumo. Lietuva buvo politiniai organizuota dar prieš suvienijimą. Istoriniais šaltiniais galima prisiirti ligi Lietuvos politinio organizuotumo dešimtame amžiuje. Tad organizuotos Lietuvos istorija turi jau apytikriai 10 amžių senumo. Tokiu ar kitokiu būdu organizuota Lietuva negalėjo būti išspirta iš kelmo. Skandinavai lietuvius mini devintojo amžiaus pradžioj. Romėnai aisčius mini pirmojo amžiaus gale. Aisčių tarpe buvo ir lietuviai. Tad nuo tų laikų prasidėjo ir lietuvių ir Lietuvos istorija. Tiesa, pirmieji Lietuvos istorijos lapai paskendę amžių miglotoj glūdumoje. Ji sunkiai išskaitoma iš archeologų surastų mūsų žemėje negausių iškasenų. Tad jau tada buvome tam tikrų, mums dar nevisai aiškių formų visuomeninis vienetas. Nuo tada jau formavosi ir reiškėsi Lietuvos charakteris, papročiai,

sugebėjimai, gyvenimo formos. Tų amžių bėgyje išmynėme mūsų tautiniame kely gilius takus. Ir šiandien, bent tam tikrame laipsnyje, į juos turime atsižvelgti. Praeities klastojimas didelė žala. Suklastota praeitis stumia veiklą į klystkelius, nes praeitis surašyta ne tik knygose, ji realiai gyvena ir žmoguje. Norėdami save suprasti, turim suprasti praeitį, iš kurios esame išaugę. Praeitis gyvena mumyse, tad klastodami praeities vaizdą, klastojame ir dabartį, apsunkindami ir kliudydami teisingą ir taisyklingą dabarties veiklą.

Praeities savininkai — ir išeiviai, ir tėvynėj pasilikę. Dėlto abipusis susipratimas turi būti grindžiamas praeitimi, bendra istorija.

Bet istorija nėra užvožta knyga. Ji yra priauganti struktūra. Praeitis gyva. Nors ji pasitraukusi už dabarties ribos, bet tiesia savo pirštus į dabartį ir nepaliaujamai jos akimirkas traukia į savo viešpatiją. Praktikoje dabartimi mes skaitome ne tik dienas, savaites, mėnesius, bet net ir metų — metus.. Faktinai gi dabarties yra tik akimirkos. Ištartas žodžio skiemuo atsiduria praeityje, o tartini skiemenys stovi ateityje. Dėlto kaikurios senos kalbos savo gramatikose neturi esamojo laiko. Tad kaip negalima pradėti tautos gyvenimo nuo "nulinio" punkto, taip negalima jo sulaikyti ant betkurio punkto ir nebepripažinti tolimesnės istorijos žygiuotės. Dabar gyvenamais laikais pasikeitimai vyksta nepalyginamai greičiau, negu vyko netolimoj praeityj. Mes, išeiviai, atsiskyrėm su savo broliais pasilikusiais tėvynėje 1940 — 44 metais. Abu šie tautos padaliniai nuo to laiko einame skirtingus vieni nuo kitų nepriklausomu keliu ir gyvename labai skirtingose sąlygose. Dėl to šių skirtingų istorijų žmonėms kartais nelengva susiprasti, nors mūsų istorijos išskyrė dar tik, bendrai imant, apie 20 metų. Tas trumpas laikotarpis suskubo stambių atmainų įsprausti į mūsų galvosenas ir elgsenas. Seną praeitį turime bendrą, ir ji mus riša. Bet naujausias praeitis turime labai skirtingas. Jos pastatė tarp mūsų tvorą, kurios ir vieni ir kiti, ir mes, išeiviai, ir iš Nemuno pakrančių labai nenorime.

Ši naujausioji praeitis yra susitarimo ir susivienijimo sprendėjas. Sprendžiant šį klausimą, iškyla klausimas: kurią minėtų dviejų praeičių pripažinti mūsų tėvynės praeitimi — tą iš panemunių, ar iš plataus laisvojo pasaulio. Istorijos skelt negalima, nors mus žiaurus likimas ir suskaldė. Pasidarėme **jūs** ir **mes,** nors ir vieni ir kiti to nenorėjom ir dabar nenorime. Tad **jūsų** ar **mūsų** praeitį pasirinkti mūsų bendrąja ir vadovaujama praeitimi. Į tą klausimą vieną kartą turime turėti aiškų ir teisingą atsakymą: mes čia, svetimose žemėse ir jūs iš panemunių, kur senoji Lietuva, kur teka jos pagrindinė istorinė tekmė, kur susitinka erdvė su laiku, kur susiduria jūsų ir mūsų gyvenimas, siekimai ir idealai, kurie tik kartu garantuoja būvio realumą.

Mes iš čia labai gerai žinom, vertinam ir didžiuojamės tų iš ten, kur broliai artojai lietuviškai šneka, didžiavyriškais, herojiškais žygiais, pasigėrėtinu aukingumu, drąsa ir atsižadėjimu kovoj su raudonuoju priešu už Lietuvos laisvę. Mes žinom, kad ten už Lietuvą paklojo daug tūkstančių tauriausių lietuvių savo galvas. Mes žinom, kad vergais paversta visa gyvoji Lietuva ir šiandien "didzį vargų, sunkių naštų cisia ji dziena dzienon". Žinom, kad Lietuvoj plaukė ir tebeplaukia plati lietuviškos martirologijos upė, kaip yra plaukusi mūsų istorijos pagrindinė tekmė. Bet žinom ir kitą lapą. Anų iš panemunės priešo sugeležiniuotos rankos ir kojos, o burnos devyniomis spynomis užrakintos. Už Lietuvą nei žodžio tarsi, nei ranką pajudinsi. Rašytojams, mokslininkams, menininkams nukaišyti siauri takai, iš kurių Lietuvos pusėn iškrypti negalima. Tad visas laisvinimo darbas, visas lietuviškosios kultūros išlaikymas ir ugdymas laisvas ir nevaržomas pasiliko tiems, kurie atsidūrė už tėvynės ribų. Ir tuo būdu gyvenimo sąlygų verčiama šiomis aplinkybėmis mūsų tautinės istorijos pagrindinė tekmė į išeivijos pasaulį pasuko. Ją pasuko ta kieta ir žiauri būklė, kurioj atsidūrė mūsų tėvynė.

IV.

Vokiečių okupacijos metu ėjau šnekučiuodamas Kauno Laisvės alėja su vienu jaunu akademiku. Abi alėjos pusės nustatytos traukiančiomis į rytus patrankomis, tankais, sunkvežimiais ir motociklais. Mano akademikas pastebėjo: vakarai, traukdami į rytus, sustoja pas mus pasiganyti. O kai rytai trauks į vakarus, mes juos turėsime taip pat vaišinti. Lietuva tiltas tarp dviejų didžių neramių grobuoniškų valstybių — rusų ir vokiečių. Dėl tilto vaidmens Lietuvai per visus savo amžiaus turėjo iškentėti tiek politinių sunkumų ir pavojų, kokių nepatyrė kitos valstybės. Namai pastatyti prie didžiojo kelio negali laukti ramybės ir saugumo. Mūsų geopolitinė padėtis formavo nuo amžių tautos charakterį ir jos kultūrą.

Lietuvos geopolitinė padėtis pavojinga ir sunki. Bet jos nepakeisi, kad ir dėl tos menkos priežasties, jog nieks neduos savų žemių naujai valstybei steigti. Negali būti Lietuvos Afrikoje, Australijoje, Pietų ar Šiaurės Amerikoje, nei bet kuriame kitame pasaulio krašte. Lietuva gali būti tik ten, kur dabar yra — kur bėga Šešupė, kur Nemunas teka. Lietuviai myli tą nedidelį Europos gabalėlį. Jie čia išaugo, čia prasiekė viso, ką turėjo, dėl tos žemelės kovojo, čia guli jų kunigaikščiai, vadai, mokslininkai, menininkai ir tie, kas pakloja savo galvas už tėvynę. Tauta jų atmintį gerbia ne dėl mandagumo, bet dėl to ryšio su vertybėmis, kurias mirę reprezentavo, dėl kurių gyveno, dirbo, kentėjo ir mirė. Tas vos įžiūrimas pasaulio žemėlapyj žemės gabaliukas, nutįsęs abiem Nemuno pusėmis, kuris mėlyna srove vingiuoja lietuviškomis lygumomis, mūsų labiausiai mylimas, nes tai mūsų tėvynė, kurios etimologiška prasmė — tėvų žemė, tėvų paveldėjimas, amžiais jiems priklausomas. Tėvynė tai ne ketvirtainių kilometrų suma, bet visos mūsų istorijos vieta, tai erdvės ir laiko susidūrimo taškas, tai abiejų tautos dalių — iš ten ir iš čia — susitikimo punktas, kurios tik kartu gali garantuoti esimo realumą.

Lietuvos valstybės sienos keitėsi amžių bėgyje tai jos naudai, tai nenaudai, bet pagrindinis mūsų tėvynės, pagrindinis mūsų lietuviškumo kamienas augo, brendo, bujojo ilgais šimtmečiais Nemuno pakrantėse. Tą simbolį vartoju savo esminei tezei nurodyti. Tas problemas, kurias mes išgyvenome čia svetimojoj, jas išgyveno ir ten panemunėse. Ir mes ir jie ieškojome išeities savo tautai, sau, ateičiai. O išeitis yra viena: **Mūsų tėvynė Lietuva prie Nemuno.**

Esame reto istorijoj įvykio liudininkai: atstatymo valstybės, kurios nebuvo per du tūkstančius metų. Per du tūkstančius metų žydų tauta gyveno išeivijoj, saugodama nusistebėjimo vertu užsispyrimu ir pasišventimu savo tradicijas ir tautinę kultūrą. Tai buvo tauta be tėvynės, tauta išveldėta. Išimtį sudarė tik tie žydai, kurie savo tėvynę surado kur kitur, kurie nustojo būti žydais. Šiandien matome Izraelio milžiniškus valstybinius užsimojimus, kaip pagrindiniai vienos kartos laikotarpiu pasikeitė tos tautos charakteris. Tie menkaverčiai, pajuokiami dėl savo bailumo dviejų tūkstančių metų bėgyje, kariai, trumpu laiku įgijo geriausių karių savybių. Tie amžini pirkliai, prekininkai, finansininkai, amatininkai ir pramonininkai, vengę žemės ūkio ir darbininko duonos, šiandien kolonizuoja savo kraštą ūkininkais, dirba fabrikuose, prie gelžkelių ir visose valstybės srityse, kurių pirmiau nemėgo ir kuriose neturėjo patyrimo. Pasilikusi tik knygose ir liturgijoje hebrajų kalba virsta gyvąja žydų kalba. Šiandien jie, nors ir karingų ir fana-

tiškų priešų apsupti, jaučiasi stipria koja stovį savo tėvynėje. Tarptautinė žydija, nors pasilikusi išeivijoje, Izraelį pripažįsta savo tėvyne ir dėlto nustojo buvę žmonėmis be tėvynės. Bet žydams nebūtų pavykę atkurti Izraelį kokioj Angoloj, kurią mums anuo metu siūlė Pakštas ir kurio sumanymą dar ir dabar kaikas palaiko, ar Madagaskare. Palestina ta vieta, kurioj išaugo žydų tauta ir tik ten ji galėjo sugrįžti, tik ten galėjo atstatyti savo valstybę ir jaustis, kaip namie. Izraelis turi, kaip ir Lietuva, labai sunkią ir pavojingą geopolitinę vietą. Bet tėvynė nekeičiama, nes bet kokia vieta svarbi, svarbi tik viena vieta — žydams prie Jordano, o mums prie Nemuno. Ir tik šitoj vietoj turi būti sukoncentruota visa mūsų meilė. Ar tai sentimentalizmas? Tikroji meilė neturi nieko bendro su sentimentalizmu. Ji yra viena aukščiausių žmonijos vertybių, yra universalinė vertybė, nors ta tėvynės vieta būtų kažkoks pasaulio užkampis. Bet ta meilė neturi nieko bendro ir su užkampiu, nes pvz. šeimos meilė nemažina tėvynės ir žmonijos meilės, atvirkščiai tikra šeimos meilė tėvynės meilę stiprina.

Lietuviškasis kraštovaizdis yra pradžioj lietuviškų padermių, o paskui tautos apie dviejų tūkstančių metų darbų išviršinė išraiška; kraštovaizdyje atspindi mūsų gyvenimas, mūsų darbai, mūsų pomėgiai, kūryba, estetiniai jausmai, papročiai ir tikėjimas. Tai kraštovaizdis, ne tik gamta, bet ir didelis menas, gyvas mūsų minties, valios, tautinių pajautimų skulptorius, tai mūsų istorijos padaras, mūsų vargas ir mūsų lobis. Čia tikra mūsų Lietuva, čia mūsų tėvynė, mūsų didysis ir brangiausias paveldėjimas ir gyvenančių tėvynėje ir atsidūrusių svetur. Kas ten tėvynėje vyksta ir keičiasi, ar tie pasikeitimai kreiptų į gerą ar į blogą, mums visiems keičiasi. Mums atsidūrus už tėvynės ribų ir įgijus išeivių vardą, tėvynėje įvyko daug atmainų. Jas ne tauta vykdė, bet jos pavergėjas bolševikas. Jo visi pakeitimai mums priešiški, griauna mūsų tautą iš vidaus ir iš oro, naudingi ne lietuvių tautai, bet Maskvai ir todėl jų padaryti ir daromi pakeitimai lietuvių neliečia, jei liečia, tai nebent ta prasme, kad mes išeiviai turim su jais kovoti ir budėti, kad jų agentai nejuntamai ir mums jų neužkartų. Nors Lietuva šiandien negali eiti savo tautiniu keliu ir neturi galimybių gyventi ir dirbti lietuviškai Lietuvai, bet ji ir šiose aplinkybėse yra tėvynė ir tiems, kurie joje gyvena ir laisvajame pasaulyje. Tauta gyvena krašte ir už krašto ribų — išeivijoje, bet abiems tautos dalims tas kraštas — Lietuva. Ji visų lietuvių gyva širdis ir spinduliuojanti mintis.

V.

Visas tėvynei pašvęstas rašinys ir baigtis turi žodžiu **tėvynė.** Šiais karų, perversmų, pervertinimų ir nedavertinimų, išlaisvinimų ir pavergimų, revoliucijų ir skerdynių, nežmoniškų įtampų ir atoslūgių, senų idealų smaugimo ir naujų gimdymo, tėvynės ir patriotizmo niekinimo ir pajuokimo, arba jų išpūtimo ir iškėlimo ligi fanatizmo bei jos prasmės iškraipymo, dvasinio atbukimo ir susimedžiaginimo, religijos skaudžios krizės ir moralės smukimo, nesusigaudymo ir klaidžiojimo amžiuje turime saugoti, kaip akies lėlytę, vieną didįjį, šventąjį, viltingąjį, mūsų išeiviškojo gyvenimo inkarą ir kelrodį žodį **tėvynė** su jos karšta meile ir reikiamu jai pasišventimu bei puoselėjimu ir ugdymu. Tėvynė Lietuva yra vienintelė, konkreti, lietuvišku krauju pulsuojanti, esanti erdvėje ir laike, telpanti net dabar pasaulio žemėlapiuose, kur ją skriodžia žydrusis Nemunėlis savo vingiais, kur lietuvis kovoja ir žūsta, kenčia ir viliasi, bent mintimis renčia šviesią ateitį savo žemelei ir su dideliais sunkumais ir pavojais moko savo jaunąją kartą mylėti Dievą ir tėvynę. Tai ją, tą konkrečią, Nemuno pakrantėmis nusitiesusią Lietuvėlę mylimę ir tą meilę kurstome savo ir jaunos kartos širdyse, jei norime gyventi, aukotis, dirbti ir ištikimai tarnauti. Niekam neduosime jos išplėšti iš savo širdžių, minčių ir veiksmų ir tuo būdu nepasiliksime be tėvynės vaikai, iš jos išveldėti. Ji yra ir čia išeivijoje su mumis visa, nedaloma ir gyva. Kiekvieną ankstyvą rytą kartu su malda turėtumėm prisiminti ir savo tėvynę ir susižadinti jos meilę savo širdyse šiais Maironio žodžiais:

Kur bėga Šešupė, kur Nemunas teka,
Ten mūsų tėvynė graži Lietuva...
Ar šviečia mums saulė, ar orai aptemę,
Tu mūsų brangiausia prabočių šalis...
Ar laiminga, ar varguose, visados tu miela,
Atminimais taip gausinga ir brangi kaip siela!..
Ten bočiai už laisvę tiek amžių kariavo,
Ten mūsų tėvynė ir buvo ir bus...

ČESLOVAS OBCARSKAS

VANDENYNO AKYS

Beformiai akmenys ir aštrios uolos.
Ir vėjai, vėjai... Ir tyla,
ilga, bekraštė. Blyškiais veidais
žvejų kaimai smėlin prasmegę,
vienatvės prislėgti, į jūrą žiūri.

Atplaukia lietūs, ir kvatoti ima
tamsioj pakrantėj geležiniai vėjai,
ir drąsko tylai veidą ir akis...
Tūkstančiai bangų
per vandenyno veidą mėlyną, bekraštį
dejuodamos ir lūždamos į krantą liejas.

Ir verias neramiai namų langai... Ir akys,
už laiko grotų nelaimingos akys,
įsmigę į vienatvės tolius, dar laukia vėjuos ir
nakty...
O jūra ūžia mėlyna ir begalinė.
Ir paukščių klyksmas toks šiurpus
nuaidi pro salas erdve tolyn.

Beformiai akmenys ir aštrios uolos.
Ir vandenys ir laikas. Vėjai ir tyla.
Ir lietūs, lietūs begaliniai...
Ir žmonės vieniši tylioj pakrantėj...
Tik kartais toliuose praplaukia laivas,
ir dingsta vandenyno plotuos begaliniuos.

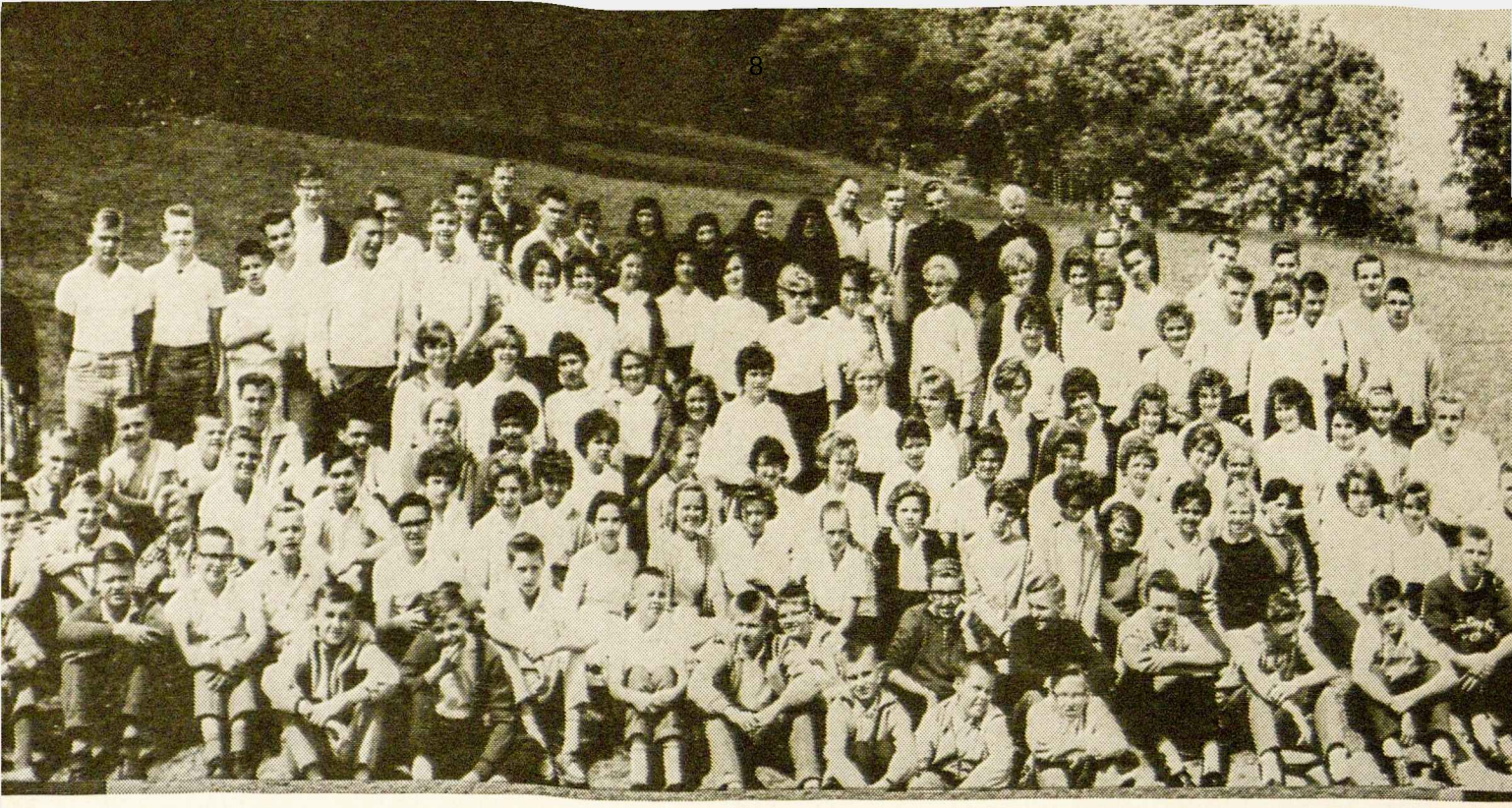

Kur tik žiūri, vis gražu: žalia,
liekna, gryna!
Kur tik uostai, vis miela: giria
nosį trina
Kur tik klausai, vis linksma:
šlama, ūžia, siaudžia!
Ką tik jauti, vis ramu: širdį
glosto, griaudžia
A. Baranauskas

Mūsų mieloj Dainavoj, kurios gamtos gražumus apibūdinti lyg ir tinka šie poeto žodžiai, nuo liepos 22 d. iki rugpiūčio 4 d. įvyko 1962 m. M. A. S. stovykla, į kurią suvažiavo net 107 moksleiviai! Džiaugsmo ir energijos kupini, nauji stovyklautojai tvirtai pasiryžta, kad šios dvi iš metų 52-jų savaičių bus pačios smagiausios ir prasmingiausios.

"Mama, nežadink manęs — dar leiski minutėlę pamiegoti..." dejuoja 7-tą valandą pribudintas stovyklautojas. Bet ne mama čia jį žadina, o skardus, nieko gero nežadantis Kazio Jankausko, berniukų sporto vadovo, balsas — "Į mankštą!" Šiaip taip, su mergaičių vadovės Inos Kaufmanaitės pagalba, mergaičių sporto vadovė, Elvyra Vadopalienė, ištempia stovyklautojas iš lovų, ir visos bėgte bėgam aikštėn pasimankštinti. Keletą rytų buvo galima drąsesnėms po mankštos paplaukinėti Spygly. Sušilę, išplukę, išvargę, su skaudančiais sąnariais ir protestuojančiais kaulais, mes visi einam pasiruošti Šventoms Mišioms. Tokia yra tipiškos stovyklinės dienos pradžia.

Visa stovykla kartu su mūsų kapelionu, kun. A. Bačkiu, aukoja Šv. Mišių auką ir visą stovyklinę dieną Kūrėjui tai giedodama, tai lotyniškai atsakydama kunigui nekintamose Šv. Mišių dalyse. Po to einam vėliavos kelti. Mergaičių ir berniukų garbės būreliai, kurie surinko daugiausia taškų, išsirikiuoja prie vėliavos. Jei stovyklos vadovas p. Tauginas neturi jokių pranešimų, Algis Širvaitis, mūsų komendantas, duoda komandą vėliavai kelti.

Mūsų išalkusių laukia gardūs pusryčiai, o paskui apsitvarkymo laikas. Valom, šluojam, šveičiam kiek įmanydami, nes visi prisimenam Dainavos administratoriaus, kun. Celiešiaus, paskatinimus prižiūrėti stovyklos nuosavybę. Jau dešimta valanda, ir švilpukas kviečia mus visus salėn. Per šią valandėlę mes pasisotinam naujomis idėjomis ir paskaitininkų mintimis. Išgirdom iš p. Strolios apie mandagumą ir lietuviškas liaudies dainas, iš ses. Felicijos apie Maironio laikus, iš kun. A. Bačkio apie religiją okupuotoje Lietuvoje. Prelegentas taip pat pravedė klausimų — atsakymų valandėlę. Sesuo Bernarda mus painformavo, ką kiti žmonės galvoja apie lietuvių kalbą; kai buvo religinė diena, ji mergaitėms pakalbėjo apie gyvąjį Kristų, o kapelionas religine tema pašnekėjo su berniukais. Turėjom svečių iš Chicagos — p. Lilė Tumosaitė mums pasakojo apie gerą vertingą literatūrą, o kolegos R. Rudys ir R. Repšys padiskutavo "Atei-

TEGU SKAMBA MŪSŲ DAINOS

MOKSLEIVIŲ STOVYKLA DAINAVOJE

Rašo: Daiva Bajorūnaitė
Jolita Kvedaraitė
Irena Buitkutė

Nuotraukos: A. Širvaičio
A. Viliušio
D. Bajorūnaitės
G. Bičiūnaitės

ties" žurnalo reikalus. Turėjom progos per šią valandėlę pamankštinti savo protus, rašydami konkursine tema — "Aš žiūriu į ateitį" ir kūnus taip pat, per plaukimo rungtynes ir komišką sportą.

Sekantis programos punktas yra dainavimas. Ponas Faustas Strolia, akordeonu rankose, pravedė mūsų būdingas lietuviškas dainas. "Į kovą, broliai, vyr's į vyrą", dainuojam, o baigiam pamoką pilna gerkle užtraukdami — "Mes žengiam su saule, su daina". Mūsų dainavimą p. Strolia "įamžina" įrašydamas keletą dainų į juostą. Kaip yra smagu girdėti tas mūsų dainas per pietus — tuojau nuotaika pasitaiso ir apetitai padidėja. O p. Aldona Balčiūnaitė, mūsų meno vadovė, mums šiuo laiku praneša, kokia bus vakaro programa.

Po pietų yra laisvalaikis, kada galima prisipirkti visokių skanumynų krautuvėlėj, o jei dar vis kam nors "ant dūšios nelengva", dar vis koks noras troškina, p. Miniataitė, ūkio reikalų vedėja, važiuodama į miestą, priima užsakymus.

Ir štai — ypatingai laukta dienos valanda — maudymosi laikas! Kaip smagu dūkti šaltam vandeny, Rimo Bražio, mūsų vandens sargo, priežiūroj, arba tingiai kepintis saulėje. Net nepajuntam, kaip greit laikas prabėga, ir švilpukas kviečia pavakariams. Pasisotinę nekantriai laukiame sporto.

Daiva Bajorūnaitė

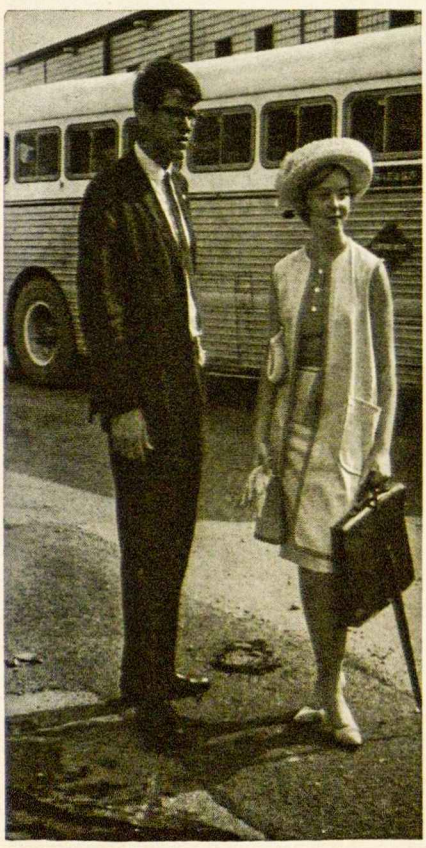

MAS pirmininkas su iždininke ir iždu.

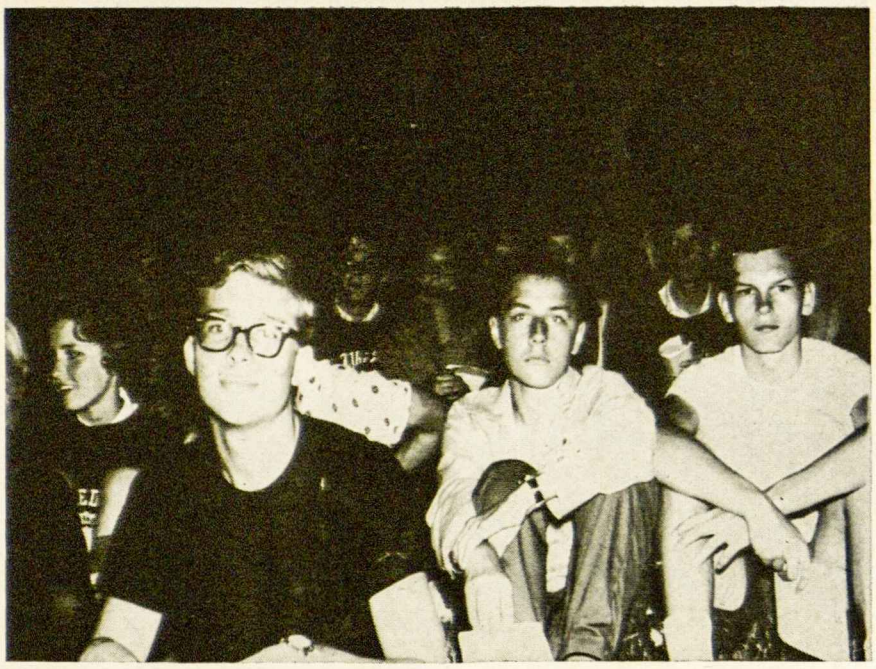

Laužui liepsnojant: A. Druktenis, R. Poskočimas, V. Šaulys (iš k. į d.)

LAUŽAI... ...SPORTAS DAINOS.. DAINAVOJE

JAV prezidentas Kennedy yra nekartą pasakęs, kad šių laikų jaunimas yra nevikrus, sustingęs ir neatletiškas. Nugąstaudamas, kad naujasis amžius neturi stiprių vyrų ir moterų, patiekė atletiško auklėjimo programas jaunuomenės fiziniam grūdinimui. Tačiau moksleiviai ateitininkai, stovyklavę dvi savaites Dainavoj, negali būti priskirti prezidento minėtai kategorijai.

Artinantis 5 val., Dainavos stovyklautojai bėga nuo kalno į sporto aikštes. Tinklinio ir krepšinio sviediniai ritasi paskui juos, o rinkė ir ietis skrenda ore virš galvų. Mūsų sporto vadovai p. Vadopalienė ir Kazys Jankauskas, sudarę įvairią programą, jau laukia aikštėse įsikarščiavusių sportininkų.

Pirmasis programos punktas, kuris po ilgos žiemos mūsų sustingusius kaulus išjudino, buvo estafetė nešant Dainavos lazdelę. Bėgikai nekantriai laukė ženklo — švilpuko, pradėti lenktynėms. Jam pasigirdus, buvo ir netikėtumų, daug kas nukrito, pametė lazdeles, o pats didžiausias netikėtumas — kai mūsų jauniausių mergaičių būrelis — "Birutės" laimėjo pirmąją vietą, o berniukų — "Algimanto" būrelis.

Kiekvieną dieną vyko varžybos tarp būrelių: kvadrato, krepšinio ir tinklinio. Stengėsi mūsų sportininkai, kaip įmanydami laimėti. Tačiau, kaip visi žino: geriausi ir stipriausi laimi. Tad kvadratą laimėjo "Aušros" būrelis, tinklinį — "Raseinių Magdės" ir krepšinį — "Švitrigailos".

Vykstant plaukimo rungtynėms, mergaičių laimėtoja buvo Antonija Balčiūnaitė. Trumpų distancijų (50-70 jardų) bėgimo varžybose mergaitės ir berniukai kovojo atskirai. Tarp vyresniųjų mergaičių laimėtoja — Taida Supronaitė, o jaunesniųjų — Regina Kaunaitė. Šuolį į tolį laimėjo: Irena Rusėnaitė, kuri buvo pripažinta ir geriausia sportininke.

Gera yra sportuoti, kai visi žino, kad vėliau juos laukia skani vakarienė. Skambučiui suskambėjus, visi pradėjo traukti link kalno, kuris neatrodė jau toks aukštas, nors teko panaudoti paskutines jėgas, kad į jį įkoptum ir pasiektum skanią vakarienę.

Po vėliavos nuleidimo visi ruošėsi vakarinei programai, kurią įdomiai pravesdavo — Aldona Balčiūnaitė. Degė laužai, dainų aidai sklido po visą stovyklą. Salėje girdėjosi muzika ir linksmas juokas, nes visi šoko, pradedant dzūkų ir ragučių polkom iki "twisto". Talento vakare ne tik plokštelių muzika girdėjosi, bet ir mūsų pačių stovyklautojų išpildoma programa solo kaip: skambinant pianinu, grojant smuiku ir dainuojant.

Polka su ragučiais kaukių baliuj.

Mergaitės pasirodė irgi nepėsčios — jos surengė "kaukių balių". Į salę atvyko įvairūs žmonės: grupė "bitnikų" atslinko ir prisėdo "piratų", "farmerių", "kaubojų" ir "čigonų". Taip pat atsilankė "Dr. Kildare" ir "Ben Casey".

Po linksmų žaidimų buvo išrinktas šio vakaro princas — Algis Uliackas ir princesė — Gaida Supronaitė, kurie ir pravedė šokius.

Užsigrūdinę sporte, prisirinkę naujų jėgų, geriausios nuotaikos ir stiprybės, mes, kaip tie gerai pakrauti "akumuliatoriai", išsiskirstėm, sakydami: "Iki pasimatymo kitais metais Dainavoj...

Jolita Kvedaraitė
Detroitas

Stovykloje vakarienės yra skanios, bet gal skanesnės, kai patys stovyklautojai pagamina. Berniukai, ant kalno susėdę, žiūrėjo, kaip mergaitės įkaitusios, raudonais veidais stovėjo prie laužo ir kepė jiems dešreles. Gal kai kam ir nebuvo skanu, nes greit teko matyti berniukus kepant pagal savo skonį.

Yra žinoma, kad linksmiausia programa išeina, kaip patys stovyklautojai svajoja. Tad mūsų valdyba davė progos berniukams ir vėliau mergaitėms sukurti savo vakaro programas. Berniukai sukūrė "fuksų" vakarą: priimti naujus moksleivius į savo tarpą. Vargšai tie "fukseliai": mergaitės su pamuštom akim, dviejų spalvų kojinėm ir skirtingais batais. Berniukai su išverstais rūbais, visi atėjo ant kalno to vakaro karalių garbinti.

Fuksų karalius su palydovais.

Talentų vakaras.

Vėl praslinko vienos vasaros stovykla, o kiek toje stovykloje prisiminimų mes palikom? Liūdesys širdį suspaudžia prisimenant kiek smagių dienų čia turėjom, kiek draugų susipažinom; realizuojam, kad tos pačios dienos, tie mieli draugai, niekad nesugrįš.

Pirma diena stovykloje — koks džiaugsmas susitikti su senais draugais, kaip malonu susipažinti su naujais! Praleidžiam laiką dalindamiesi įspūdžiais apie praėjusius laikus — penkių metų laikotarpį.

Lietuviška nuotaika užvaldė šią stovyklą: girdėjos iš jaunųjų lūpų bočių kalba; Birutės dainos skambėjo per „Dainavos" laukus ir krūmelius; pasididžiavimas lietuvybe labai nuostabiai pasirodė šioje stovykloje. Mums, stovyklautojams, labai pagel-

bėjo vadovybė pagyvinti lietuvišką nuotaiką. Stovyklos valdyba neatlaidžiai ragino mus kalbėti, dainuoti ir galvoti bei svajoti — tik lietuviškai. Salėje visur prikabinėti rašteliai mums priminti ir raginti — kalbėti lietuviškai. Pav., "Gerai svetimą kalbą mokėti — gėda savos nemokėti!"

Mūsų paskaitos irgi kėlė mumyse pasididžiavimą lietuviškumu. Viena paskaita, kurios tema buvo: "Kokia svetimtaučių nuomonė apie lietuvių kalbą". Yra viena iš seniausių ir turtingiausių kalbų istorijoje. Mes, naudojant mažybines ir malonines formas, iš vieno žodžio galima padaryti net iki 26 naujų žodžių ko kitose kalbose negalima rasti. Kitoje paskaitoje muzikas Faustas Strolia, pasakodamas apie liaudies dainas, pasakė mums nuostabų faktą: lietuviai turi virš 200,000 liaudies dainų. Ne tik šios, bet ir kitos paskaitos parodė, jog mes, būdami lietuviai, turime ne gėdintis, o tik didžiuotis.

Entuziazmo šioje stovykloje — užtenkamai. Kiekvienas būrelis stengėsi uždirbti kuo daugiausia taškų. Čia įvairios varžybos, čia sportas, dainos ir pan. Dainuojant siūbavom, lingavom ir kojom pasitrepsėjom.

Per mūsų laisvalaikius — sportavom. O ir kaip! Mergaitės žaidė kvadratą, tinklinį, šoko į tolį ir bėgo, bandė tenisą ir plaukimą. O berniukai — visus tuos sportus ir dar priedui "fot ball", krepšinį, ieties metimą ir rutulio stūmimą.

Vakarinėse programose dalyvaudavo visi. Viena iš įvairiausių ir juokingiausių vakarinių programų buvo paruošta berniukų: „Freshman Initiation". Manau, kad devinto skyriaus mokiniai ilgai nepamirš, kaip juos skriaudė. O įspūdingiausia vakarinė programa, bent man asmeniškai, buvo

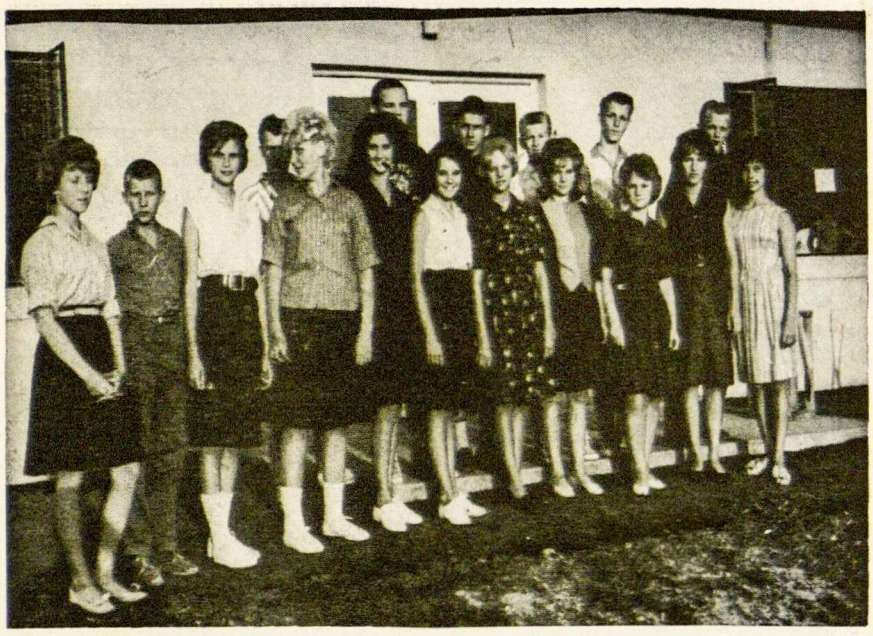

Iš toli atvykę stovyklautojai: iš E. St. Louis, Omaha, Kenosha, Flint, Windsor ir Toronto.

partizanų vakaras. Jis privertė galvoti apie tuos, kurie aukojo, aukoja ir aukos savo gyvybę už kitus, už idėją, už tėvynę. Buvo rami, tamsi naktis, kai visa eilė jaunuolių ėjo tuo taku, kuris buvo kryžiaus kelias. Iki pat partizano kapo daugybė žvakių mirgėjo tarp liūdnų juodų laukų. Tos žvakutės buvo užgesintos tik tada, kai mūsų maldos ir mintys nuskrido pas Dievulį ir pas brolius Lietuvoje.

Laikas taip skrido — ir vėl pasibaigė stovykla ir vėl reikėjo atsiskirti su draugais. Daug šių metų stovyklautojų grįš į „Dainavą" sekančiais metais, bet tie, kurie negalės, visada prisimins "Dainavą"... Ir pamėgau, pamylėjau stovyklų dienas!...

Irena Buitkutė
Karaliaus Mindaugo kuopa

Susikaupę žaidžiam tinklinį.

TRYS ŽIŪRI Į ATEITĮ

(Premijuoti rašiniai iš moksleivių stovyklos Dainavoje)

Sekantys rašiniai laimėjo pirmąsias vietas Moksleivių Ateitininkų Stovyklos rašymo konkurse:

AŠ ŽIŪRIU Į ATEITĮ

Žmogaus ateitis yra labai miglota. Jis šiandien nežino, ką jis darys rytoj. Jis gali mėgint sudaryti savo darbo planą, bet šis planas yra menkas — jį iškraipo ir išdraiko gyvenimo eiga.

Dabar aš esu suformavęs paprastą planą — teturiu vienintelį tikslą — tai yra baigti aukščiausius mokslus. Baigęs mokslus, norėčiau pasidalinti savo gautomis žiniomis ir tapti mokytoju.

Mokytojavimas yra didžiausia privilegija pasaulyje. Mokytojo priežiūrai yra duota būrys jaunimo, kurio charakteris ir galvosena dar nėra suformuota ir subrendusi. Šiuos vaikus mokytojas gali nuvesti į mokslo ir krikščionybės padanges, arba nustumti į beviltiškas gyvenimo bedugnes. Geras mokytojas tai labai gerai supranta. Norėdamas atlikti savo darbą gerai mokytojas pašvenčia visas savo jėgas, nesigailėdamas savo laisvalaikio ne tik savo mokiniams, bet ir

MAS vasaros stovyklos Dainavoje vadovybė.

visam jaunimui. Tai, kaip galite matyti, aš norėčiau tapti mokytoju. Bet, kaip aš anksčiau buvau sakęs, žmogaus planai yra menki, o ateitis yra paslaptinga. Mano spėliojimus apie mano ateitį galima palyginti į aklo žmogaus graibaliojimąsi ne savo namuose.

Vacys Šaulys

B. AŠ ŽIŪRIU Į ATEITĮ

Kada jaunas žmogus pradeda savęs klausti: "Kodėl aš čia esu? Kam aš ruošiuos? Kas gyvenime svarbiausia?", tada jau galima reikalauti iš jo pradžios ideologinio susipratimo. Iki to laiko neįmanoma šito reikalauti — žmogus dar nebus įstengęs valdyti savo minčių ir išvest jas nuo kasdieninio gyvenimo mažmožių į bendresnį žvelgimą į pasaulį ir gyvenimą. Žmogus negali įsigyti ideologinio susipratimo kaip atskiro dalyko. Prieš ir kartu su juo turi bent truputį suprasti save, savo pašaukimą, savo tautos padėtį, katalikiškas tiesas, gyvenimo tikslą.

Iš dalies šitaip galima susiprasti skaitant — dvasines, filosofines, biografines (šventųjų, Šalkauskio, Lipniūno, Abe Lincoln, partizanų ir tt.) knygas. Nereikia pamiršti At-kų ideologijos ir vadovo ir kai kurių romanų, kuriuose žmogaus likimas teisingai ir pamokančiai aprašomas. Reikia atidžiai gilintis į tikėjimo tiesas paprastos tikybos pamokos, kurios dažnai baisiai neįdomios, gali būti giliau išstudijuotos, apgalvotos, diskutuotos. Ypatingai gera turėti tokį mokytoją, kuris skatina pačiam kelti klausimus, ar pats klausdamas priverčia anksčiau išmoktus principus atsimint, pritaikyt naujoms situacijoms, pasisavint. Stebėjimas ir pasikalbėjimas su tokiais žmonėmis, kurie mūsų nuomone jau įsigiję ideologinį susipratimą, ar kurie yra nepaprastai kilnūs, dori, besidomintys kitais, gali gyviau paskatint prie šio susipratimo negu kad knygos. Jie konkretūs pavyzdžiai to, kuo siekiame būti. Nereikia gėdintis diskutuoti ideologijos, ar šiaip idealų, siekimų, nusiteikimų su rimtais draugais. Dažnai galima iškelti įdomių, dar niekad į galvą neatėjusių minčių. Nors iš pradžių neprieisit jokių išvadų, vistiek bus naudinga — pajausit, kad ir kiti siekia tobulesnių asmenybių, nesate vieni, kurie ryžtatės, stengiatės, puolat ir vėl iš naujo pradedat. Vien tas pajutimas gali būti akstinas pasiryžimams. Šitos priemonės eis niekais, jeigu mes pačia svarbiausiąja priemone nesinaudosim: rimtai susikaupę pagalvoti apie mūsų ideologijos vertę, žmones, kurie ją padėjo sukurti, jos konkrečią vietą mūsų gyvenime.

Automatiškai, žmogus, kuris bus bent kiek susipratęs anksčiau minėtose srityse, gali įsigyti ir ideologinį susipratimą, nes kas gi yra tas susipratimas, jeigu ne žvelgimas į tikėjimo tiesas, tautos ir žmonijos reikalavimus, ir sujungimas jų ir įgyvendinimas asmeniniame gyvenime. Kuo ilgiau žmogus sąmoningai gyvens šiame pasaulyje, tuo daugiau ideologinio susipratimo jis gali įsigyti, kad ir nepilno, nes tas susipratimas yra kaip idealas — nepasiekiamas, bet siektinas.

Kodėl iš viso siekti to? Atvirai pažvelkim į mūsų organizaciją, ir kas joje darosi, kai nariai nesusipratę. Atsakymas turėtų būti pilniausiai aiškus.

Jūratė Juozevičiūtė

C. AŠ ŽIŪRIU Į ATEITĮ

Jaunystės laikas yra optimistiškas laikas, pilnas džiaugsmo, vilčių ir svajonių. Jaunuolis vis žiūri pirmyn, žiūri į ateitį, planuoja, galvoja. Praeitis jo netraukia, dabartį jis priima tik kaip minutę po minutės, nesvarstydamas daug ir nekvaršindamas galvos — taigi jis susikoncentruoja visas mintis ir viltis apie ateitį. Retas yra jaunuolis, kuris nekreipia savo minties į tolį, kuris negalvoja ir nesvajoja apie savo tolimesnį gyvenimą.

O ČIA – PIRMAS PREMIJAS LAIMĖJUSIŲ JAUNUČIŲ RAŠINIAI

(Juos nesuskubom įdėti į rugsėjo numerį.

Redakcija)

Aš, šešiolikos metų mergaitė, nesiskiriu nuo kitų jaunuolių tuo atžvilgiu — aš irgi dažnai pamąstau apie ateitį. Mane dažniausiai vargina problema — "kuo aš būsiu, kai užaugsiu?" Klausiau tėvelių ir sesers, bet jie nedaug gali man padėti — juk apsisprendimas turi būt mano vienos. Patinka man biologija, bet nežinau, ar aš norėčiau visas savo ateities dienas pašvęsti jai. Intriguoja mane matematika, bet taip pat nežinau, ar aš norėčiau ją paversti mano gyvenimo užsiėmimu. Neseniai pradėjau galvoti apie psichologiją ir filosofiją, bet sunku rimtai nutarti, nes gimnazijoje tų dalykų neturėsiu, tai išbandyti negalėsiu, o iš kur sužinosiu, ar man patiks ar ne? Grįžus iš stovyklos, paskirsiu laiko skaitymui profesijų knygų — tas turėtų man padėti. Laiks nuo laiko, dažniausiai per rekolekcijas, pagalvoju ir apie religinį gyvenimą. Būti sesele man patiktų, bet aš vis bijau, kad su mano aštresniu būdu būtų man sunkoka gyventi su kitom, man nelabai mėgiamom vienuolėm. Bet, nežinomi Dievo keliai — su malda aš laukiu, kad Jis man kaip nors leistų sužinot, ar Jis manęs norėtų.

Nors su profesijom man dar reikalai neaiškūs, žinau tvirtai, kad ateitin žengsiu lietuvišku, katalikišku, ateitininkišku keliu. Esu nusistačius, kad mano tauta manęs nesigėdys. Savo menkus rašymo gabumus, kokie jie bebūtų, panaudosiu lietuviškiems reikalams — juk maža yra būsimų rašytojų, tat į jų eilę bandysiu ir aš stoti. Seniai galvojus apie nutautimo problemą, apsisprendžiau, kad aš niekuomet nenumesiu nuo savęs lietuvių

Užburtas laužas.

kalbos, knygos, papročių. Mes savo šeimoje esam labai pabrėžę tautiškumo principą, ir jį aš norėčiau visiškai pasisavinti ateityje. Taip pat mane visuomet intrigavo Lietuvos politiniai ir organizaciniai klausimai — peržiūrėjus kitų organizacijų idėjas, principus ir veiksmus, aš esu labai dėkinga, kad užaugau ateitininkiškoje dvasioje, o kadangi šeimoje, organizacijoje ir 10 metų mokykloje buvo pabrėžta katalikiškumas, yra man labai aišku, kad tolimesnį gyvenimą negalėsiu pravesti be Dievo palaimos.

Mano jaunystės svajonės neturi ribų — žiūriu į ateitų kartais niūriai, kartais pro spalvotus akinius. Bet žinau, kad mano viltyse, pasiryžimuose aš nesu viena, nes būsimų tautų piliečiai, šių dienų jaunimas žengia svajonių keliu, jie irgi žiūri į ateitį, kaip ir aš.

Daiva Bajorūnaitė

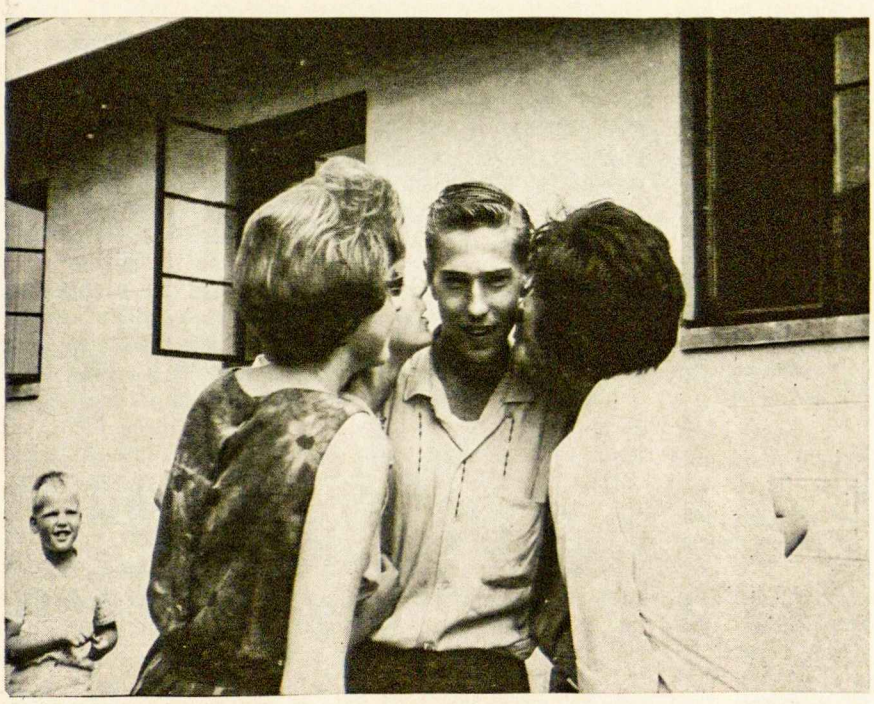

„Atsiskyrimas yra toks saldus skausmas".

„Aš žiūriu į ateitį"

Kaip ateitininkė turiu rūpintis apie savo ateitį, kaip ir Lietuvos. Jeigu neturėsiu pašaukimo būti vienuole, tai studijuosiu mediciną. Dabar mokaus gerai, tai tas nebus sunku. Žinoma, laikai bus pasikeitę, kai būsiu apie 21 metų. Greičiausiai pirmas žmogus bus išsiųstas į mėnulį. Gali būti dar vienas karas. Net ir Lietuva bus jau greičiausiai nepriklausoma. Kai tas atsitiks, važiuosiu į Lietuvą. Jai pasiaukosiu, kiek galėsiu, nes reikės gerų mokytų žmonių. Kai paūgėsiu gal būt turėsiu kitų minčių apie tai, kas aš noriu būti, bet niekad nenustosiu tarnauti Lietuvai.

Irena Banionytė
(1 — vieta mergaičių 12 metų)

„Aš žiūriu į ateitį"

Gyvenimas yra labai įvairus — kai kada vienam jis yra linksmas ir įdomus, o taip pat per visą gyvenimą galima nieko nenuveikt. Gyvenimo kelių yra daug — jais galima nueit į dangų, pragarą ar į skaistyklą. Tik reikia gerą gyvenimo kelią pasirinkti — kaip kokia profesija — inžinierių, amatininkų, daktarų, kunigų ir t. t. O paskui, kelią pasirinkus, visa gerai atlikti. Ateityje būsiu ar kunigu, ar kuo kitu. Aš savo profesiją bandysiu gerai atlikti, eiti geru keliu ir pagaliau pasiekti dangų.

Vytautas Narutis
(1 — vieta berniunkų 12 metų)

Ruoškimės kūrybiniam darbui

RIMAS RUDYS

Rimas Rudys šįmet baigė fizikos studijas University of Chicago ir šiuo metu mokytojauja Chicagoje. Praėjusius du metus redagavo „Ateitį". Šis straipsnis yra santrauka jo paskaitos Trikampio Studijų Dienose.

> Krikščionys turi stovėti pirmosiose kultūrinės kūrybos eilėse, nes kultūrinis religijos atsilikimas padaro nebegalimą Evangelijos skleidimą pasaulyje... Skilimą tarp Bažnyčios ir naujojo pasaulio bus galima pergalėti tik tada, kai Bažnyčia vėl pradės vadovauti aukščiausioms kultūros sritims... Kai katalikai bus buvę kultūros pionieriai ne tik praeityje, bet jais bus dabartyje ir ateityje, o ne tik žiūrovai ir kuklūs, sekėjai iš paskos.
>
> **Antanas Maceina**

Kūryba — kultūrinė kūryba — apima visas žmogiškojo pasireiškimo sritis, tiek literatūrą, tiek techniką. Šitame referate norėčiau pateikti keletą minčių, liečiančių ruošimąsi kūrybiniam darbui trijose srityse, kurios, man atrodo, šiuo metu yra mums aktualiausios. Tai yra visuomeninio, intelektualinio ir meninio pasireiškimo sritys.

Visuomeninė sritis

Paprastai mes nesame pripratę galvoti apie kūrybą visuomeninėje srityje, ir dažniau kreipiamės į ją kaip į visuomeninės veiklos ar darbo sritį. Tačiau aš manyčiau, kad ir čia vyksta kūrybinis darbas. Juk lietuvių kalboje mes dažnai išsireiškiame, kad kuriasi naujos tautos, įkurta nauja organizacija ir t.t.

Kūryba visuomeniniam gyvenime pasireiškia įgyvendinimu kokios nors idėjos ar minties. Jeigu tokia idėja yra suformuluojama ir išreiškiama sąvokomis, tai gauname filosofiją - ideologiją. Tačiau idėja nebūtinai turi būti griežtai suformuluota ir išreikšta sąvokomis, ji gali glūdėti žmoguje ir per jo veiklą tapti įgyvendinta. Ortega y Gasset sako, kad net ideologija, skonis ir moralė yra išdavos pagrindinio jausmo (root feeling), kuris iškyla gyvenimo akivaizdoje. Tad aiškiai istorinė raida bus tokia — gyvenimas toks, — kokios idėjos bus įgyvendintos, ar tai sąmoningai apaštalaujant, ar įvedant į gyvenimą per asmens veiklą idėjas, kurios išreiškia tą asmenį bei jo totalinį nusiteikimą.

Čia manau reikėtų pastebėti, kad neįmanoma duoti formulės, kurią sekant bus atsiektas idėjos įgyvendinimas. Mažų mažiausiai tai yra komplikuotas istorinis procesas, priklausantis ne tik nuo individo ar idėjos, bet ir nuo visuomenės nusiteikimo bei kitų sąlygų.

Ruošimąsi kūrybinei veiklai tad suskirstyčiau į dvi dalis: pirma, būtų savęs tobulinimas bandant atsiekti pilnutinės asmenybės idealo; antra, būtų veikla organizacijos rėmuose ar tai moksleivių ar studentų sąjungoje. Santykį tarp asmens ir istorinio proceso paliečiau anksčiau, tad dabar keletas žodžių apie organizacinę veiklą.

Čia gali kas nors sakyti, kad organizacinė veikla moksleiviams bei studentams nereikalinga, nes, išėjus į platesnę visuomenę, patyrimas nepersineša. Aš gi būčiau linkęs tvirtinti, kad yra atvirkščiai, kad veikla moksleivių ir studentų organizacijose yra esmiškai tokia pati, kaip ir veikla platesnėje visuomenėje. Skiriasi tik kiekybinis elementas. Norėčiau čia pastebėti, kad permažai veikusių studentuose pereina į platesnę lietuviškosios visuomenės veiklą. Mūsų visuomeninis bei politinis gyvenimas laukia žmonių, kurie įneštų naujo vėjo. Taip pat norėtųsi užsiminti, kad šioje srityje stovi nepaprastas uždavinys, kurį istorijoje sugebėjo atlikti tik keletas tautų. Šis uždavinys vertas mūsų geriausių pastangų, — tai sukūrimas bendruomenės kuri remtųsi ne žeme ar ekonominiais sumetimais, bet santykiu žmogaus su žmogumi.

Intelektualinė sritis

> Yra ir kitas Šv. Tomo Akviniečio asmenybės aspektas, kuris mums, universitetų studentams, teikia didelę pamoką. Tai yra jo jautrumas savo dienų problemoms ir drąsa, kuria jis iškirpo naujus kelius ir atrado naujus atsakymus.
>
> **Jacques Maritain**

Nekartą turbūt esame girdėję kokią svarbią rolę atlikti yra pašaukti šių dienų mąstytojai, kokias dideles proporcijas įgauna intelektualinis darbas. Pirmiausia tad ruošiantis kūrybiniam darbui šioje srityje, reikia gerai pasiruošti pasirinktoje šakoje. Nes, kaip išsireiškia Etienne Gilson savo referate "Inteligencija Kristaus Tarnyboje", pamaldumas niekad neatstoja technikos (technique).

Tačiau manyčiau, kad dar svarbiau už pasiruošimą savo srities darbui yra ugdymas tam tikro vidinio nusistatymo — nusiteikimo, kuris savo tobuloje išraiškoje būtų visiškas atsidavimas tiesai ir jos ieškojimui. Šitas nusiteikimas tai būtina atmosfera kūrybiniam darbui — tai sąlygų sudarymas atsiekti ko nors vertingo, kada jau įgytas pasiruošimas savo darbo srityje. Intelektualinis darbas pareikalauja gan daug pastangų tiek pačiam darbe, tiek viso išorinio ir vidinio gyvenimo sutvarkymo. Be atsidavimo tiesai vargu ar pastangos atneš vaisių.

Būtų galima ilgai kalbėti apie reikalavimus, kuriuos stato visiškas atsidavimas tiesai, tačiau čia aš iškelsiu tik keletą bruožų, kuriuos reiktų puoselėti ruošiantis protiniam darbui.

Pirmiausiai tai reikia stengtis sukurti savyje vidinę tylą tai yra sielos būvį neapkrautą visokiais mažmožiais, materialinėm ambicijom, sensualiniais geidimais, valios

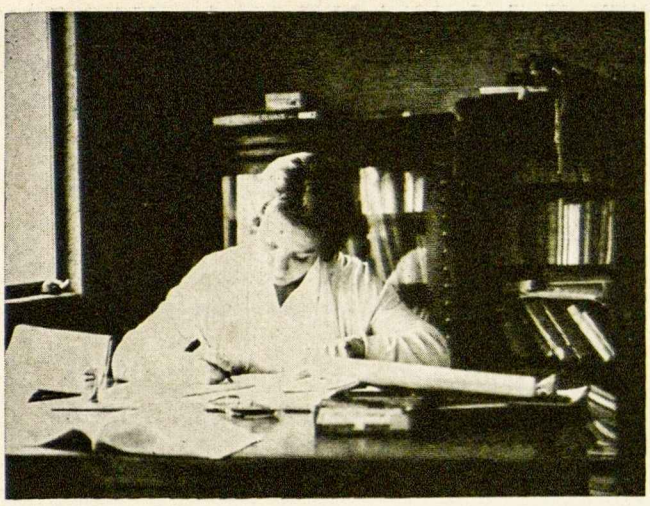

Susikaupimas.

nepastovumu ir t. t. Tai galime vadinti atydą išlaisvintą nuo mažmožių. Kiekvienas intelektualinis darbas prasideda ekstaze, o ekstazė kaip tik ir yra šitoks šuolis aukštyn nuo savęs nuo kasdienybės. Vienišoj tyloj mes atrandame savo "Aš" autentiškame stovyje, ir tik save atradę mes galėsime atsiekti ko nors vertingo — savito, nepasitenkindami vien pakartojimu senų formulių.

Kitas bruožas, kurį paminėsiu, yra realizacija, kad reikia būti nuolat pasirengus priimti tiesą ir, kad tiesa yra visur. Mūsų mokyklos turi tendenciją ištrinti mumyse tokį nusiteikimą. Mes pripratome studijų darbą sudėti į laiko periodus ir atpylę tam tikrą valandų skaičių, paleidžiam protines galias atostogom. Studijavimas gi turi kaip malda tęstis visą laiką, nes vienas iš būdingiausių mąstytojo savybių yra jo aistringas troškulys tiesai — jo noras žinoti. Šitas noras gi turėtų būti gyvas visą laiką, kad protas būtų nuolat pasirengęs permąstyti, išgirsti ir pamatyti tiesą. Tiesa yra visur, tačiau mes pripratome jos ieškoti tik vadovėliuose. Mums vėl reikia išmokti žiūrėti į pasaulį mažo vaiko akimis, kurios yra pilnos smalsumo, į viską žvelgia su paslapties jausmu, visur atranda nusistebėjimą.

Norėčiau, kad skaitytojas rastų šiose eilutėse didelį trūkumą, kad nebuvo pasakyta nei maža dalis to, ką galima pasakyti. Aš todėl labai siūlyčiau kiekvieną perskaityti A. D. Sertillanges, O.P. knygutę **The Intellectual Life,** iš kurios ir šiam skyreliui ėmiau daugiausia minčių.

Meninė sritis

> ...kūrybiniai gyvenimo aspektai, kurie randa aiškiausią išraišką, mene, sugriauna visus bandymus racionaliam suformulavimui.
>
> **Carl Gustav Jung**

Turbūt mažiausia mes galime pasakyti apie pasiruošimą šioje srityje. Savaime suprantamas tam tikras techninis pasiruošimas; reikia išmokti gramatiką prieš romano rašymą. Tačiau galia kurti yra dovana, kuri darbu neįsigyjama. Tad gal vienas iš svarbiausių momentų būtų atradimas šios galios — galiūnų savyje ir kituose. Nežinau, kaip šis klausimas stovi individualinėje plotmėje, bet kaip organizacija, aš manau, mes per maža esame padarę sukūrime sąlygų, kurios skatintų mūsų jaunus menininkus. Dažniau norėtųsi matyti ir per stovyklas ir per draugovių susirinkimus vietos programoje, kur būtų duodama išbandyti savo jėgas. Dar gi svarbiau nei šitas aspektas, būtų parodymas domėjimosi, nes menas yra kuriamas kitiems, ne sau.

Pabaigai manau tiktų vienas Etienne Gilson aukščiau minėtame referate pasisakymas, kad "Ne nuo mūsų priklauso buvimas Paskaliu, Malebranchu, ar Maine de Biran, bet mes galime paruošti kelią, kuris pagelbės jų pasekėjams, kada jie ateis. Mes galime pašalinti sunkumus, kurie trukdytų šitų didelių mintytojų pasekėjams atsiekti daugiau nei jų pirmtakai".

Sukūrusius lietuviškas katalikiškas šeimas:

LINĄ SKUČAITĘ
JONĄ STRIMAITĮ,

★

INDRĘ PALIOKAITĘ
DONATĄ TIJŪNĖLĮ,

★

NIJOLĘ ŽELVYTĘ
BOLESLOVĄ LUKOŠIŪNĄ,

★

GRAŽINĄ PAULIUKONYTĘ
ROMUALDĄ KRIAUČIŪNĄ,

★

IRENĄ ŠULCAITĘ
VITOLĮ BUDRĮ,

★

IRENĄ VALAITYTĘ
JUOZĄ POLIKAITĮ,

★

RAMUTĘ SNIEČKUTĘ
ALOYZĄ AIDĮ,

★

SILVIJĄ KARNAUSKAITĘ
ANTANĄ BREIMERĮ,

nuoširdžiai sveikina ir daug laimės linki

„ATEITIS"

knygos

Vajė, kaip aš užsiėmęs! Bėgi šen, bėgi ten: štai grįžtu iš darbo, vos spėju laikraštį perversti, ir jau laikas į lovą kristi. Skundas girdėtas iš vyresniųjų tavo pažįstamų. O ką tavo draugai ir tu pats sakai? Ogi, va, ką: tiek daug darbo universitete, turiu vadovėlį chemijoj kone atmintinai išmokti, kelias semestrines temas parašyti, nors užmušk, bet neturiu laiko. Laiko kam? Knygom skaityti — turiu vadovėliais pasitenkinti. Skamba gražiai, bet ar tai teisybė?

Į universitetą greičiausiai važiuoji autobusu. Ką tu darai autobuse — pro langą spoksai tuščiu žvilgsniu, ar žmones stebi? Ne, greičiausiai vartai vadovėlį ar laikraštį skaitai. Tuščias laiko praleidimas — vadovėlį skaityti vis tiek negali susikaupti, o pusę tų žinių, kurias laikraštyje randi, jau galėjai pasakyti laikraščio neatvertęs. Tavo kelionė į universitetą — vienos valandos laisvalaikis: panaudok jį knygai skaityti. Per porą savaičių storiausią romaną gali perskaityti. Naudok kelionės laiką, kaip tau dovanotą laisvalaikį.

Vargas tau, jei namiškiai įsigijo televiziją. Iš namų bėgt negerai, bet kaip nors išsikovok ramią valandą skaitymui: neškis kėdę į rūsį, bėk į biblioteką. Na, o jei niekas nepadeda, tai eik anksti miegot ir anksti kelkis: pradžioje sunkus receptas, bet su laiku įprasi. Blogiausiu atveju namiškiai pasigailės.

Vasaros laikas, proga paskaityti knygas, kurias seniai žadėjai skaityti, bet vis neprisiruošei. Šioj kategorijoj daug lietuviškų knygų, nes į jas esame linkę žiūrėti kaip į špinatus — nevisuomet skanu, bet sveika. Nustebsi, brolau, perskaitęs Pauliaus Jurkaus **"Smilgaičių Akvarelę":** knygą baigęs, kažkaip nori, kad ji būtų buvus ilgesnė. Taip susigyveni su Smilgaičių gerais žmonėmis, kad juos vardu pasveikintum gatvėj sutikęs: akiniais žiežirbuojantis judrus, jaunas vikaras, tyli, gelmes slepianti, Samanė, rimtas, paslaptingas meistras Viktoras, plačių vandenų išsiilgęs buhalteris Julius. Pinasi intriga, bet su blogiu veikėjai tik flirtuoja: Smilgaičiai mėgsta dramą, bet ne tragediją. Jei knygos nesi skaitęs, tai būtinai perskaityk — pamatysi, kad ir draugui siūlysi.

Neseniai pasirodžiusi Jurgio Gliaudos "Ikaro Sonata" turėtų sudominti jo ankstyvesnėmis knygomis. Čia tavęs irgi laukia staigmena: sunku tikėti, kad tas pats žmogus parašė "Gęstančios Saulės" feljetonus ir „Ora pro nobis", „Šikšnosparnių sostą". Kiekviena knyga kruopščiai parašyta, kiekviena autoriui reiškia kokį nors eksperimentą. Gliauda yra proto rašytojas: jo romanų charakteriai yra tiek gyvi, kiek gyvos jų idėjos. Charakterių mąstymai primena rusiškąjį romaną. Iš tikrųjų, jei tau patiks Gliauda, tu mėgsi ir Dostojevskį. Be abejonės, Gliaudos vardas liks mūsų literatūroj.

Rusų valdžioje

Jau minėjome Barboros Armonienės knygą apie Sibiro tremtį. Šiandien pavartykime kitą, visai skirtingo žvilgsnio knygą apie Sibirą — Slavomir Rawicz **"The Long Walk".** Knygos autorius — jaunas lenkų kavalerijos karininkas: rusams ir vokiečiams užgrobus Lenkiją 1939 metais jis eina tik dvidešimt ketvirtuosius metus. Po Lenkijos žlugimo jis pasitraukia į tėviškę. Jo tėvai stambūs ūkininkai prie Pripetės pelkių, prie pat buvusios Lenkijos — Rusijos sienos. Naujieji ponai jį kaip įtartiną tipą areštuoja, kalina ir tardo. Nuteisiamas dvidešimt penkiems metams Sibiran. Kelionė gyvuliniam vagone žiemą. Kaliniai sugrūsti, kaip malkos. Sibire jų laukia sunkvežimiai, prie kurių pririštos ilgos grandinės. Prie grandinės prirakinama viena kalinio ranka. Sunkvežimių kolona pajuda, sekama kalinių eilių. Pasiekę stovyklą, kaliniai turi net patys pasistatyti savo barakus. Jaunasis karininkas nuo pat pradžios ieško progos pabėgti. Pabėgimo draugais išsirenka latvį milžiną Kolemėną, lenkų kavalerijos seržantą Paluchowicz, lietuvį architektą Marchinkovą, amerikietį inžinierių Smith (kuris dirbęs prie Maskvos požeminio geležinkelio statybos, po to areštuotas), jugoslavą juokdarį Zaro. Iš stovyklos išsiveržia žiemai baigiantis, pūgos metu. Pėsti miškais eina į pietus. Prie Baikalo ežero juos sutinka pavasaris ir iš kolchozo pabėgusi lenkaitė Katerina, kurios likimas su jųjų susiriša. Jų kelionė toli nuo galo: Mongolija, Gobi dykuma, Tibetas, Himalajų aukštumos. Vietomis knyga atrodo tiesiog fantazija — dėl to turėtų būti tikra, nes šių dešimtmečių pergyvenimai pasakas prašoka.

Kito liudininko pergyvenimai rusams užėmus kraštą — penkiais metais vėliau. Antrojo pasaulinio karo galas, 1945 metų pavasaris. Rusai jau Rytprūsiuose, Karaliaučius apsuptas. Karo ligoninėj darbuojasi gydytojas. Šių dienų pergyvenimai mums kyla jo dienoraštyje: Hans Graf von Lehndorff, **"Ostpreussiches Tagebuch 1945-47",** išleistas Miunchene praėjusiais metais. Knygos autorius — dvarininko sūnus iš pietų Prūsijos. Broliai kariuomenėje; jis — civilis daktaras karo lauko ligoninėje. Frontui lūžus, ligoninė traukiasi iš Įsrutės (Insterburg) į Karaliaučių, kurs rusų apsupamas. Velykų rytas švenčiamas patrankų sviediniams kaukiant. Frontas persirita — juos užplūsta rusų kareivių tvanas. Žiaurumai neaplenkia nei ligonių, nei moterų. Gyvenimas tęsiasi lyg baisiam sapne. Kalinių ligoninė Karaliaučiuj, bėgimas nuo artėjančio arešto. Daktaras pėsčias grįžta prie tėviškės, kuri yra ant rusų — lenkų administracinių zonų ribos. Ateina žiema ir vėl pavasaris. Žmonės gyvena ir miršta. Vargas iššaukia paslėptą gėrį ir blogį. Dienoraštyje kvėpuoja gilus tikėjimas. Tai stiprus, subrendęs tikėjimas, kuris išsilieja tarnavimu žmonėms. Dievas juntamas pačiomis sunkiausiomis valandomis. Patys baisiausi pergyvenimai turi savo prasmę. Nuostabi viena dienoraščio vieta: Lehndorff pavargęs mąsto, kad mes gyvenam savo laikus kaip triukšmą, garsų mišinį, o tačiau šiame triukšme yra melodija, kurią Dievas nuo pat pirmo garso žino. Jis kartais savo gerume mums leidžia kartu dainuoti... Lehndorff dienoraštis ir yra ši giesmė.

Politika — istorija

Praėjo virš dvidešimt metų nuo Antrojo Pasaulinio karo pradžios, yra ir istorinė perspektyva, ir atsiminimai neišblėsę. Kišeninio formato laidoje yra perspausdinamas Winston Churchill masyvus atsiminimų — istorijos veikalas apie šį baisų mūsų laikų sukrėtimą. Veikalas susideda iš šešių s'ambių tomų. Pirmasis tomas, **"The Gathering Storm",** Bantam Books, New York, 1961. 713 p. $1.25. Šio tomo turinį autorius taip nusako: "Kaip angliškai kalbančios tautos per savo neišmintingumą, neatsargumą ir gerą būdą leido piktiesiems vėl apsiginkluoti". Knygos turinys apima laiko tarpą tarp Pirmojo Pasaulinio Karo pabaigos 1918 metais iki 1940 metų gegužės vidurio. Churchill veik visu šiuo laiku nėra vyriausybėje, bet stengiasi būti gerai informuotas: jis jaudinas matydamas augančią Vak. Vokietijos jėgą.. Ryškiai matomos laiko srovės — noras taikos, tvarkos pasaulyje, ir to noro panaudojimas blogiui. Skaitytojas atras įdomių

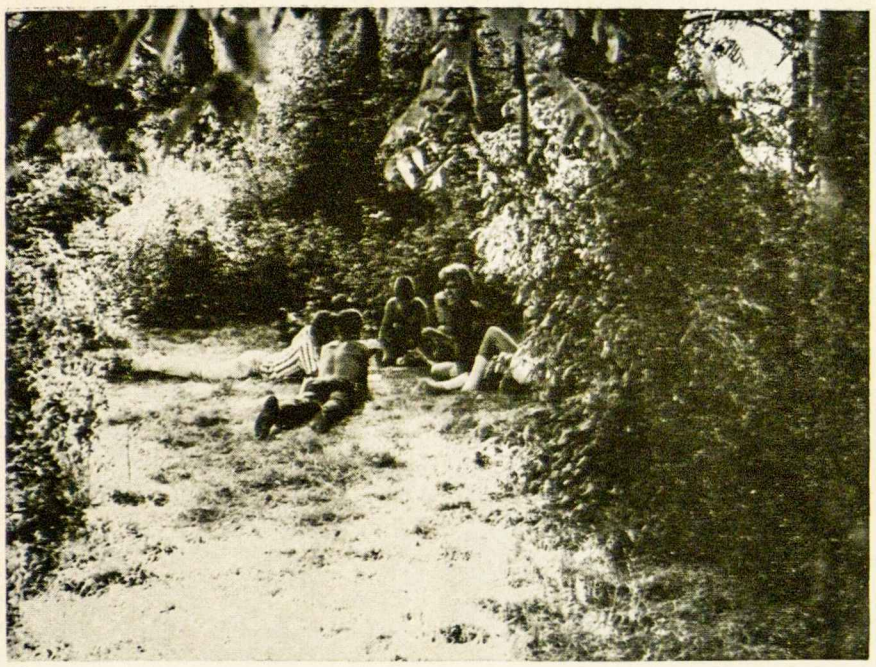

Diskutuojam knygas Dainavoje.

lygiagrečių ir mūsų dienoms. Autorius smarkiai primena skaitytojui savo nuomonę, tačiau paduoda ir medžiagos, kuri leidžia su juo nesutikti. Knygą skaitant kiek paaiškėja Anglijos laikysena karo metu: politikos centre visuomet stovi Anglija, ne Europa ar kokie žmoniškumo idealai. Knygą skaitant, krečia šiurpas — kaip menkai Anglija ir Prancūzija buvo pasiruošusios karui, kaip pasyviai laikėsi Amerika.. Įdomūs valstybių susigrupavimai, labai susipainioję vokiečių ir rusų, vokiečių ir italų santykiai. Daugelyje vietų skaitytojas gali klausti: jei šiuo momentu būtų kitaip pasielgta, kaip būtų toliau vysčiusis istorija? Knygos įtampa didelė: vis tamsėja debesys prieš audrą. Knyga baigias Anglijai skaudžiu momentu: ekspedicija į Norvegiją žlunga, vokiečiai įsiveržia į Olandiją ir Belgiją — jų smūgis nustums Angliją į jūrą prie Dunkirk. Po ilgo snūduriavimo ir tolimo dundėjimo išsiveržia ugniakalnis.

Įdomu palyginti Churchilio atsiminimuose aprašytą Anglijos politinį gyvenimą su Washingtono politikos vaizdu, kurį mums patiekia Allen Drury romanas **"Advise and Consent"**, (kišeninė laida: Pocket Books, New York, 1961. 760 p. 95 c.). Churchilio knygoje matome politikos rezultatus — nutarimus, veiksmus. Ši knyga domisi pačiu politikos procesu, kaip vyksta sprendimai JAV senate. Štai prezidentas senatui pristato kandidatą State Department sekretoriaus pareigoms — Bob Leffingwell, kurio ilga karjera sukūrė didelį draugų ir priešų būrį. Nominacijos patvirtinimu rūpinasi senatorius Bob Munson, valdančios partijos daugumos vadas senate. Karštai prieš patvirtinimą kovoja senatorius Seab Cooley, kuris negali užmiršti, kad jį Leffingwell prieš trylika metų pavadino melagiu.

Apklausinėjime iškyla sensacija: būdamas jaunu universiteto instruktoriumi, Leffingwell dalyvavęs komunistinės studijinės celės veikloje. Bent taip sako liudininkas, kuris save prisistato buvusiu jo mokiniu. Leffingwell tą istoriją neigia. Iš visų pusių spaudimas — ir tvirtinimui, ir atmetimui. Spaudimo centre yra tyrimo sub-komiteto pirmininkas Brig Anderson, senatorius iš Utah. Valstybinis reikalas taip susipina su atskirų veikėjų praeitimi, įsitikinimais ir ambicijomis, kad net priveda prie gyvybės aukos. Knyga, pasak Washingtono komentatorių, duoda įžvalgą į Amerikos gyvenimą. Pagal senatorių pasakymus: duotas išpūstas, dramatizuotas vaizdas. Knyga duoda sostinės pulsą, viešojo gyvenimo subtilumus ir paprastai atrodančių dalykų komplikacijas. Vietomis dvelkia pragmatistinė mistika: geri žmonės gerų motyvų vedami daro blogą, blogi žmonės blogais motyvais daro gera — nuostabiai išbalansuota valstybės mašina vis tiek rieda į priekį. Knyga patiks tiems, kurie domisi politiniais įvykiais ir jų užkulisiais. Gimnazistui knyga bus nuobodi, kaip vadovėlis.

Gėrio ir blogio kova

Daug yra knygų apie gėrio ir blogio kovą. Ši kova ypač kunkuliuoja apie kunigo asmenį. Tokia kova vyksta Maurice Zermatten romane **"The Fountain of Arethusa"**, (kišeninė laida: Popular Library, New York, 1961). Vargingas kalnų kaimas Prancūzijoje. Dievo atstovas: anksti pradėjęs senti kunigas Seraphin Clivaz. Blogio: Jacques Tinembart, miestelio krautuvininkas, užeigos savininkas. Jacques rūpesčiu kaimo žmonės baigia nutolti nuo bažnyčios. Į mišias ateina tik kelios senutės ir vaikai. Jacques save stato progreso apaštalu, tėvą Clivaz, atsilikimo ir tamsos. Tėvą Clivaz kamuoja sąžinės rūpestis: ar jo bekompromisinė kova prieš Monsieur Jacques tik neatstumia žmones nuo bažnyčios? Ar nebūtų geriau nusileisti, susitaikyti? Jacques pyktis tvinksta, kaip votis: kiti kunigai dviejų metų neišlaikė, o šis čia jau dešimt. Pasikėsinimas kunigą nužudyti nepavyksta: jo vietoje žūva šluba mergaitė. Kunigui lūpos uždaromos šventvagiška išpažintim; pačio žudiko rūpesčiu kunigas areštuojamas už nužudymą. Kunigas visų apleistas, jis pats tampa auka Dievui. Iš kur knygos pavadinimas? Skaitytojas lai atsiverčia bet kurią graikų-romėnų mitologijos knygą. Knyga yra apie Dievo malonę, kuri dirba žmogaus akiai nematant, lyg po žeme tekąs upelis. Knyga yra žiauri, sukrečianti, patys jauniausi skaitytojai gali turėti vargo. Primena Bernanos "Kaimo kunigo dienoraštį". Bernanos knyga būtų geras pasiruošimas šiai knygai.

Karo pasėkos

Vieną popietę jauna moteris atvažiuoja autobusu į ramų italų miestelį ir šalčiausiai nušauna ant jo namų slenksčio to miestelio burmistrą. Morris West romanas **"Daughter of Silence"** ir sukasi apie šios jaunos moters teismą. Jos bylą gina jaunas advokatas. Tai yra jo pirmoji savarankiška byla. Desperatiškai kovoja jis, kad atsikratytų savo uošvio jungo ir laimėtų savo žmonos pasitikėjimą ir meilę. Romane autorius nagrinėja įstatymo reikšmę: ar įstatymas yra tik instrumentas tvarkos palaikymui, ar absoliutus teisingumas. Anna nužudė žmogų. Bet ar ji kalta? Ar gali teismas, kuris ją teisia ištikrųjų pasiekti teisingumo. Per karą matė ji savo motinos išniekinimą ir mirtį. Kaltininkai nebuvo nubausti. Jos visas gyvenimas per šešiolika metų buvo sukoncentruotas motinos skriaudos atminime. Atkeršijus motinos žudikui, ji gali naktį miegoti, galvoja, kad galės mylėti savo vyrą ir auginti jo vaikus. Bet deja, įspūdžiai, kuriuos patyrė šešių metų būdama, sugriovė Annos psichologinį gyvenimą ant visados. Stiprius nupiešia West savo charakterius: Dr. Ascolini tvirtai laikosi įsikibęs į savo dukterį ir nori visiško pasidavimo iš savo žento Carlo Rienzi. Carlo nori savystovumo. Annos byla laimi Carlo savo uošvio pasitikėjimą.

Dainuokim! Muz. F. Strolia ir A. Balčiūnaitė moksleivių vasaros stovykloje.

Dvasinė kova

Pašaukimas — komplikuotas dalykas. Vieni žino, kas jie bus ir seka Dievo nurodytą kelią, kiti blaškosi nežinioj, ieško iki randa. Michael Novak romane **"The Tiber was Silver"**, (Doubleday and Company, Inc. New York, 1961) aprašo jauno amerikiečio seminaristo gyvenimą Romoj per kelis kritiškus mėnesius prieš jo įšventinimą į kunigus. Autorius su supratimu tyrinėja Richard McKay santykius su Dievu. Richard pastebi, kad jis turi talentą ir gali tapti geru menininku. Bet siekiant meno aukštumų, jis turi atsisakyti kunigystės, pasišventimo Dievui ir žmonių tarnybai. Jis yra plėšomas tarp noro individualiai ir nevaržomai reikštis ir paprastos, nusižeminusios, paklusnios kunigystės. Turi jis apsispręsti ar jis bus Dievo tarnas, ar pats savęs viešpats.

Mokslinė fantazija

Kiekvienas turbūt pergyvenom susidomėjimą "science fiction" knygomis. Šis žanras geras tuo, kad skaitai fantaziją, o sau gali sakyti, kad technika, mokslu domiesi. Norint su visu S-F lauku susipažinti vertėtų perskaityti Kingsley Amis **"New Maps of Hell"**, Ballantine Books, New York 1960, 35¢ Knyga išsivystė iš paskaitų, kurias Amis skaitė Princetono universitete. Apžvelgiama S-F pirmtakūnai, įdomiai pristatoma S-F tematika. Knygoje paminėti iškilesni autoriai gali būti geru įvadu į šį keistą, bet mūsų dienom tipišką, literatūros žanrą.

Kalbant apie S-F: tau turėtų patikti Ray Bradbury **"Fahrenheit 451"**, Ballantine Books, New York, 1953, 35¢. Knygos pavadinimas — temperatūra, prie kurios knygų popierius pradeda degti. Pagrindinis veikėjas — gaisrininkas. Jis tačiau degina, ne gesina. Jo darbas yra deginti knygas. Turėti knygą yra nusikaltimas. Kam gi knygos reikalingos, jei yra radijas, kuris tave kiekvieną minutę lydi, televizijos ekranas, kuris tave iš visų pusių supa, "giminės", kurie programose linksmina. Knygom uostyti yra mechaninis "šuo" — ir vieną dieną jis suuodžia, kad gaisrininkas turi knygų kvapą...

* * *

Taylor Caldwell parašė didelę knygą **"A Prologue to Love"**, Doubleday and Co., Inc., New York., 1961, trijų kartų istoriją. Veiksmas prasideda 19-to amžiaus gale. Dar vaikas būdamas, John Aimes pasižada sau, kad jis niekad nebus alkanas ir neturtingas. Su atkaklumu ir nežiūrėdamas ribų siekia savo tikslo. Turtas jam viskas. Įkala jis ir savo mažai dukrelei Caroline, kad be pinigų pasaulyje geriau neegzistuoti. Pilnai tikėdama savo tėvu užaugusi Caroline susikrauna pasakišką turtą. Fanatišku atsidavimu pinigams sugriauna savo šeimos gyvenimą ir visų, kuriuos jos asmenybė bent kiek paliečia. Skaitant knygą, gaila yra Caroline. Vienintelis dalykas, ko ji tikrai troško, buvo meilė. Tik ji meilės ne ten ieškojo. Nemokėjo ji suprasti kitų žmonių meilės, nemokėjo mylėti pati. Per vėlai suprato, kad jos tėvas klaidingai ją mokė. Ši knyga yra viena iš tų, kur gali dieną naktį skaityti, ir gaila pasidaro, kad jau baigei, kai užverti paskutinį 614-tą puslapį.

GLIAUDOS SONATA

Jurgis Gliauda, **Ikaro sonata,** Nidos Klubas, London, 1961. 194 p.p.

Vienas iš įdomiausių šios knygos aspektų yra paralelizmas. Čiurlionio ir atpasakotojo bei draugų gyvenimo įvykiai eina savotiškai ranka į ranką susikabinę. Štai pirmoje dalyje sužinome, kad Aguna palieka kalbėtoją, nes jame ji neatranda to, kas padėtų jai skrajoti. "Iš tavo žodžių, iš tavo ryžto polėkiui, net iš tavo buvusio akių blizgesio aš tada nutariau: jis yra Ikaro polėkio aidas. Aš suklydau. Tavo įkvėpimo sparnai silpni. Tau nepakeliamas skrydis... Aš neapkenčiu tavęs, nes aš neapkenčiu kiekvieno vyro, kuris neturi savo dvasioje sparnų, o tik bailius, niekad neįvykdytus siekius!" (p.13). Šiais žodžiais Aguna paaiškina savo išėjimą. Bet štai, kai pirmą kartą sutinkam Čiurlionį, sužinom, kad jis žada mesti muziką ir pradėt piešti duodamas panašius argumentus į Agunos virš minėtus. " 'Aš supratau, kad muzikoje nesu visas, kad prieinu kažkokį mirties tašką ir reikia kažko kita, galingesnio, jog nelikčiau tik kontrapunkto žinovu... Man atrodo, kad aš kylu ir skrendu, kada galvoju apie tapybą. Tapymas man dabar yra polėkis, kuriam apčiuopiu gyvenimą atnaujinančią filosofiją, tuo tarpu muzikoje teišgyvenu preciziškumo, specialybės, mokslinimosi ieškojimą.' " (46 - 47). Toliau skaitant randame Čiurlionį jau artėjantį prie beprotystės ir atrandantį paguodą moters varde. "Ir raidės Z, vardo pradžios suskambėjimas, jam atrodė pakiliai. Mylimos moters vardo ištarimas buvo artėjimas į ją. Tai buvo artėjimas į harmoniją." (p.131) Colbertas, nusivylimo momente, randa paguodą ir moteryje, Izis. " 'Izis yra išsigelbėjimas, ji yra realybė.' " (p.99). Atpasakotoją palieka Colbertas, Čiurlionis išeina iš proto. Pagaliau ir galutinis atpasakotojo praradimas Agunos ir Colberto ("Koks graudus vienišumas! Nėra Agunos ir Colberto nėra, ir pasaulis yra išneštas iš mūsų rėmų dirbtuvės, ir tuštuma užpylė mus. (p. 183-3)") galima lyginti su Volmanienės supratimu, jog Čiurlionis jau nebegrįš į normalų pasaulį. "Volmanienės veidas po tamsia vualete buvo marmuro šaltumo. Aplink buvo žiemos dvasia, ir jos veide buvo žiema." (p. 182). Dar daug daugiau galima rast mažesnių paralelizmų. Štai trikojis (molbertas), kuris sulaužomas duoti šilumai ir kiaulytė, kuri sudaužoma dėl šampano bonkos. Net ir pačio atpasakotojo iškeliama, jog Z raidės viešpatauja Colberto ir Čiurlionio mylimų moterų varduose.

Na, bet gana apie paralelizmą kalbėti. Jau neišvengiamas dalykas priartėjo. Pagaliau turiu pasakyti, kaip interpretuoju šią knygą ir kokią vietą skiriu jos veikėjams.

Negaliu sutikti su žmonėmis, kurie teigia, jog ši knyga yra apie Čiurlionį. Visai ne. Ši knyga yra bendrai apie kūrėją kaipo tokį. Autorius iškelia, kas pritaikytina kiekvienam kūrėjui ar Čiurlioniui, ar Dostojevskiui, ar Picasso. Todėl ir veikėjai, mano manymu, kiekvienas atstovauja kokią nors kūrėjo savybę. Štai Agūna, tai visiškas neprisirišimas prie šio pasaulio; jieškojimas kažkokių nematytų, neregėtų, bet išsvajotų pasaulių. Izis, tai viskas, kas riša kūrėją su šiuo pasauliu, su savotiška realybe, kuri bando užgniaužti polėkį po erdves skrajoti. Colbertas yra kūrėjo noras visa, ką jis pats išgyvena užfiksuoti, palikti kaip liudininką to, ko nevisi įžiūri. Aztekas, tai kliudomoji jėga, kuri bando viską iš kūrėjo atimti, jog jam teliktų tik beprotystė ir mirtis. Čiurlionis, tai visiškas atsidavimas tai traukiančiai jėgai, kuri ragina Aguną skrajoti. Pagaliau atpasakotojas neįkrinta į šitą kategoriją, anaiptol, jis vaizduoja žmogų, kuris pats nėra kūrėjas, bet kuris mato ir jaučia vertę kūrėjo pasakojimuose, tačiau iš kasdienybės negali pakilti. "Jo pasaulis yra ši rėmų dirbtuvė, kur jis laukia skurdaus kliento, ateinančio rėminti gailią reprodukciją ar nevykusį kokio netalentingo tapytojo kūrinį. Aš vyliausi rasti jo dvasioje gelmes, o jis yra tik susižavėjęs gelmių stebėtojas" (p. 15).

Auksė Liulevičiūtė

APIE SENOLĘ, SAULĘ, SODUS

Prieš mūsų akis knyga, didelio formato, dailiai išleista, spaustuvę palikusi daugiau kaip prieš metus laiko. Bet ar visi mes ją skaitėm? Šį kartą atskleiskime tą knygą arčiau pasižiūrėti, ir ji mums pasirodys įdomi net dviem atžvilgiais: savitu, kad ir labai anksti mirusio poeto žodžiu ir to žodžio pavaizdavimu, įgudusia menininko ranka įbrėžtu medyje. Abu kūrėjai jau yra mirę, nespėję galutinai savęs išsakyti. Jūs spėjate, tur būt, šios šios knygos pavadinimą: tai Vytauto Mačernio poezijos knyga su Pauliaus Augiaus iliustracijomis.

Poetas, vos 24 metų amžiaus, buvo paklydusios kulkos netikėtai užmuštas netoli savo tėviškės, sovietų armijai artėjant prie Žemaičių Kalvarijos 1944 metų rudenį. Ten pat savo tėviškėje ir palaidotas. Pradėjo rašyti dar penktoje gimnazijos klasėje būdams. Tikru talentu, reikšmingai pasirodė "Vizijų" cikle, kurios ir pradeda šį naują poezijos rinkinį. Universitete studijavęs anglų kalbą ir literatūrą, labai mėgo Edgar Allan Poe eilėraštį "Annabel Lee", kuris turėjo daug įtakos jo poezijos vystymesi. Iš didžiųjų intelektualų jis mėgo Nietzschę ir Dostojevskį.

Taigi, mūsų atskleistoje knygoje skaitysime jauno žmogaus kūrybą. Lauktumėm, kad tasai jaunas žodis bus griausmingas, nesulaikomai besiveržiąs ir viską griaunąs, kaip pavasario sriautas. Bet, atrodo, mūsų poeto kelias nėra grynai revoliucinis. Kartkartėmis girdime skaudaus sarkazmo, nusivylimo, kartumo tonus, bet ne nihilistinio griovimo. Jis aiškiai bando išsiveržti iš ano meto mūsų poetinės tradicijos, pasirinkdamas greičiau konservatyvesnį evoliucijos kelią. Atsistojęs ant jau sukurtų pamatų, jis auga stiprus ir skirtingas nuo kitų. Šičia iš "čiobrelių, svirčių ir papievių poezijos" išsilaisvinama ir einama į laiką, žmogų ir jo "vietą universalių santykių plane". Tiesa, Mačernis čia vaizduoja "šiaurės kelią", kalba apie tėvą, grįžtantį iš darbo, apie mergaitę, skambinančią varpeliais pietums, apie idiliškai ramų kaimo vakarą, seną sodą, tylius sekmadienius. Tai tėviškė, kaimas ar to kaimo kasdiena — temos mūsų poezijoje ne naujos, labai pamėgtos. Anuo metu daug kas rašė panašiais motyvais. Bet atidžiau įsiskaičius, jauti, kad rėmai praplėsti ir paveikslas jau kitoks, nors detalės daug kur ir anksčiau matytos. Tas pats kaimo vaizdas, bet atitrauktas nuo laiko ir vietos, jis platėja, įgauna visuotinumo. Poetas nesustoja prie savo paveikslo detalių, jis ieško atsakymo į gilius būties klausimus, bando save išsakyti, dažnai nekreipdamas dėmesio į formą. Turinys visur persveria. Taigi, rinkinyje netik jaunas ir naujas žodis, bet ir brandus žodis, pajėgiąs poeziją iš vidaus atnaujinti ir suteikti jai naujos jėgos ir ekspresijos.

Knygą puošia Pauliaus Augiaus vaizdai, paimti iš lietuviškos buities, iš to pat gimtojo žemaičių krašto. Su dideliu įsijautimu, panaudodamas turtingą liaudies ornamentiką iliustravo dailininkas šią knygą ir išryškino poeto žodį.

Vytautas Mačernis. **Poezija.** Redagavo Kazys Bradūnas, iliustravo Paulius Augius. Tiražas 1500 egzempliorių. Išleido Į Laisvę Fondas Lietuviškai Kultūrai Ugdyti dr. A. Šmulkščio lėšomis, Chicago, 1961.

E. Skrupskelytė

Iš Dainavos: „Alės" mergaičių būrelis su stovyklos kapelionu. Prieky (iš k. į d.): Aldona Rygelytė, Irena Buitkutė, Regina Rauckinaitė, Rima Repšytė; antroj eilėj — Aušra Gylytė, Rūta Brazytė, kun. Audrius Bačkis, Taida Supronaitė, Silvija Šimaitytė.

LIETUVOS NACIONALINĖ MARTYNO MAŽVYDO BIBLIOTEKA

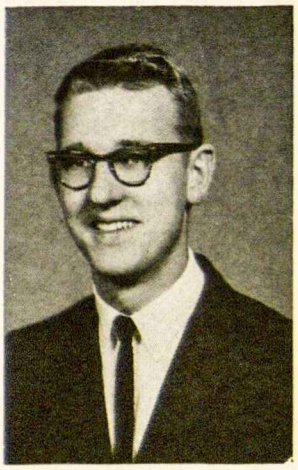

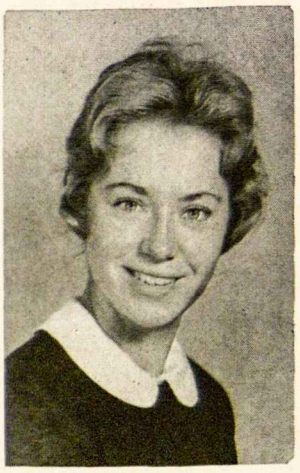

Iš kairės į dešinę:
Danutė Polteraitytė
Bronius Sadinauskas
Ramunė Juozevičiūtė

Danutė Polteraitytė, 17 metų amžiaus, gyvenanti 1982 - 25th St., Detroite, birželio 10 d. baigė Holy Redeemer gimnaziją, o '59 metais baigė šeštadieninę lietuvių kalbos mokyklą, Detroite. Toliau žada studijuoti medicinos technologiją, Marygrove kolegijoje, į kurią yra gavus stipendiją vieniems metams. Mokykloje priklausė National Honor Society. Ji priklausė Detroito moksleivių at-kų kuopai, eidama mergaičių būrelio pirmininkės pareigas. Be to, ji priklauso Detroito lietuvių mergaičių chorui ir sporto klūbui Kovas. Per laisvalaikį ji mėgsta čiuožti ir keliauti.

Bronius Sadinauskas, 18 metų, gyvenąs 4641 N. 9th St., Philadelphia, Pa., šįmet baigė Šv. Antano Mokyklą, Kennebunkport, Me., toliau jis žada studijuoti „biznį" Šv. Juozapo universitete. Bronius priklauso at-kams, L. S. Sąjungai, bei Skautų Sąjungai. Gimnazijoje jis dalyvavo futbolo komandoje, žaidė tinklinį ir krepšinį. Mėgiamiausias laisvalaikio užsiėmimas yra skaityti prancūzų noveles. Bronius jaučiasi laimingas baigęs gimnaziją ir viltingai laukia pradėti studijas Šv. Juozapo universitete.

Ramunė Juozevičiūtė šiais metais baigė Maria Hich School Chicagoje. Mokykloje priklausė lietuvaičių Rūtos Rateliui ir sodalicijai. Į ateitininkų gretas įstojo 1957 m., buvo Kun. A. Lipniūno kuopos narė ir mergaičių būrelio vice-pirmininkė. 1961 m. buvo jaunučių stovyklos sekretorė. Dalyvavo Chicagos studentų ateitininkų leidžiamo **Sūkurio** redakcijoje. 1961 m. baigė Chicagos Aukštesniąją Lituanistikos Mokyklą ir dabar lanko Pedagoginį Lituanistikos Institutą. Šiuo metu ATEITIES redakcijoje eina moksleivių reikalų vedėjos pareigas. Šiais metais pradeda psichologijos studijas DePaul Universitete Chicagoje.

Gražina Vaškelytė, 16 metų gyvenanti 2258 - 24th St., Detroite, baigė Western High School "magna cum laude" birželio 20 d. Ji lankė Šv. Antano Lituanistikos mokyklą. Gražina žada studijuoti mediciną Michigan universitete. Gimnazijoje ji priklausė National Honor Society, Ispanų Kalbos klubui, Foreign Affairs klubui, ir šachmatų klubui. Be to, ji yra narė Lietuvos vyčių ir priklauso at-kams. Mokyklą baigdama gavo Certificate Award — Phi Beta Kappa. Taip pat ji buvo redaktorė mokyklos metraštyje.

Algimantas Šuopys, 18 metų, gyvenąs 4740 N. 8th St., Philadelphia, Pa., šįmet baigė Šv. Antano gimnaziją, Kennebunkport, Me.. Toliau jis žada studijuoti biznį, Šv. Juozapo kolegijoje, Priklauso at-kams, L. S. Sąjungai ir skautų sąjungai. Gimnazijoje žaidė futbolą, krepšinį, tinklinį ir tenisą. Gimnazijoje buvo orchestro dirigentas ir priklausė chorui.

Laima Kušlikytė, 17 metų, gyvenanti 2015 Birch Drive, Grand Rapids, Michigan, baigė Mount Mercy Akademiją, birželio 5 d., taip pat ji yra baigus Grand Rapids Lituanistikos Mokyklą '57 metais. Toliau žada studijuoti medicinos technologiją Aquinas Universitete, į kurį ji yra gavus stipendiją keturiems metams. Laima buvus "Valedictorian", National Honor Society narė, ir baigiamosios klasės pirmininkė. Ji buvo redakcijos kolektyve metraščiui ir mokyklos laikraštėliui bei priklausius mokyklos tinklinio komandai. Priklausė Grand Rapids Moksleivių At-kų Kuopai, ėjus pirmininkės bei sekretorės pareigas. Ji priklauso Grand Rapids lietuvių tautinių šokių grupei. Jos laisvalaikio užsiėmimas yra plaukimas, keliavimas ir muzika.

Iš kairės į dešinę:
Gražina Vaškelytė
Algimantas Šuopys
Laima Kušlikytė

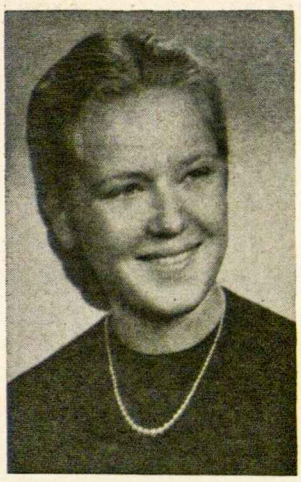

Iš kairės į edšinę:
Danguolė Prišmantaitė
Juozas Kazlauskas
Valdonė Ramanauskaitė

Danguolė Prišmantaitė, 18 metų, gyvenanti 4532 S. Honore St., Chicagoje, baigė Marijos Aukštesniąją Mokyklą ir Čikagos Aukštesniosios Lituanistikos mokyklą. Kurį laiką Danguolė lankė Pedagogikos Institutą. Ji priklausė Kun. Alf. Lipniūno moksleivių at-kų kuopai. Danguolė žada studijuoti muziką Čikagos konservatorijoje.

Juozas Kazlauskas, gyvenąs 1438 S. 48th Court, Cicero, Ill., yra 17 metų, šįmet baigė St. Ignatius Aukštesniąją Mokyklą, o '61 metais jis baigė Cicero Aukštesniosios Lituanistikos Mokyklą. Juozas mėgsta sportuoti per laisvalaikį. Mokykloj jis žaisdavo krepšinį. Mokyklą baigdamas, gavo medalį už punktualumą. Juozas priklauso at-kams ir yra buvęs Vysk. Valančiaus Moksleivių Kuopos pirmininkas bei iždininkas.

Valdonė Ramanauskaitė, 18 metų, gyvenanti 1139 Wingohocking St., Philadelphijoje šįmet baigė Villa Joseph Marie, Newton, Pa., toliau žada studijuoti chemiją Holy Family Kolegijoje. Valdonė yra at-kė, ėjus sekretorės pareigas, ir yra narė L. S. Sąjungos. Ji priklauso sporto klubui „Audra", kur ji žaidžia krepšinio ir tinklinio komandose.

Vitalija Vaškelytė, 15 metų, gyvenanti 2258 - 24th St., Detroite, baigė Western High School "magna cum laude" birželio mėnesį, o '60 metais baigė Šv. Antano Lituanistikos mokyklą. Toliau žada studijuoti medicną Michigano universitete. Mokykloje Vitalija priklausė National Honor Society ir, baigus gimnaziją, jai buvo suteikta stipendija keturiems metams iš University of Michigan Regents-Alumnae. Taip pat ji buvo pagerbta Phi Beta Kappa. Vitalija yra at-kė. Be viso šito ši gabi jaunuolė priklausė mokyklos radijo štabui ir buvo mokyklos metraščio kolektyvo narė.

Aleksandras Radžius, 18 metų, gyvenąs 1339 James St. Baltimore, Md., baigė Baltimore Polytechnic Institutą ėmęs pre-engineering kursą ir žada toliau studijuoti elektrinę inžineriją Johns Hopkins universitete. Baigdamas gimnaziją gavo The American Legion School Award ir The Westinghouse Johns Hopkins Award. Priklausė Baltimorgs Ateitininkų Stasio Šalkauskio Kuopai ir ėjo pirmininko pareigas. Vasaros stovyklose priklausydavo redakcijos komitetui. Gimnazijoje dalyvavo Lacrosse ir imtynėse. Mėgiamiausias užsiėmimas yra medžioklė. Priklausė "Neringa" futbolo komandai, kuri yra laimėjus Md. ir D.C. Soccer Assn. Freeburger Cup šįmet.

Laima Krikščiūnaitė, 19 metų amžiaus, gyvenanti 5920 Howell St. Philadelphia, šįmet baigė Frankford High ir toliau žada studijuoti biznio administraciją. Priklauso At-kų sąjungai ir L. S. Sąjungai. Laima dalyvauja tinklinio, krepšinio, ir teniso žaidimuose. Ji yra naujai atvykus iš Lietuvos, gyvenus Kaune. Lankė trečią klasę gimnazijoje. Atvykus į JAV įstojo aktyviai į lietuvišką veiklą. Ji priklauso chorui, tautinių šokių grupei, ir sporto klubui "Audra".

Maxie Karaška, 22 metų, gyvenąs 5th & Main St. S. E., Riverside, N. J., baigė Šv. Juozapo kolegiją ir dabar žada atlikti savo tarnybą pas Dėdę Samą. Priklauso at-kams ir yra ėjęs pirmininko bei iždininko pareigas L. S. Sąjungoj.

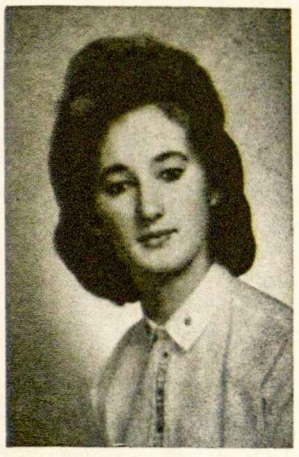

Iš kairėc į dešinę:
Vitalija Vaškelytė
Aleksandras Radžius
Laima Krikščiūnaitė

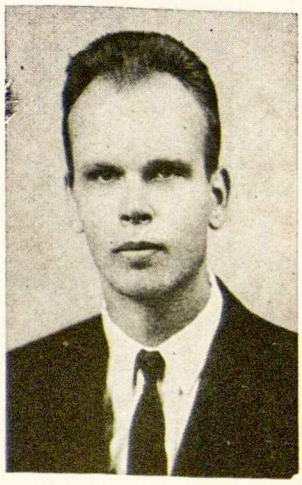

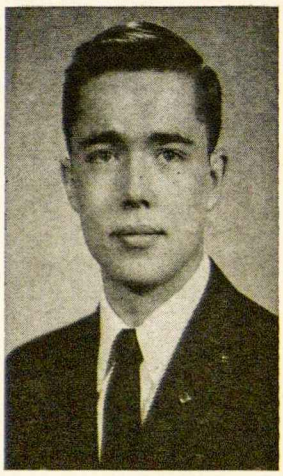

Iš kairės į dešinę:
Rimantas Rudys
Nijolė Sabataitytė
Algimantas Liaugaudas

Rimantas Rudys 1957 metais baigė Thomas Kelly High School Chicagoje ir įstojo į University of Chicago, kur jam buvo suteikta stipendija. Šį birželį University of Chicago jam suteikė B.A. laipsnį fizikoje. Rimas 1957 metais yra baigęs Čikagos Aukštesniąją Lituanistikos Mokyklą. Ateitininkas nuo pradžios mokyklos dienų — yra dabartinis Chicagos studentų ateitininkų draugovės pirmininkas. Priklauso Lietuvių Studentų Sąjungai. Gyvai reiškiasi spaudoje savo straipsniais. "Sūkuryje" redagavo "Man Regis" skyrių, 1960-62 metais buvo vienas iš vyr. "Ateities" redaktorių. Ateinančiais metais dėstys fiziką ir matematiką Chicagos gimnazijose, o taip pat žada toliau tęsti studijas.

Nijolė Sabataitytė, 1958 metais baigus Putnam Katalikišką Akademiją, 1962 metais baigė Annhurst kolegiją Connecticut valstybėje, įsigydama bakalauro laipsnį biologijoje. Ji yra baigus Nekalto Prasidėjimo Bendrabučio Lituanistikos kursus ir Annhurst kolegijos lietuvių kalbos kursus. 1961 metais Nijolė laimėjo iš vokiečių kalbos premiją. Ji reiškėsi "Raudondvario padangėje" laikraštėlyje. Priklausė Lietuvių Studentų Sąjungai ir Putnamo Studenčių Ateitininkių draugovei, kurioje dvejus metus ėjo iždininkės ir socialinių reikalų vedėjos pareigas O vienus metus ėjo sekretorės pareigas. Taip pat buvo Dainavos klubo vicepirmininkė. Gimnazijoje priklausė tautinių šokių grupei, o universitete modernių šokių grupei. Nijolės laisvalaikį užima skaitymas ir sportas. Toliau ji žada dirbti biologijos srityje.

Algimantas P. Liaugaudas, Paterson, N.J. š. m. birželio 7 d. baigė aukščiausiu pagyrimu Newark College of Engineering, Newark, N. J., gaudamas elektros inžinieriaus bakalauro laipsnį. Studijuodamas buvo pirmininkas Electrical Engineering Honor Society Eta Kapa Nu ir buvo vyr. patarėjas, pirmininkas ir vice-pirmininkas The National Honor Fraternity Phi Eta Sigma. Taip pat priklausė ir katalikų studentų klubui (Newman Club).

Be to, buvo išrinktas į geriausių Amerikos studentų sąrašą (Who's Who Among Students in American Universities and Colleges). 1962 m. buvo metinės knygos (yearbook) fotografijų skyriaus redaktorius. Taip pat buvo renkamas ir į klasės tarybą, kur ėjo vice-pirmininko pareigas. Jis atstovavo Newark College of Engineering profesinę garbės dr-ją Phi Eta Sigma Amerikos elektros inžinierių institute.

Š. m. birželio 11 d. pradėjo dirbti Bell Telephone Companijos Military Switching Labaratorijoje Holmdel, N.J., kaip inžinierius. Taip pat priėmė Bell Telephone Co. pasiūlytą stipendiją studijuoti New York University Graduate Center at Murray Hill siekiant magistro laipsnio.

A. P. Liaugaudas buvo aktyvus ir lietuviškose studentų organizacijose. Dar būdamas aukštesniojoj mokykloje, vadovavo Patersono moksleivių ateitininkų kuopai. Studijuodamas kolegijoje priklausė New Yorko — New Jersey studentų ateitininkų draugovei, kur 1961-62 mokslo metais buvo socialinių reikalų vedėju. Algimantas taip pat priklausė Lietuvių Studentų Sąjungos New Jersey skyriui.

Leonas Radvila, 1957 m. baigęs Mendel gimnaziją Chicagoje, 1961 m. baigė Illinois Institute of Technology ir gavo bakalauro laipsnį "Civil engineering" srityje. Šiuo metu Leonas atlieka karinę prievolę. Vėliau jis dirbs savo srityje, o vakarais sieks magistro laipsnio. Universiteto studijoms jis yra gavęs Pullman stipendiją, o kariuomenėje gavo medalį už šaudymą. Leonas yra buvęs Chicagos studentų ateitininkų draugovės pirmininkas, Korp! Grandies pirmininkas 1959 -1960 metais ir L. S. S. Chicagos skyriaus valdybos narys. Leonas mėgsta skaityti ir puikiai groja akordeonu.

Marytė Skirgaudaitė 1957 metais baigė Immaculata gimnaziją, o 1962 m. sausio mėnesį University of Detroit suteikė B. S. laipsnį biologijoje. Metus praktiką atliko Providence ligoninėj, kur jai 1962 m. birželio mėnesį suteiktas medicinos technologės diplomas. Studijų metu priklausė University of Detroit Red Cross Board. Ateitininkams priklauso nuo 1954 metų — yra ėjus sekretorės ir revizijos komisijos narės pareigas. Priklauso Lietuvių Studentų Sąjungai.

Apačioje:
Leonas Radvila
Marytė Skirgaudaitė

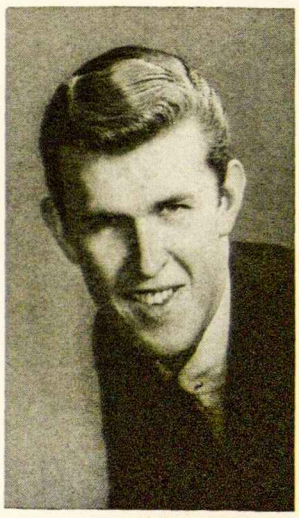

SUDIEV, KVIETKELI!

Andrius Lakutėnas

Šeštadienio vakaro septinta. Šlapdriba išmargintas miestas — namų langai, gatvės, mašinos veidrodžiais atspindi reklamų šviesas. Skuba šaligatviuose žingsniai. Iš autobuso išlipa du ir, užsimaukšlinę lietpalčius virš ausų, pasileidžia gatve. Įsmunka pro siauras dureles.

Salėje apytamsu. Atėjus pasitinka džazo garsai. Klarnetos kliedėjimas su priemaiša moteriško juoko persisunkia pro dūmų sluoksnį.

— Ei, Kazy, štai dvi vietos, — kumšteli augštesnis, truputį paliegęs. Truputį susigiminiavus su aplinka, išrykėja staliukai aplipę žmogystom. Vidury salės šokama.

— Sveiki, kolegos, — taria minėtasis į priešais sėdinčius du, su draugu sėsdamas į tuščias kėdes.

Jo žodžius pasitinka sėdinčiųjų susižvalgymas.

— Err, labas vakaras. Esu Kazys Baltkampis. Mano bendras — Jonas Pulka, — tiesia ranką pasisveikint. Ji pakyba ore.

— Say, what's with him? — pagaliau prataria vienas iš sėdinčių. Kitas supasi su visa kėde. Jo veide kažkoks tai šypsnys.

— Taigi iš kur jūs būsite tokie nematyti, — nutraukia nemalonią tylą besisupąs.

— Mes gyvenam priemiesty, tad ir nematyti — pasiskubina paaiškint Jonas. Štai su Kaziu nutarėm į initium semestrį patraukti...

— Country boys, hey? Pirmoj vietoj, ar jūs žinot, kad jūs užėmėt mūsų dėtų, kurios dabar nuėjo nosies papudruot, vietas? Jei netikit, dar kėdės šiltos. O antroj vietoj, bright boys..

— Palauk, Šuki, — pertraukia besisupąs, — čia gali būt įdomu..

— Mes atsiprašom. Nežinojom — murmtelėjo Kazys.

— Ei waida minute, jei sakau, ko jūs bėgat, — nustojo supęsis kėdėj antrasis. Kol jos sugrįš, have a beer.

— Užsitrenk viršutinę.. Jei sakau, tai sakau. Tai tu Kazys, o jis Jonas, hein?. Tikri patrijotai, hein?

— Prie ko čia... — staiga nebeištveria Jonas.

— Pipe down!.. Nieko blogo nenorėjau pasakyt... Sakau, have a beer. Susipažinkim. Čia Šuki — arba Vytas Šukevičius. Aš Bobis Steimonas, pylė į stiklines alų tas, kurs supėsi.

— Hey Bob...

— Tu tylėk — atsisuko į draugą. Čia mano reikalas. Tai sakot iš užmiesčio. Tai kaip gi apie šį vakarą sužinojote?

— Yra juk toks dalykas kaip laikraštis, iršo Jonas.

— O, jūs ir laikraščius skaitot! Kaip ten, Draugas aha. Hey, Šuki, ar girdi, jie skaito Draugą...

— Girdėjau ir daugiau jau nebeklausau. Eikit po... Nusisukęs patraukė per dūmus. Atvykusieji apsisuko eit.

— Tai kur jūs dabar bėgat?.. Jo tai nepaisykit. Be savo steady jis negali gyvent, tad ir nuėjo. Na, o dabar scskit. Have another beer. Jūs visai fain, visai ok... Aš tik noriu pakalbėt. You know, apie tokius dalykus. Jūs mat kitokie...

— Žmonėm nespjaudom į veidą, neatlyžo Jonas.

— Hein, dar pykstat... Sėskit... Well, sorry you guys, tikrai. Nepabėkit, aš noriu pakalbėt.

— Apie geltoną skystymėlį, kurį vadina alum ar apie mergaitę, kuri užvakar buvo Rosikins, o šiandien Rose?

— Užteks, Jonai — kumštelėjo Kazys. Gerai, dabar ir man įdomu. Ką sveikas pasakysi?

— Well, kaip čia pradėjus... Have another beer. Jūs turbūt turit tėvus...

— Ne, mes iš kelmo išspirti...

— Jonai, valdykis — tramdė draugą.

— Well, žinot, man kartais..., aš kaip čia sakant, kartais imu galvot...

— Nejaugi!

— Jonai...

— Apie, well, kaip čia sakant, lietuvybę... Jūs žinot, ką aš noriu pasakyt, hein?

— Na ir ką?

— Well, jūs kitokie, you know, mano amžiaus. Tėvas atgyvenęs savo laikus. Tais pačiais miltais vis mala ir mala. See... Na o jūs jau kitaip...

— Taigi, mes kartais ruginiais, kartais kvietiniais...

— Tęsk, taria Kazys.

— Na ir aš pats negaliu apsispręst. Kur čia teisybė, kur čia melas; kur siūlo, kaip čia sakant, pradžia, kur galas. Ar aš lietuvis, ar ne? Ar aš Amerikos lietuvis, ar lietuvis amerikonas. Ką jūs galvojat?

— Etiketė nieko nereiškia...

— Kaip tai? Say, ar nežinot, kad etiketė parodo produktą, o produktas firmą. O čia Amerikoj, jei produktas netikęs, sugedęs, sūini firmą, kuri jam leidžia išvyst dienos šviesą.

— Demokratiška sistema. Kada tavo tėvus teisman žada traukt?

— Hein?

— Jonas, liaukis... Demokratija lieka demokratija, bet štai Bob, grįžta tavo draugas su mergaitėm, — taria Kazys.

Prie stalo priartėja maišinys Vogue ir McCall.

Štai radau jas, Bob, imagine, bešokančias, — neištveria Šukis.

— Mes tiktai ėjom pro šalį, kai mus išvedė šokt — nusišypso saldžiai buvus brunėtė, užvydama ranką ant Bobio kaklo. Nieko blogo, hein, Bobbikins?

— Duok verčiau cigaretę, tęsia mėlynakė juodais plaukais.

— See now girls... Šuki, išvesk jas šokt. Aš noriu pasikalbėti su šitais dviem.

— Say, kas tau įkando? Kaip čia aš dabar su dviem...

— Bobbi, tu manęs nebemyli!.. — buvus brunetė arti ašarų.

— Nuts, prisikabino, ir žmogui taikos, tai yra ramybės neduoda. Ei tu, Jonas, rodos, tavo vardas. Būk geras, pašokdink ją. O, sorry, susipažinkit. Regina Dambrys ir Mildred Plaukevičius. Ok-

What? Well, —— nenorom nusileidžia buvus brunetė, — Johnny, ar tu moki twistą?

— Skaičiau, žinoma, bet atmintinai dar neišmokau...

— Bobbi, iš kokio jis krajaus? Oh well, aš išmokinsiu.

— Yeah, ir daugiau nieko nebereiks, — mirkteli Šuki.

Dvi poros įsijungia į šokančių tarpą. Kazys žiūri į Bob, kurs pilasi trečią stiklą.

— Say, apie ką mes kalbėjom, kai tie atėjo?..

— Apie Picasso... — nekaltai prataria Kazys.

Kodėl mums nesijuokti:
mes stovykloje Danavoje!

— O yea? Rodos apie ką tai kito... Žinai, tarp tavęs ir manęs, kai tą blondinę pamatau, galva susimaišo...

— Kaip įdomu... Su kuo gi?

— Hein?

— Nieko.

— Oh!

— Taigi, margas svietelis...

— Yeah!..

— Toks jau gyvenimas...

Kažkas pakampėj mėgina dainuot. Džiazas nesiderina su žirgelio šėrimu.

— Na, o kaip pats manai, dabar Alžirija, gavus nepriklausomybę, ar geriau atsistos ant kojų?

— You don't say? Kada gi tai įvyko? Kaip įdomu...

— Taigi, taigi...

— Well, well. Kasdien kas nors naujo iš dangaus, ar ne?

— Na žinoma, o De Gaulis su Adenaueriu kažin ar susitars vienos Europos klausimu...

— Žinai, tarp tavęs ir manęs, aš turiu vieną dalyką prieš De Gaulį. Visgi jis turi per ilgą nosį. Aną dieną televizijoj rodė, ir jis man visai nepatinka.

— Ach šitkaip...

— Žinoma. Jei esi pasaulio garsenybė, turi būt kaip reikiant vyras. Žiūrėk į Mickie Mantle. Nors ir negras, bet visai fain. Jis ir ant oat meal reklamos gražiai atrodo. Have another beer...

— Dėkui, gal jau užteks. Pats, beabejo dabar studijuoji.

— Well, kaip čia pasakius, taip ir ne. Studijavau inžineriją. Praėjusį semestrą padariau pertrauką. Ateinantį semestrą badysiu savo laimę...

— Kitoj univerkoj?..

— Well, taip jau cookies crumblina. Kol tėvas pinigo duoda...

— Hei, žinau, apie ką kalbėjom! Say, aš su tavim noriu pakalbėt. Žinai, tu kitoks...

— Taigi... Bet žiūrėk, kas ateina...

Link staliuko atsiprašinėdami, lipdami per kojas, artėjo ketvertukas. Buvusi brunetė, įsikibusi saugiai į Jono ranką, iš tolo mojo.

— Ei jūs, pas Algį private party! Keliaujam.

— Tai mes atsiprašysim — stūmė kėdę Kazys žvelgdamas Jono link.

— Hei, aš dar nebaigiau kalbėt. Niekur neisit. Važiuojam visi su Šukio mašina...

— Aš dar Joną nebaigiau mokyt šokti twisto — burkavo buvusi brunetė.

Namų rūsy, prieblandoj, groja patefonas. Kelios sulipusios šoka poros. Kampe stalas su džiovintom bulvėm, pyragaičiais, buteliais.

— Ei, Kazy, eik šen. Ką tu ten, mes nebaigėm kalbėt, — tempė Bob. Kur tavo stiklas, ei, laikyk stiklą. Dar pradės kaltint, kad aš girtas. Ne girtas, o tik galvojąs, brolyt. Mane stikliukas pabudina rimtom mintim, I tell you. Sėskim.

— Tai ką gi dar gero pasakysi?

— Sakyk atvirai, kokiem galam ta studentų sąjunga, jei mes ne lietuviai...

— O kas sako, kad nesam?

— O kas sako, kad esam? Tėvai? Brolyt, tarp tavęs ir manęs, That's no argument.

— Jei taip, tai ko priklausai?

—Todėl, kad kiti priklauso.

— Saliamono išmintis!

— Ei, jūs ten, dar vis politikuojat, sušunka pro šalį prašokdama buvus brunetė. Visgi Jonas geriau tango šoka...

— Ei blondy!.. Nei negirdi. Aišku, priklausau todėl, kad draugai priklauso. See... išgerkim... Į sveikatą...

— Į sveikatą...

— Ir tarp tavęs ir manęs, žinai, ką pasakysiu... Mano tėvas paliko ten farmą. Tu įsivaizduoji mane farmerio sūnum?..

— Pamanyk...

— Į sveikatą!

Į studentavimo dienų sveikatą!

Du, pasistatę lietpalčių apikakles, šlapdriboj skuba autobuso link.

— Reikėjo tau su girtu prasidėti, — neiškentė Jonas.

— Tai kad, brolyt, girtas išpliopia daugiau nei kad blaivus pasako. Įdomi sąžinės terapija.

— Tai tau, brolyt. Nei nepajutom, kaip įklampojom į purvynėlį...

Leonida Paulytė

SKEVELDROS IŠ ERDVIŲ

Graži, tyli nors nemigo naktis —
Man svetimais jausmais kupina:
Sau vis sakau, kad šyptels ji,
Ir nedrąsiu jos veidu perbėgs susigėdusi aušra.

Išauš auksinis rytas:
Sužibs nakties nuodėguliai.
Tik nematys atbojų akys,
Kur krinta naktyje užgesę žvaigždės,
kur gimsta naujos, nematytos.

— — —

Užgeso mano mylima žvaigždutė,
Užgeso po kovos ir spazmiško degimo.
Jos vietoj liko juoda naktis, lyg aklosios žvilgsnis.
Jos tamsoje atsiskleidžia mana gelmė ir įnirtusi jos jūra krantan išneša vilčių skeveldras.
Sudužo laivas!
Jį sekė meteoras iš dangaus:
ne tas, kurio aš laukiau, ne tas, kurį kasnakt budėdama stebėjau.
Manasis skels už milijono metų.

Leonida Paulytė

ATPAŽINIMAS

Išsiskyrėme seniai —
ruduo lapus kedeno,
ir Tu likai toli auksinės saulės glėbyje.
Bet šiandien susitikom netikėtai:
„Prašau susipažinti" — šypsojos smuklės dūmuos šeimininkas —
Ir valandai praėjus,
Nepažįstamam žmoguj Tave radau.
"Ar žydi jau alyvos?" užklausiau dūmų pilkume,
bet jis ilgai tylėjo.

"Jos skleidžias kekėm didelėm,
o netoliese lyja obelų žiedais." —
pagaliau iš metų tylumos,
atsakė Tavo žodžiais svetimasis.

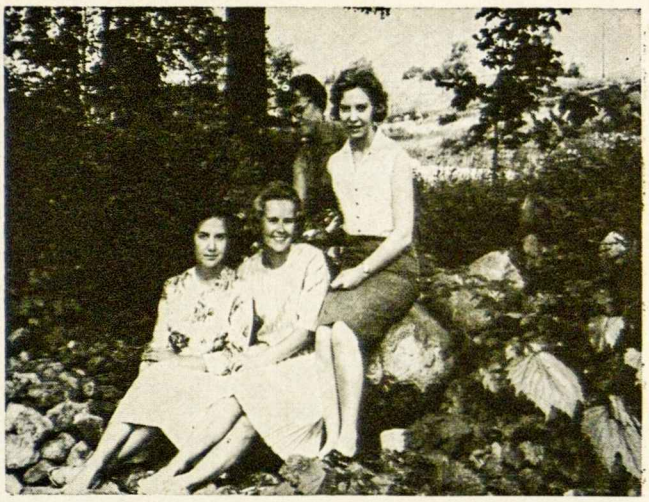

Dalis moksleivių stovyklos Dainavoje vadovybės: (iš k. į d.) Aldona Balčiūnaitė, Elvyra Vadopalienė, Birutė Miniataitė, Liucina Kaufmanaitė.

Liauda

TEKMĖ

Kasdienos žingsniai saule išeiną štai vakaru sugrįžta,
Ir naktis — preliūdas vėl ir vėl sugrįžtančios dienos.
Ar sirpsta ji vaisiu, ar sunkiu molio indu dūžta,
Palikdama šukes ir tai, kas nebegrįš jau niekados?

Ir nebegrįš akimirka, kurią tartum nuskintą, kvapią gėlę
Turėjai tu, kad sužydėtum broliui širdimi sava.
Nuskardo ir ta valanda, kurią tartum balandį baltą,
Laikei delnuos, kad draug pakiltumėt skliaute.

Idėjos draugei

DANGUOLEI PRIŠMANTAITEI,

jos brangiam tėveliui mirus, reiškiame gilią užuojautą.

„ATEITIES" Redakcija

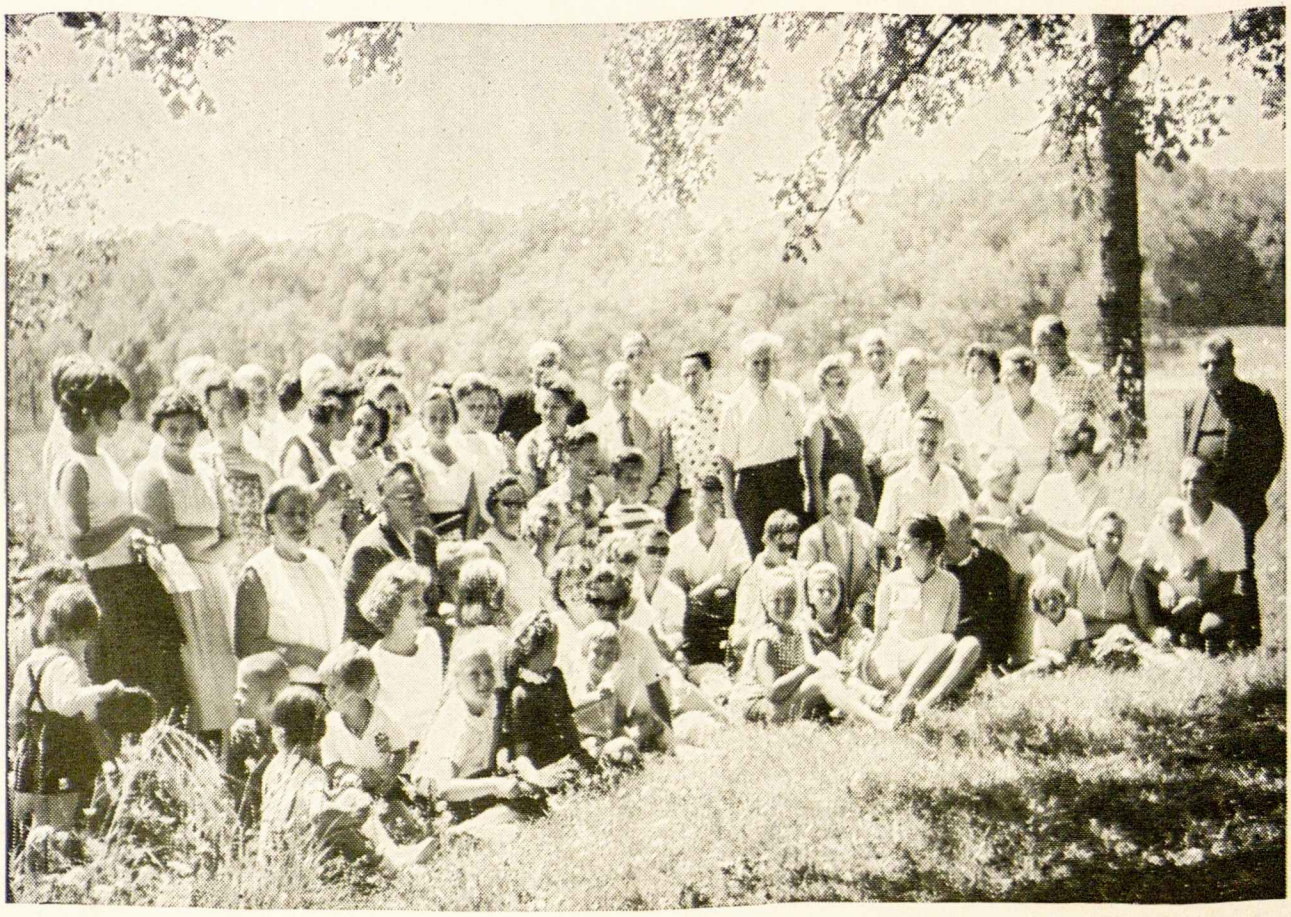

Sendraugių stovyklos dalyviai (Inž. D. Bielskaus nuotrauka)

Sendraugių stovyklą prisimenant

Kaip greit prabėgo ta maloni savaitėlė Dainavoje, kurią negreit miesto dulkės išdildins. Čia suplaukė sendraugiai atsigaivinti dvasiškai ir atsikvėpti fiziškai, pasirinkdami studijinę temą — "Žvilgsnis į save: kuo esame ir kur einame". Stovykloje mus griežtai valdė inž. J. Mikaila ir jo padėjėjas garsus p. Buitkus, o studijine ir programine dalim rūpinosi dr. Arūnas Liulevičius.

Ištvermingų nuolatinių stovyklautojų buvo aštuoniasdešimt septyni, bet savaitės bėgyje pasipildė iki šimto šešiasdešimt. Gausiausia atstovautas Detroitas, Čikaga ir Clevelandas, bet neapsileido ir tolimesnieji kaip Los Angeles, Vokietija ir net Italija. Stovyklautojų neribotas nei amžius nei profesija, pradedant dviejų metų Rūtele ir baigiant pensijon išėjusiu profesorium.

Dieną pradėdavom šv. Mišiom, kurios buvo laikomos už a. a. ateitininkijos vadų sielas. Po pusryčių, saulutei ruošiant Spyglio gelmes, susirinkdavome paskaitai. Iš jų pirmoji dr. Vyt. Vardžio: "Profesija ir lietuviškas gyvenimas." Daktaras sklandžiai išnagrinėjo konfliktus, kylančius jaunam profesionalui, bandančiam išnaudoti profesines galimybes ir norinčiam savo įnašą duoti lietuviškai visuomenei.

Antradienį temą "Tarp fabriko, universiteto ir parapijos salės" pristatė Jonas Šoliūnas. Šis opus klausimas palietė jau ne vieną lietuvišką koloniją ir užtat Jonas nušvietė dabar esamą padėtį lietuviškoje parapijoje, palikdamas klausytojams spręsti, ką ir kaip reiktų mums, ateitininkams, daryti.

Sekančio priešpiečio susitelkimą skyrėme mūsų dainiui Maironiui, išklausydami mielo svečio iš Vokietijos dr. J. Griniaus paskaitos "Maironio reikšmė".

Ketvirtadienį metėmės į studijas apie mūsų jaunuosius tema: "Mūsų vaikas šiandien ir rytoj", referuojant Kęst. Kudžmai ir Juozui Rygeliui. Čia iškilo daug rūpimų klausimų: tėvų rolė, santykiavimas su vaikais tautinės lietuvių kultūros skiepijime.

Penktadienį dr. Antanas Sužiedėlis, federacijos valdybos narys, nagrinėjo "Ekspertizmo negeroves". Taip dažnai lietuviškame gyvenime pasireiškianti "nuodėmė", tas pergreit pasidarymas žinovu vienos ar kitos vos pralaužtos srities, ir nuolatinis visko kritikavimas, kuris, be abejo, yra tremties pasekmė.

Šeštadienį susilaukėme skrajojančio svečio dr. Vyt. Vyganto, kuris kalbėjo tema: "Katalikai Amerikos gyvenime". Jis pristatė fragmentus katalikų bažnyčios pradžios, augimo ir įtakos Amerikos istorijoje, ir kokią rolę dabar vaidina jos gyvenime didžiosios katalikų organizacijos.

Po rytinių paskaitų visada sekdavo gyvos diskusijos kartais net pasidalinančios į du frontus — vyresniųjų ir jaunesniųjų sendraugių. Ir tos diskusijos dažnai dar tęsdavosi po piet Spyglio pakrantėje. Visą popietį praleisdavom poilsiui ir sportui. Tuoj pavalgę šildydavomės saulutėje, paskui pasitaškę Spyglyje ir pasisotinę šaltu pienu su kepsniais, traukdavom į naujas sporto aikštėles. Tinklinio aikštėje virė smarki kova, kur Clevelandas, nenustodamas vilties, vis bandė sumušti stovyklos rinktinę. Didžiausiais šios srities entuziastais

pasižymėjo Jonas Šoliūnas ir kun. A. Bačkis su Arūnu priešakyje. Tenisininkai nebuvo tokie patvarūs, vis keitėsi veidai ir raketės, bet ir jų netrūko. Ir taip mankštindavomės, kol Buitkaus varpas ir mūsų alkis atvesdavo vakarienės.

Po vakarienės rinkdavosi būrelis diskusijoms jaunimo klausimais. Išgvildentos jaunimo auklėjimo problemos, atitinkamos knygos, prilygstančios šios šalies leidžiamom, ir labai reikalingos vaikų maldaknygės. Šiais klausimais perdaug nesidomį dainomis palydėdavo saulutę už kalnelio.

Sutemus dažniausiai rinkdavomės atgal į salę. Vieną vakarą paklausyt jautrios ir įdomios kun. dr. Vaišnoro paskaitos apie "Bažnyčios padėtį Lietuvoje", kitą vakarą nagrinėjom dr. Arūno parūpintas filmas "Operation Abolition" ir "Autopsy Operation Abolition". Prie laužo dainų vakarą pravedė dainorius Pranas Zaranka, o mūsų jaunieji stovyklautojai, paruošti p. Elvyros Vadopalienės ir Aldonos Balčiūnaitės, linksmino mus daina, šokiais ir eilėmis. Kun. Audrius Bačkis mums atskleidė "Jaunimo nuotaikas Prancūzijoj". o Rytas Babickas atvežė "džiazo" vakarą, kurį su muzikinėm iliustracijom sklandžiai pristatė klausytojams, ir nors tai negarantavo šios srities muzikos pamėgimo, bet daug kam atsivėrė akys džiazo link.

Penktadienį skyrėme Tėvynės Vakarui ir po dr. J. Griniaus paskaitos "Vokiečių žinios apie kenčiančią Lietuvą" palengva žingsniavome kalbėdami rožančių prie kryžiaus. Čia prisiminę mūsų pavergtą šalį ir jos kenčiančius vaikus, giesme meldėm Viešpatį palaimos.

Paskutinį stovyklos vakarą vėl prisiminėm Maironį, kurio garbei p. A. Šimaitienė, sutelkus stovyklautojų menines jėgas, paruošė Maironio eilių ir dainų pynę. Vėliau linksminomės šokdami tarp kitų šokių polką su ragučiais, suktinį, klumpakojį, noriu miego, ir nors vyriausias vadas leido šokti iki vidurnakčio, sendraugiai vos tik ištesėjo iki vienuoliktos valandos.

Sekmadienį po šv. Mišių stovyklą uždarėme iškilmingais pusryčiais ir posėdžiu, kuriam vadovavo dr. V. Manelis, senosios sendraugių centro valdybos pirmininkas, perduodamas sąjungos raktus naujai valdybai Detroite, kuriai pirmininkaus dr. J. Pikūnas.

Nors atsigaivinę ir pasilsėję, bet su liūdna širdimi palikome mielus Dainavos kalnelius ir pievas, supančias Spyglį, o ypatingai senus ir naujus draugus, besiskirstančius po platųjį pasaulį.

R. St-tė

Trys vyrai: fotografas, žiūrovas ir sportininkas.

LEONIDA PAULYTĖ

GYVENIMAS

Požeminio traukinio stoty stovi mergaitė.
Lazda pasiramsčiuodama ji ieško kelio.
Aplink ją trinas žmonių minios.
Nulėks manasis traukinys,
praeis skubėjusieji,
o ji tebestovės... tebeieškos.

Pokalbis prie stalo: Dr. J. Grinius, Dr. V. Manelis, kun. V. Dabušis, F. Manelienė. (Inž. D. Bielskaus nuotrauka)

Įsigilinkime į savo didybę

Ačiū už laišką, Petrai!

Jūs ne vienas taip galvojate. Dabartinis Vokietijos kancleris Konradas Adenaueris išsitarė: „Tikrai sunku yra nepaniekinti žmones, kai geriau juos pažįsti". Anksčiau ar vėliau, kiekvienam tenka daugiau ar mažiau apsivilti ne tik kitais, bet ir savimi. Todėl manau, jog daugelio peršamasis žmoniškumo-humanizmo idealas, kaip aukščiausia ir brangiausia gyvenimo vertybė, yra tik utopija, bent plačioms žmonijos masėms. Sutinku, pasitaiko laimingų išimčių, bet išimtys nepanaikina taisyklės — „Žmogus žmogui vilkas". Tai liudija žmonijos istorija iki Kristaus, tai patvirtina mūsų laikų Evangelijos įtakos atsikratančiųjų elgesys, tai patiriame ir patys savyje. Ar netenka gerokai pasitempti, norint pažaboti mumyse tūnantį žvėrį ir gyvulį? Gražieji gi humanistų skelbiami idealai yra Kristaus Evangelijos žiedai ir vaisiai, ir jie klesti ant krikščioniškojo vynmedžio. Tikrai gyvas veiksmingas žmoniškumas įmanomas tiktai dieviškojo gyvenimo plotmėje ir įtakoje. Todėl ir pilnutinis žmogiškosios asmenybės išsiskleidimas yra galimas tiktai įsikristinant. Visos kitos pastangos išauklėti kilnesnį, „žmoniškesnį" žmogų dažniausiai pasibaigia liūdnu fiasco. Čia labai vietoje Išganytojo įspėjimas: „Be manęs jūs negalite nieko padaryti."

Įvaikinti vaikai

Tikiuosi, jog supratote, Petrai, kad Kristaus revoliucinis užsimojimas buvo ir yra atnaujinti pasaulį, ne išugdant humanišką, o sukuriant **žmogiškai dievišką** žmogų. Paskutiniuose laiškuose nurodžiau Jums, kad mums yra skirta įsijungti, per pašvenčiamąją malonę, į paties Kūrėjo begalybę. Mums yra skirta būti viena su Kristumi, o per jį ir su jo Tėvu: „Aš juose ir tu manyje... tobuloje vienybėje" (Jo. 15, 20-22).

Bet pagalvokim, Petrai, koks yra tokios glaudžios vienybės su Dievu turinys. Ji padaro mus Dievo vaikais. Šv. Jonas Evangelistas todėl džiūgauja: „Žiūrėkite, kokią meilę Tėvas mums suteikė, kad mes vadinamės Dievo vaikai ir e s a m e. Mylimiausieji, dabar mes e s a m e Dievo vaikai!" (1 Jo. 3, 1-2).

Ar nėra tai tik graži svajonė, o ne tikrovė? Ar nesupranta Evangelistas to žodžio perkelta, ne tiesiogine prasme? Ne. Tai užtikrina visa Bažnyčios tradicija ir Tridento Santaryba. Mes tikrai esame įvaikinti Dievo vaikai. Kaip tai suprastina?

Įvaikinimui reikia trijų sąlygų: pirmoji — turi būt panašios prigimtys, nes žmogus negali įvaikinti šuns ar pelėdos. Antroji, reikia laisvės priimti vaiką savo šeimon ir laikyt jį kaip savą. Prievarta įsibrovęs ar primestas, nebus įvaikintas. Trečioji, reikia suteikti įvaikinamajam visas natūraliai gimdomo vaiko teises į meilę, atsidavimą ir naujųjų tėvų turtą. Nesvarbu, ar įvaikinantieji turi ar neturi savo vaikų. Jei turi, tai įvaikinamojo teisės sulyginamos su jų pačių pagimdytų vaikų teisėmis. Tos yra esminės įvaikinimo sąlygos.

Mus įvaikindamas, Dievas išpildo visas tris sąlygas. Su pašvenčiamąja malone jis suteikia mums savo prigimties panašumą. Žmogus „dalyvauja", t.y., „turi dalį" dieviškojoje priprigimtyje niekieno neverčiamas, grynai savo paties laisva valia. Juk visas antgamtiškasis (supernatural) gyvenimas yra laisva Dievo dovana. (Rom. 3, 24). Joks kūrinys neturi jokios teisės reikalauti iš kūrėjo to, kas nepriklauso jo prigimčiai. Dalyvauti dieviškajame gyvenime jokiu būdu nepriklauso žmogiškajai prigimčiai. Dievas yra laisvas leisti, ar neleisti. Išpildoma ir trečioji sąlyga. Mus įvaikindamas, Viešpats duoda teisę paveldėt save kaip savo nuosavybę ir turėt jį amžinai. Šv. Povilas primena romėnams: „Jei sūnūs, tai ir paveldėtojai, paveldėtojai Dievo, sykiu su Kristumi" (8, 16-17). Viešpats apsiima ypatingai mus mylėti ir rūpintis kaip savo namiškiais, jau net šitame gyvenime. (Gal. 4,7)

Aišku, savo žmogiškąja prigimtimi esame ir liksime tiktai Dievo kūriniai. Todėl visada privalėsime jam klusnumą ir pagarbą. Jei jis nebūtų įkėlęs mus į dievišką gyvenimo plotmę, o būtų palikęs egzistuoti grynai natūrališkoje plotmėje, tai jis nebūtų mums tėvas. Būtų tik Viešpats. Mes būtumėm ne vaikai, o tik tarnai.

Yra dar vienas būdingas šeimyniškam intymumui bruožas. Paprastai savieji vaikai šeimoje yra maitinami geresniu maistu, negu samdomi tarnai. Dievas davė mums Kristų Švenč. Sakramente kaip dangaus vaikų maistą, „atitinkantį Dievo vaikų orumą ir palaikantį mus toje svaiginančiai aukštoje gyvenimo plotmėje" (Pohle-Gierens, **Grace.** 360 p.).

Po vienų misijų visi žmonės jau buvo išėję iš bažnyčios. Tik vienas pusamžis vyriškis dar klūpėjo paskutiniame suole sukniubęs, ir atrodė verkiąs. Misijonierius priėjo, prakalbino ir pasiteiravo, kodėl jis verkiąs. „Esu liuteronų kunigas," — atsakė. „Išklausiau jūsų pamokslų apie Kristų ostijoje. Jei galėčiau tikėti, jog mano mylimas Kristus čia tikrai yra, tai nesikelčiau nuo kelių ir visą gyvenimą praleisčiau ko arčiau prie altoriaus, bet aš negaliu to tikėti".

Petrai, kokią išvadą turėtumėm mes padaryti, jei tikrai gyvai tikėtumėm tiesa: esu Dievo vaikas, man skirta gyventi dievišką gyvenimą tobuloje vienybėje su Dievu? Nuo padaromos išvados pareina ne vien amžinasis gyvenimas, bet ir šio gyvenimo kryptis bei stilius.

Iki kito karto!

Jonas Kidykas, S.J.

SPAUDOS APŽVALGA

Vokiečių "Der Spiegel" nr. 30, 1962 m. liepos 25 d. straipsnyje "Ex oriente nix" (iš rytų niekas) duoda gan išsamų žvilgsnį į kraštą, kuris jau 17 metų po rusų okupacija ir komunistų valdžia — Rytų Vokietiją. Joje dabar yra didelis maisto trūkumas, išduodamos kortelės bulvėms, sviestui ir anglims. 1962 metais, kaip tik tais metais, kada komunistai pažadėjo pasivyti vakarų Vokietiją, jie turėjo jos paprašyti 2,75 miliardų DM paskolos industrijai, o jų krašte eilės laukia prie tuščių krautuvių.

Kaip priėjo rytų zona prie tokios padėties? 1945 metais rytų Vokietija turėjo stambios industrijos. Tačiau buvo nutrūkę ryšiai su žaliavų šaltiniais. Rusai, be to, išplėšė iš krašto 60 miliardų rytinių DM, iš kiekvieno gyventojo po 3500 markių. Be to, 1948-61 metų tarpe pabėgo 2 milijonai gyventojų, taip kad visas atstatymas ir gamyba turėjo praktiškai vykti su mažėjančiu skaičiumi darbininkų. Atsižvelgiant į tokias sąlygas, rytų zona puikiai atsistatė. Tačiau ji savo išgales turėjo investuoti į sunkiąją industriją ir kaip Comecon narė duoti didelę ekonominę pagalbą kitiems komunistų kraštams, pav. išplėsta laivų statyba eksportuoja 80% gamybos į Rusiją. Kasyklose dirba 225,000 darbininkų, kurių iškastas uranijus, bismutas, volframas ir cinkas eina į Rusiją. Kiti pavyzdžiai parodo, kaip neekonomiškai viskas vyksta: naujasis liejyklų kombinatas Eisenhuettenstadt savo rūdis gauna iš 2,000 kilometrų atitolusio Krivoj Rog, o anglis iš Lenkijos. Dresdene buvo sukišti miliardai į nevykusių sprausminių lėktuvų gamybą. 1961 m. šis fabrikas užsidarė. Rostocke pastatė didelį jūros uostą, kurį mažai tenaudoja.

Trys vyrai vadovauja ekonomijai: Mewis, Neuman, Leuschner. Iš jų tik Leuschner yra iš vis turėjęs reikalų su ekonomija savo profesijoj. Pagrindinė jų suplanuotos ekonomijos silpnybė yra jos nelankstumas, nes kiekvienas fabrikas priklauso tampriai nuo kito, kuris jam pristato reikmenis. Jei planas vienoj vietoj neįvykdomas, tuoj kita šaka kenčia trūkumą, ir ji neturi progos kreiptis kitur, nes kitų produkcija jau paskirta kitam. Iš užsienio taip pat negali nusipirkti, nes neturi valiutos, o socialistiniai kaimynai nesiskiria mielai su savo produkcija.

Praktiškai išėjo iki šiol, kad planai niekad nebuvo įvykdomi. Iš Leuschner praktikos žinoma iš jo pabėgusio patarėjo, kad jis visus industrijos skundus surenka ir juos sunaikina.

Nuo pat pradžių šios ekonomijos silpnybė buvo ta, kad ji dėjo persvarą ant sunkiosios industrijos. Darbininkai, uždirbdami palyginamai neblogai, neturėjo už ką kitą pinigus išleisti kaip už maistą; rytų Vokietijos šeima išleidžia 54% algos už maistą. Kai 1960 m. pavasary pradėjo varyti ūkininkus į kolchozus, derlius taip nepasisekė, kad nė statistikos nedrįso paskelbti. Prie Leipcigo bulvių derlius sumažėjo nuo 396 centnerių iš ha iki 236 cent. Visam kraštui vidurkis yra 246 cent., kai vakarų Vokietijoj gaunama 481 cent. iš ha. Ūkininkai nesirūpina sėklomis ir piauna savo galvijus. Taip dabar pradėjo trūkti bulvių, mėsos, vaisių. Dresdene gerą geriamąjį pieną pradėjo duoti tik vaikams, ligoniams ir sunkiai dirbantiems. Pilietis gauna 250 gramų sviesto per savaitę, kai kur tik 150 ar net 80 gramų. Rytų Vokietija atrodo, kaip vakarų Vokietija prieš 1948 metus. Komunistai guodžia žmones ateitimi ir žada pagaminti daugiau reikmenų, tačiau ir tai dar tuščias pažadas, nes laukimo laikas ilgas, o kainos astronomiškos. Tačiau Ulbricht turi savo piliečiams vieną paguodą: "Mes žinome, kad sovietų tautos gyvenimo standartas yra žemesnis negu VDR (rytų zonos) gyventojų". Mums palieka po tokio pasakymo susirūpinti, ką rusai padarė iš Lietuvos, ir kokį gyvenimo standartą turi mūsų tautiečiai.

Problemos visai kito pobūdžio kankina, taip bent mano kai kurie užsieniečiai, Švediją, į kurią pažvelgia Jean Paris straipsny "Sweden the uneasy paradise" žurnale **Realites.** Po Amerikos Švedija yra turtingiausias kraštas pasauly ir pavienis švedas turbūt gyvena geriau negu amerikonas, nes Švedijoj skirtumai tarp turtų ir algų išlyginami.

Pagal Švedijos modelį tikriausiai vystysis visas laisvasis pasaulis ir už tai įdomu pažiūrėti, kaip žmonės ten jaučiasi, ar jie laimingi. Eisenhoweris kadaise pasakė, kad ne.

1953 m. ten buvo 1,332 nusižudymai, 1955 m. 8,888 skyrybos. Gimimai mažėja; auga alkoholizmo ir chuliganizmo problema. Ir švedai ir pasaulis klausia: kodėl? Įvairios priežastys surandamos: 1. švedai nepatenkinti todėl, kadangi jie per savo materializmą prarado vidinį gyvenimą. Jie trokšta Dievo, bet negali į jį tikėti.

2. Gyvenimas per daug visokių valstybės įstaigų tvarkomas. Žmogus gauna jausmą, kad jis be atsakomybės ir be tikslo gyvena.

3. Daug ūkininkų persikėlė į miestus; jie ten pameta savo šaknis ir vertybes.

4. Švedai nuobodžiauja, kadangi jų gyvenimas per daug specializuotas.

5. Neturėdama jau 150 metų karo ir turėdama 30 metų socializmą, ji liko šalia įvykių ir vargo. Jie slaptai nori dalyvauti, būti vidury.

Viską susumavus išeina, kad kadangi Švedija per turtinga, per daug protingai tvarko gyvenimą ir per daug viena, Švedija turėtų sirgti turtuolio ligomis — persisotinimu, perversija ir nuoboduliu. Tame pačiame Švedijos kritikavime glūdi vargingumo iškėlimas, pažangos pasmerkimas ir kartu ta gan keista pažiūra, kad taika nesveikas stovis ir kad egzistuoti, dalyvauti istorijoj reikštų lieti kraują. Kritikos pagrinde yra susierzinimas Švedijos skirtingu gyvenimo būdu — jo lengvumu. Kaip patys švedai tad jaučiasi?

Paklausti švedai daugumoj yra pilnai patenkinti savo gyvenimu. Objektyvi statistika parodo, kad nusižudymais Švedija yra penktoj vietoj dar po Austrijos ir Danijos; alkoholizmu Prancūzija tikriausiai nepralenkiama. Chuliganizmas yra žymiai mažesnis negu Amerikoj, Anglijoj ar Lenkijoj. Šios problemos iškyla tik todėl taip ryškiai, kadangi Švedija jokių kitų neturi. Švedai sutinka su savo krašto keliu. Jų kraštas turtingas ir demokratiškas, pilnai suderinęs laisvę su teisingumu. Švedai teisėtai gali didžiuotis nugalėję vargą, tamsumą ir išnaudojimą. Įvairių ligoninių, mokyklų ir darželių skaičius yra nuostabus. Niekas nevargsta, net invalidai apmokomi dykai ir gyvena butuose, pritaikintuose jiems su ypatingais įrankiais. Kultūros reiškiniai žydi per visą kraštą:yra 45,000 liaudies augštosios mokyklos, kuriose suaugę mokosi vakarais kalbų, profesijų ar kokio užsiėmimo. Per visą kraštą tęsiasi orkestrų ir chorų tinklas. Dalyvavimas visokiuose kultūros parengimuose yra didelis.

Susumavęs Švedijos laimėjimus, straipsnio autorius baigia su vienu klausimu: Ar tokie dalykai tikrai gali kenkti protui? Šis klausimas būtų labai aktualus Amerikoj, kur reakcionierių ir lupikų publicistiniai pakalikai mėgina mus įtikinti, kad mes nepakeltume saugaus gyvenimo.

R. Šliažas

VOX POPULI

Mielas Redaktoriau,

Prieš pora dienų mus pasiekė šių metų "Ateities" gegužės numeris, kuriame tilpo keletas Tavo pastabų dėl vieno mums iš Romos rašyto ir 1962. V. 2 dienos "Ateitin" išspausdinto laiško ištraukos. Joje autorius reiškė priekaištą "Ateičiai", kad ji, atspausdindama "Ateitin" buvusius straipsnius, nepažymi, iš kur tie straipsniai paimti.

Ką apie tokį priekaištą galvoja pati "Ateitin" redakcija, ji laiško autoriui trumpai atsakė ten pat. "Ateitin" **leidėjai iš tų, kurie jų medžiagą pasinaudoja, šaltinio nurodyti būtinai** nereikalauja. **Mums užtenka džiaugsmo, kad nors truputį galime pasitarnauti, ne tik** 'Ateitin', **bet ir kitos lietuviškos spaudos skaitytojams".** Šis klausimas buvo paliestas ir viename mūsų pačiai "Ateičiai" rašytame laiške. Kaip pats teisingai primeni, minėti šaltinį mes tiktai pageidavome, palikdami Jums pilną laisvę daryti, kaip Jums geriau. "Ateitin" straipsniai tebuvo nuoširdi ir nieku neįpareigojanti dovana — kaip mes patys kiekvieną kartą džiaugėmės, pastebėję, kad ji buvo priimta, taip džiaugėsi ir daugumas "Ateitin" skaitytojų.

Tačiau, kaip dabar pasirodė iš tos, mūsų visai be reikalo atspausdintos, laiško ištraukos, gali tikrai pasitaikyti ir tokių "Ateities" bei "Ateitin" skaitytojų, kurie mūsų susitarimo su Jumis nežinodami, gali pagalvoti, kad čia kas netvarkoje. Kad taip ateityje nebeatsitiktų, norėtume visą šį klausimą dar kartą kiek plačiau paryškinti.

Pagrindinis "Ateitin" iniciatorių tikslas buvo bendromis jėgomis sukurti savo namus mažam, po visą Vokietiją išsisklaidžiusiam, studentų ateitininkų būreliui — namus, kuriuose kiekvienas iš mūsų galėtų jaustis jų šeimiinnku, jaunu tarp jaunų ir lygiu tarp lygių. Sukurti vietą, kurioje kiekvienas galėtų visai laisvai ir nesivaržydamas **būti savimi pačiu** — juoktis ir liūdėti, kalbėtis ir šokti, nebijodamas tuoj pat susidurti su piktu žvilgsniu ir suraukta kakta tų, kurie nei tikrai juoktis, nei tikrai liūdėti niekada neišmoko.

Amerikoje išeinanti "Ateitis" tokios savo šeimos nuotaikos mums sudaryti pilnai negalėjo — ji ne tik pertoli, bet ji taip pat priklauso ne tik mums ir ne tik studentams, o viso pasaulio ateitininkams. Tokios apimties bendruomenėje pasirodyti kasdieniniais drabužiais nebūtų mandagu. Tuo tarpu rašyti į "Ateitin" beveik visiems yra žymiai lengviau: jei kas nors ne taip gerai nusiseka, niekas dėl to nesijaudina (tam juk yra tik redakcijai bei artimiausiems draugams žinomos slapyvardės). O kartais atsitinka ir taip, kad "atsisėdi rašyti ir išeina, visai netyčia, geras straipsnis."

Bet tai nereiškia, kad "Ateitin" skiriamos jėgos mus būtų uždarę tik savo tarpe ir visai nukreipę mūsų dėmesį nuo "Ateities". Priešingai — jei ir ne pats pagrindinis, tai bent nei kiek nemažiau mums rūpesčio kėlęs tikslas, buvo sukurti "Ateičiai" nuolatinį medžiagos rezervuarą, kuris galėtų visuomet ir laisvai būti Jūsų panaudotas. Todėl "Ateitin" yra pilna prasme Jūsų nuosavybė ir jo medžiaga Jūsų — ne "svetima" ar "kitų" medžiaga. "Ateities" atžvilgiu mes sudarome tik jos vieną "kolektyvą" Vokietijoje, kuris tikrai džiaugiasi Tavo laiške pareikštu pirmųjų dviejų kolektyvų įvertinimu.

Nesusiduria su "Ateitimi" ir trečiasis iš "Ateitin" tikslų: pasiekti kaip galima didesnę arčiau gyvenančio aktyvesnio lietuviškojo jaunimo dalį. "Ateitin" leidinėlį gauna tik labai maža pasaulio ateitininkų dalelė— reguliariai jis nėra siunčiamas net visiems sendraugiams Vokietijoje. Amerikoje jis tėra siunčiamas be Jūsų, dar Federacijos ir SAS centro valdyboms ir keletui kitų daugiau jaunimo tarpe pasireiškusių ar "Ateitin" siuntinėti specialiai prašiusių ir jį parėmusių asmenų. Europoje tačiau jį reguliariai gauna visi mums žinomi lietuviai studentai (taigi ir neateitininkai ir nekatalikai), kurių bene didesnė pusė negauna "Ateities" siekia to paties tikslo, šioje srityje mūsų leidinėlis tėra Jūsų darbo praplėtimas ir papildymas.

Be abejo, kiekvienas laikraštis nori išsiskirti, sudaryti apie save gerą įspūdį. Tačiau tikras sugebėjimas išrinkti kas geriausia iš visų kitų, to įspūdžio dar niekada nesugadino: juk niekas dar nėra daręs priekaišto, kurios nors tautos literatūrai už puikius „svetimų" kūrinių vertimus — ar kaltinęs "neoriginalumu" bei "kopijavimu" "Catholic Digest"?

Gi "Ateitis" — kuri siekia tapti viso pasaulio lietuvių katalikų jaunimo forumu jų rūpesčiu, įspūdžių, troškimų reiškėja ir skelbėja, kuri nori ne tik vykusiai padėti bręsti savo skaitytojams iš ateitininkų tarpo, bet būti ir visų kitų nuolatos laukiama bei remiama — turėtų ne tik nebijoti, bet be paliovos skatinti kiekvieną didesnę ar mažesnę ateitininkų grupelę pasaulyje leisti savo leidinėlius, juos didinti ir tobulinti, jais keistis ir dalintis. Net jei pradžioje tokį darbą prisieitų ir finansiniai paremti, mums atrodo, kad, kiek laiko praėjus, „Ateitis" tikrai galėtų didžiuotis rinktinių, gyvų ir originalių straipsnių gausumu. Jei gilus rūpestis savo aplinkos reikalais pilnai suaugusiam žmogui gali kartais virsti kliūtimi vertinant viską, kas išeina iš jos ribų, jaunuoliui jis yra būtinas bet kokio platesnio susidomėjimo pagrindas. "Meilė prasideda savo namuose" — ir nors yra labai svarbu, kad ji savo namuose ir nepasibaigtų, dar labiau svarbu yra, kad ji prasidėtų iš viso... Tiesa, mes nežinome, ar tikrai anksčiau "Ateitis" iš Europos susilaukdavo daugiau. Tačiau mes esame tikri, kad be "Ateitin" leidinėlio bent 90 nuošimčių jame tilpusių straipsnių ar korespondencijų visai nebūtų buvę parašyta.

Būtų gana įdomu ir pasvarsyti, ar tikrai amerikiečių ir Europos jaunimas taip daug skiriasi. Kartais mūsų spaudoje amerikiečiai, jau vien dėl to, kad jie "neatitinka mūsų skoniui", ir iš esmės yra per daug tamsiai piešiami. Tačiau tas jau išeitų iš šio laiško rėmų.

Nuoširdžiai linkime Tau ir kiekvienam abiejų kolektyvų dalyviui, tęsti toliau mums visiems brangų darbą su nepalaužiamu pasiryžimu ir niekados negestančia viltimi, kad nors galutinius ir pilnus jo rezultatus pamatysime tiktai "naujo dangaus ir naujos žemės" pasaulyje (Apr. 21,1), didelė šio darbo dalis prisidės ir prie šio pasaulio — gi pirmoje vietoje prie mūsų Tėvynės atnaujinimo.

Tavo Kristuje
"Ateitin" redakcija,
V. Bartusevičius

.....

Šiandien pasižiūrėjau į "Ateities" turinį ir vos neapalpau! Nuo kada knygų skyrius pasidarė svarbesnis negu korespondencijos? Prašau rašyti "Korespondencijos" su **tamsiom raidėm** irgi — arba pakeiskit tamsumą nuo knygų!

Su pagarba
Veronika Tijūnėlytė

SPORTAS

Tylomis pro įdomesnius įvykius praeiti negalima. Pasidžiaugti pasiektais laimėjimais turime teisę. Supažindinti mūsų visuomenę su mūsų naujomis ir jaunomis jėgomis yra būtina.

Šitų minčių vedini Ateityje bandysime bent trumpomis apybraižomis savo skaitytojus supažindinti su mūsų iškiliaisiais jaunaisiais sportininkais. Bandysime visuomenei pristatyti visų šakų sporto atstovus, neatsižvelgdami į sportininko pažiūras bei įsitikinimus. Mūsų vienintelė sąlyga — jauna jėga lietuviško sportinio gyvenimo aktyvus narys, pripažįstąs visur ir visada esantis lietuvis, garsinąs savo tėvų krašto vardą sportiniais laimėjimais aikštėje ir esąs pavyzdžiu visiems už aikštės ribų.

Ne atsitiktinai pirmoji jauna jėga, su kuria skaitytoją norime supažindinti, yra clevelandiškė. Ne tik Clevelando, bet ir visos Amerikos, lietuviškoji visuomenė didžiuojasi Žaibo sportininkais, jų pasiektais laimėjimais. Gerų vadovų globojami, iškiliais pavyzdžiais sekdami, Žaibo sportininkai įvairiose sporto šakose pasiekė neeilinių laimėjimų tiek lietuviškame, tiek šio krašto sportiniame gyvenime. Gi Žaibas gali tikrai didžiuotis savo gretose turėdamas vieną iškiliausių lietuvių sportininkių. Ji — **Regina Besperaitytė,** žinomoji mūsų lengvaatletė ir tinklininkė. Gimusi Kaune ir vaikystę praleidusi V. Vokietijoje, Regina sportine veikla pradėjo domėtis atvykus į Clevelandą. Pirmosios dienos čia nebuvo lengvos. Lankydama Notre Dame ir vėliau Shaw gimnazijas, ji turėjo dirbti ir todėl sportinei veiklai laiko maža telikdavo. Netik darbas kliudė sportiniam aktyvumui. Sporto aikštė, fizinis lavinimasis turėjo užleisti vietą aukštesniam, dvasiniam kultūrėjimui.

Regina domisi kūryba. Gimnazijoje besimokant, jos poema buvo išspausdinta metiniame mokyklos leidinyje. Ji taip pat pirmauja ir mokslinėje srityje. Kartu su kita lietuvaite J. Juodyte, Shaw gimnazijoje apdovanojama už originalų projektą biologijos kurse.

Sportine veiklą pradėjo domėtis daugiau, atsidūrusi Ursuline mergaičių kolegijoje, ir netrukus Besperaitytės vardas tapo žinomas visam lietuviškam sporto pasauliui. Ji yra laimėjusi visą eilę pirmųjų vietų šokime į tolį, šuolyje į aukštį bei trumpųjų nuotolių bėgimuose. Reginai priklauso tremties lietuvių šuolio į aukštį rekordas bei Žaibo šuolyje į tolį geriausia pasekmė.

Nors savo amžiumi ji dar tebėra viena jauniausių lietuviško sportinio gyvenimo pirmuolių, tačiau jau turi aštuoneto metų sporto patirtį ir šiuo metu daugiausia dėmesio skiria tinkliniui.

Jei Reginai tikrąjį kelią lengvoje atletikoje parodė mūsų žinomasis treneris, A. Bielskus, tai tinklinio aikštėje jos pažangumą kelia R. Babickas.

Regina didžiausio laimėjimo susilaukė šįmet, kada J.A.V-bių tinklinio pirmenybėse buvo išrinkta geriausia šių metų jaunąja šio krašto tinklininke. Ji šįmetinė "Rookie of the Year" taurės laimėtoja. Tai nepaprastas laimėjimas, žinant, kad amerikiečių tinklininkių pirmenybėse šitai taurei laimėti buvo keliasdešimt kandidačių.

Nei lengvosios atletikos aikštėje laimėjimai, nei įvairiausi pasirodymai tinklinyje jos ant laimėjimo laurų neužmigdė. Mūsų jaunoji jėga ir toliau žada aktyviai tinklinyje reikštis ir dar didesnių laimėjimų siekti.

(j.š.)

SENIAU BŪDAVO KITAIP

P. PETRUTIS

Grįžtelkime į senus laikus. Į prieškarinius? Ne. Grįžkime kelis šimtus, tūkstantį metų atgal. Mintimis grįžkime į žiląją senovę ir prisiminkime istorijoje minimus karingus romėnus. Sakoma, kad mėgiamiausia jų pramoga buvo spardymas apvalaus dalyko, kiek primenančio dabartinį odinį kamuolį. Romėnai pasidalindavo į dvi grupes ir sustodavo vieni prieš kitus tam tikrame nuotolyje. Centre gulėdavo tas apvalus dalykas. Davus ženklą abi grupės veržDavosi į priekį ir stengdavosi tą apvalų dalyką galimai toliau nuspirti į priešininko pusę.

Kiek vėliau šiuo pramoginiu žaidimu romėnai sudomino okupuotus dabartinės Anglijos gyventojus. Žaidimas vietiniams patiko ir jie pasekė romėnų pėdomis. Tų laikų mokyklas tvarkė išimtinai dvasiškija ir jai priklauso nuopelnas už čia minimo žaidimo išpopuliarinimą mokinių tarpe. Rašyta istorija mini 1175 m. Tų metų Užgavėnių pirmasis antradienis buvo skirtas mokyklų iškilmingam kamuolio žaidimui, kuris užtruko ištisą dieną. Tuometiniai žaidikai nebuvo saistomi griežtomis taisyklėmis. Taisyklėms buvo teikiama antraeilė

reikšmė, ir laimėjimą dažniausiai lemdavo laisvai naudojama jėga.

Dėl pernelyg didelio žiaurumo (lūžę kojos, rankos nebuvo jokia naujiena) šis anglų pamėgtas žaidimas viduramžiais buvo valstybiniais įstatymais uždraustas. Tačiau nepaisant išleistų priešingų įstatymų, žaidimas plėtėsi, kol pagaliau visiškai įsipilietino kalbame krašte. Ilgainiui pakito žaidimo taisyklės, išsivystė tobulas kamuolio valdymas ir šiandien šis žaidimas visame pasaulyje vadinamas futbolo vardu.

Futbolas yra mėgiamiausias pasaulyje žaidimas. Dideliu pamėgimu jį žaidžia europiečiai, lygiai jis mėgstamas ir kitose pasaulio šalyse.

Išimtį sudaro tik Šiaurinė Amerika. Šiame krašte futbolas tebėra vystimosi stadijoje, nors ir čia jau eilė metų futbolui pranašaujama užtikrinta ateitis. Paskutinių metų laikotarpyje futbolas įsitvirtino dideliame skaičiuje aukštesniųjų mokyklų ir universitetų. Kas kart vis didėja juo susidomėjimas tarptautinėse rungtynėse, kurios rengiamos didesniuose JAV miestuose. Pastaruoju atveju ypatingai didelį vaidmenį atliko tūlas Bill Cox, 1960 m. New Yorke įsteigęs Tarptautinę Futbolo Lygą ir pakviesdamas varžyboms plačiai žinomas Europos ir Pietų Amerikos komandas. Šiais metais dalis šių rungtynių buvo pravestos ir Chicagoje. 1962 m. tarptautinės lygos rungtynes stebėjo netoli 350.000 žmonių.

JAV ir Kanadoje mėgėjų futbolo komandų priskaičiuojama tūkstančiai. Prieš keleris metus būta visa eilė ir lietuvių fotbolo komandų. Deja, šiuo metu mūsiškiai pakrikę ir pastovūs vienetai beliko tik Chicagoje ir New Yorko mieste.

Negalima tvirtinti, kad mūsų priaugantis jaunimas nesidomėtų futbolo žaidimu. Taip nėra ir geriausiu pavyzdžiu galima statyti Chicagos lietuviškos Švč. Panelės Gimimo parapijos mokyklos mokinukus. Šiemet LFK Lituanica užmezgusi ryšį su mokyklos tėvų komitetu, mokinius išvedė į aikštę ir supažindino su futbolo žaidimu. Bandymas puikiausiai pavyko ir galima tik džiaugtis jaunųjų futbolininkų gerais norais ir aiškiai matoma pažanga. Jei LFK Lituanica pajėgs įdiegtą susidomėjimą ugdyti, Chicagos lietuviai netolimoje ateityje galės pagrįstai didžiuotis puikiu lietuvišku futbolo prieaugliu.

Šiam tikslui didelių pastangų nereikia. Būtinas tik reguliarus ryšys ir nuosekliai vedamos treniruotės. Žinia, neišvengiamos ir piniginės išlaidos, kurios būtinos aprangos ir kamuolio įsigyjimui.

Pavyzdžiu pastatytą Chicagą nesunkiai galėtų pasekti ir kitos didesnės lietuvių kolonijos. Tokiu pat būdu galėtų brėsti lietuviška jaunųjų futbolo mėgėjų karta ir Clevelande, Detroite, Los Angeles, Toronte ir kituose miestuose. Tereikia trupučio pastangų ir kiek ilgesnio pasišventimo.

Šiandieninis mūsų futbolo lygis ir komandų skaičius neteikia didesnio džiaugsmo. Vienintėlė viltis belieka prieauglyje. Susirūpinkime.

P. Petrutis

Sukūrusius katalikišką šeimą,
ANGELĘ KATELYTĘ
ir
ROBERT LAWLER,
nuoširdžiai sveikina ir daug laimės linki
„ATEITIS"

„LAIŠKAI LIETUVIAMS" KONKURSAS

„Laiškai Lietuviams" skelbia konkursą parašyti straipsniui apie kurią nors asmenybę ugdančią savybę (t. y. reikia parašyti apie kurią nors dorybę). Galima rašyti ir beletristine forma. Rašinys turi būti ne ilgesnis kaip trijų tūkstančių žodžių ir turi būti tinkamas spausdinti „Laiškuose Lietuviams". Rašinius, pasirašytus slapyvardžiu ir į atskirą vokelį įdėjus savo tikrąją pavardę bei adresą, iki 1963 m. vasario 1 dienos siųsti šiuo adresu: 2345 W. 56th St., Chicago 36, Ill.

Už geriausius rašinius bus duodamos šios premijos: I — 100 dol., II — 75 dol., III — 50 dol., IV — 25 dol. Laimėtojams premijos bus įteiktos „Laiškų Lietuviams" metiniame parengime 1963 m. kovo mėn. 9 d. 7 val. vakaro Jaunimo Centre. Meninę programą atliks solistė Valentina Kojelienė - Cinkaitė.

Daugiau žinių apie konkursą galima rasti „Laiškuose Lietuviams".

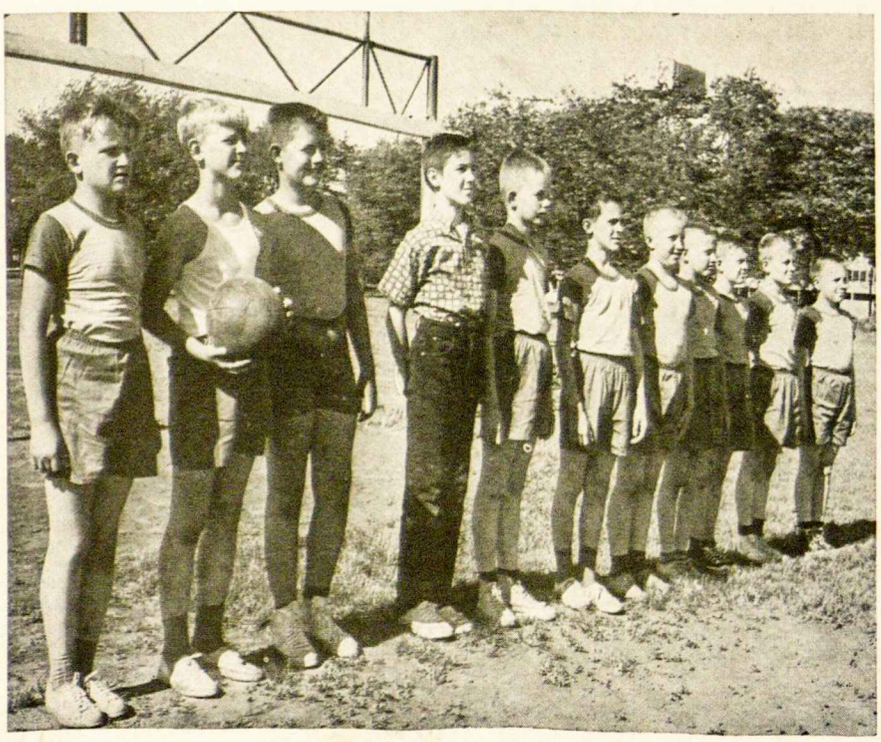

Chicagoje
Jaunasis futbolo prieauglis
(P. Petručio nuotrauka)

Ateitininkų Federacijos Nepaprastoji KONFERENCIJA

1. Ateitininkų Federacijos Valdyba, remdamasi Federacijos Konstitucijos 9 str. šaukia Federacijos Nepaprastąją Konferenciją New Yorke 1963 gegužės 30 — birželio 2 dienomis.

2. Konferenciją sudaro:

a) Federacijos Valdybos, Federacijos Tarybos ir Federacijos Kontrolės Komisijos nariai;

b) Moksleivių Ateitininkų Sąjungos, MAS, Studentų Ateitininkų Sąjungos, SAS, ir Ateitininkų Sendraugių Sąjungos, ASS, narių rinkti atstovai.

Patariamuoju balsu Konferencijoje gali dalyvauti kiekvienas ateitininkas.

3. Konferencijos atstovus rinkti ir atstovu būti renkamas gali kiekvienas tikrasis MAS, SAS ir ASS narys. Ateitininkai jaunučiai rinkimuose nedalyvauja.

4. Kiekvienas MAS, SAS ir ASS padalinys (skyrius, draugovė, kuopa) renka po vieną atstovą. Kai padalinyje yra daugiau kaip 25 nariai, vienas atstovas renkamas nuo kiekvienų 25 narių ir nuo likučio, ne mažesnio kaip trylika. Jei kurioje vietovėje (mieste) yra tos pačios sąjungos keli padaliniai, Konferencijos atstovų skaičius jiems tenka nuo jų narių bendro skaičiaus ir rinkimus praveda jų vadovybių sudaryta bendra komisija.

5. Atskirai gyvenantieji ir jokiam MAS ar ASS padaliniui neprilklausantieji ateitininkai rinkimams registruojasi atitinkamos sąjungos sau patogiausiame padalinyje iki 1962 lapkričio 1 d.

6. Kiekvienas MAS, SAS ir ASS padalinio atstovu gali būti renkamas kiekvienas tikrasis MAS, SAS, ASS narys, nepriklausomai nuo to, kur jis gyvena ir kuriai sąjungai priklauso.

7. Konferencijos atstovus MAS, SAS ir ASS padaliniai gali rinkti savo tam reikalui specialiai sukviestame susirinkime arba korespondenciniu būdu. Atstovai renkami slaptu balsavimu.

8. Kiekvienas MAS, SAS ir ASS tikrasis narys savo padaliniui, o atskirai gyvenantieji ateitininkai tam padaliniui, kuriame įsiregistruos Konferencijos rinkimams, gali siūlyti kandidatų Konferencijos atstovas ne daugiau kaip tas padalinys gali rinkti atstovų. MAS, SAS ir ASS padalinių valdybos taip pat rūpinasi pasiūlyti kandidatų. Kandidatas bus pasiūlytas tik tuo atveju, kai siūlytojas pateikia kandidato sutikimą raštu būti atstovu.

9. Kandidatuoti galima tik viename MAS, SAS ar ASS padalinyje. Kandidatuodamas kelių sąjungų ar tos pačios sąjungos keliuose padaliniuose, savaime nustoja buvęs kandidatu.

10. Kandidatų siūlymas turi būti baigtas iki 1962 gruodžio 15. MAS, SAS ir ASS padalinių valdybos ar jų sudarytos rinkimų komisijos iki 1963 m. sausio 10 turi sudaryti visų padaliniui pasiūlytų kandidatų raidyno tvarka bendrą sąrašą ir jį pranešti rinkikams, sykiu pranešant atstovų rinkimo tvarką. Jei atstovų rinkimai numatyti padalinio susirinkime, sykiu pranešama to susirinkimo laikas ir vieta. Rinkiminis susirinkimas negali įvykti anksčiau kaip per 7 dienas nuo pranešimo dienos. Negalintieji susirinkime dalyvauti gali balsuoti korespondenciniu būdu.

11. Balsuojant korespondenciniu būdu, gautame kandidatų sąraše atžymima ne daugiau kandidatų kaip renkama atstovų, atžymėtas sąrašas dedamas į niekam neadresuotą švarų voką, kuris užlipinamas ir įdedamas į antrą voką. kuris adresuojamas MAS, SAS ar ASS atitinkamo padalinio valdybai ar rinkimų komisijai duotu adresu, pažymint ir savo, kaip siuntėjo, vardą, pavardę ir adresą.

12. Balsavimai turi būti baigti iki 1963 vasario 1 d. Skundai dėl rinkimų duodami Ateitininkų Federacijos Garbės Teismui ne vėliau kaip iki 1963 vasario 15. Skundai įteikiami rinkimus vykdančiai MAS, SAS ar ASS padalinio valdybai ar rinkimų komisijai, kuri per 3 dienas su savo paaiškinimu skundą pasiunčia Federacijos Garbės Tesimui (Dr. St. Bačkis, 2622 16th st., NW, Washington 9, D.C.) ir apie tai praneša Federacijos Valdybai (916 Willoughby ave., Brooklyn 21, N.Y.). Skundus dėl rinkimų Garbės Teismas išsprendžia per 7 dienas nuo jų gavimo ir savo sprendimą praneša MAS, SAS ar ASS atitinkamam padaliniui ir Federacijos Valdybai.

13. Skundų nesant, rinkimai įsiteisėja per 5 dienas po balsų suskaitymo ir nustatymo, kas išrinktas atstovu. Rinkimams įsiteisėjus, MAS, SAS ir ASS padalinių valdybos ar rinkimų komisijos išrinktųjų atstovų adresus praneša Federacijos Valdybai iki 1963 kovo 15 d., drauge pasiųsdamos ir visą konferencijos rinkimų bylą.

14. MAS, SAS ir ASS centrinės valdybos žiūri, kad jų padaliniai laiku ir tvarkingai atliktų atskirus rinkimų veiksmus.

15. Konferencija įvyksta susirinkus ne mažiau kaip pusei jos atstovų.

16. Konferencija sprendžia paprasta posėdyje dalyvaujančių balsų dauguma, jei balsuojamam klausimui Federacijos Konstitucija nenustato specialios daugumos.

17. Konferencijos išlaidoms kiekvieno krašto ateitininkų valdyba nustato specialų Konferencijos mokestį. Jį išrenka MAS, SAS ir ASS padalinių valdybos ir per savo sąjungų centrus iki 1963 balandžio 1 d. įteikia Federacijos Valdybai.

ATEITININKŲ FEDERACIJOS VALDYBA

1962. IX. 8.
Brooklyn, N.Y.

SPECIALUS MOKESTIS NEPAPRASTAI KONFERENCIJAI

1. Ateitininkų Federacijos Nepaprastosios konferencijos išlaidoms padengti renkamas specialus mokestis.

2. Mokestį kiekviename krašte nustato to krašto valdyba.

3. Ateitininkų Federacijos Valdyba, eidama drauge ir krašto valdybos pareigas, Jungtinėse Amerikos Valstybėse, šio krašto ateitininkams nustato tokį mokestį: sendraugiams 1.00 dol. studentams 0.50 dol., moksleiviams 0.25 dol. kiekvienam.

4. Mokestį surenka sąjungų centrų valdybos ir AF Valdybai prisiunčia iki 1962 gruodžio 15 d.

Ateitininkų Federacijos Valdyba
Broklyn, N.Y., 1962 liepos 14 d.

PAW PAW DEKLARACIJA

Ir kadangi kultūros kongreso metais vyksta kultūringas nukultūrėjimas, ir kadangi kiekvienai reakcijai yra antireakcija, ir kadangi dujų tūrio ir spaudimo sandauga yra pastovus dydis, mes, žemiau pasirašiusieji, būdami sveiko proto, skelbiame Klumpės Korporacijos įkūrimą ir teikiame lietuviškajai visuomenei savo konferencijos nutarimus:

1. Siūlome, kad S.A.S. metine tema būtų Šventoji Liucija, o Marquette Park'o lietuviai pasiskaitytų „Dėdės Tomo Trobelę".

2. Korp! Klumpė džiaugiasi, kad alaus skardinė yra pilna, kai perki, ir tuščia, kai išmeti.

3. Korp! Klumpė smerkia kultūrą, nes ji verčia rengti kultūros kongresus, o šie verčia kultūrininkus elgtis nekultūringai. Jeigu kol. R. Mieželis skaitys paskaitą kultūros kongrese, Korp! Klumpė piketuos prie durų. Kodėl? Nes R. Mieželis yra šovinistinės knygos „Lietuviškasis Liberalizmas" redaktorius.

4. Stebėdami ALTo veiklą, Klumpininkai galvoja ir nutaria, kad ALTas reikalingas reformų. Klumpininkai sutinka su ALTo suvažiavimo nutarimu, kad dr. P. Grigaitis yra tinkamiausias asmuo reformoms pravesti.

5. Korp! Klumpė sutinka su S. Šimoliūnu, kad lietuviuose nebėra jaunimo balso ir kad tiek ateitininkai, tiek skautai, tiek santariečiai, tiek Neo-Lituanai yra atgyvenę savo laikus. Belieka tik klumpininkai. Kad jų balsas būtų išgirstas, reikalaujame, kad klumpininkai visus kongresus pradėtų, sugiedodami „Garbingoji Kotrina".

6. Išnaudodami progą, klumpininkai, kaip ir visi kiti, skelbia romano konkursą su tikslu išnagrinėti tauraus klumpininko asmenybę. Trečioji premija: pareiga dalyvauti dviejose Grandkavose; antroji premija: pareiga dalyvauti vienoje Grandkavoje; pirmoji premija: neturėti nieko bendro su jaunaisiais Kęstutiečiais.

7. Kad nepaprastoji Federacijos konferencija būtų tikrai nepaprasta, Korp! Klumpė, lygiai kaip ir kitos korporacijos, pasižada joje dalyvauti. Prieš nepaprastą konferenciją šaukiame nepaprastą Korp! Klumpės konferenciją, kurioje kelsime nepaprastus klausimus.

8. Korp! Klumpė sveikina sekančius jaunuolius, suradusius amžinos jaunystės vandenis: Dr. V. Kavolį, S. Šimoliūną, V. Adamkavičių, R. Mieželį. Ta pačia proga reiškiame užuojautą šunų apkandžiotam Matulionių Margiui, kuris skaudžiai nukentėjo, begindamas tėviškės Marquette Park'o lietuviškus židinius. Jam tariame: „Tau angelai pragydo; Tau laimė ir garbė...ė....ė...ė!"

9 Korp! Klumpė pasižada artimiausioje ateityje įteikti SAS Valdybai Korp! Klumpės įstatus ir užimti savo vietą garbingųjų korporacijų eilėse.

Su klumpe per purvyną!

Korp! Klumpė.

MAGDĖ AUKSABURNĖ

Mieloji Panele Auksaburne,

Mums pavalgius pietus, mano 83 metų motina, atsisakius nuimti stalą ir sumazgoti indus, nuėjo gulti. Mano žmona iš to pykčio šokinėja ant jos lovos ir neleidžia jai užmigti. Ką man daryti?

Susinarpliojęs

Brangus Snarply,

Griebk žmoną už rankos ir mandagiai pasodinęs paaiškink jai, kad jeigu neduos ramybės tavo motinai ir nenustos šokinėjus ant lovos, tai tu išmokysi savo vaikus taip pat jai daryti, kai ji sulauks 83 metų. Jeigu tas nepadės, tai pakviesk daktarą ir kartu kunigą, kad sutvarkytų žmoną. O pats nuimk stalą ir suplauk indus, kaip geram vyrui pridera.

Magdė

Brangioji,

Ar negali būti "flying saucers" ir gyvenimas kitose planetose, kur žmonės yra, kaip mes, tiktai neturėjo tokių pradininkų kaip mes — Adomą ir Ievą?

Filosofas

Mielas Filosofai,

Visko gali būti. Atsargos dėliai, parašyk Ponui Dievui laišką šiuo klausimu, ir kai gausi atsakymą, parašyk vėl, nes ir man įdomu sužinoti.

Magdė

Miela Magdute,

Esu alergiškas lūpų pieštukui. Ką daryti? Gelbėk!

Don Juanas

Mielas Don Juanai,

Iš rašto ir iš parašo sprendžiu, kad esi vyriškos giminės. Tai kam tau prireikėjo vaistų nuo lūpų pieštuko? Juk, rodos, vyrai netepa ir nedažo lūpų!

Magdė

Brangute,

Man patinka mergaitės su barzdom. Kur galėčiau aš jų rasti?

Išsiskyrėlis

Mielas Išsiskyrėli,

Nuvažiuok į Pirėnų kalnus, į Andoros respubliką. Ten rasi gražių ožkučių su dailiom barzdikėm.

Magdė

Miela Magdute,

Aš labai mėgstu česnakus, ir mano mylimiausias sportas yra mergaites kalbinti. Ką man daryti?

Tavo Auksaburnis

Mielas Auksaburni,

Ar valai dantis prieš ir po valgio? Jeigu taip, tai viskas tvarkoj; jeigu ne, tai pradėk nuo šios dienos.

Tavo Magdė Auksaburnė

Miela Magde,

Aš išeinu iš karčiamos ir pradedu riedėti namon. Bet po dviejų minučių pradedu eiti vieną žingsnį priekin ir du atgal. Pagaliau atsirandu vėl prie tos pačios karčiamos. Ką daryti? P.S. nebeturiu pinigų!

Girtuoklis

Pasiskolink iš artimiausio kaimyno dešimt centų ir paskambink savo žmonai, pasisakyk, kur esi. Pamatysi, kaip ir galva nustos svaigti ir visos problemos, išskyrus vieną, išsispręs. O, tą paskutinę bėdą tai jau pats sugebėk išnarpliot.

Magdė

„ATEITIES" KONKURSAS

DAILIAJAI LITERATŪRAI

Konkurse yra kviečiamas dalyvauti visas lietuviškas jaunimas.

Jury komisiją sudaro: Aloyzas Baronas, Kazys Bradūnas, Česlovas Grincevičius, Aldona Šimaitienė ir Enata Skrupskelytė.

Bus vertinama, kūryba, atsiųsta „Ateities" redakcijai nuo 1962 m. sausio 1 d. Konkurso detalės „Ateities" 1962 m. birželio mėn. numerio 147 p.

PREMIJOS ĮTEIKIAMOS „ATEITIES" LITERATŪROS VAKARE CHICAGOJE, JAUNIMO CENTRE, 5620 SO. CLAREMONT, ŠEŠTADIENĮ, 1963 M. VASARIO MĖN. 2 D.

GALVOK!

M. Pakalniškytė

1. Keturi keliautojai sustojo viešbutyje ir paprašė nakvynės bei vakarienės. Bet šeimininkas nusiskundė, kad galės duoti tik bulvių, nes nieko daugiau neturįs. Kai šeimininkas atnešė valgį, visi keturi keliautojai jau buvo užmigę. Po valandėlės vienas iš jų atsibudo ir suvalgė trečdalį atneštųjų bulvių. Tada jis vėl užmigo. Antras keliautojas atsibudęs suvalgė trečdalį likusių bulvių. Taip pat padarė ir trečiasis keliautojas. Kai ketvirtasis atsibudo, jis suvalgė tik ketvirtadalį visų likusių bulvių. Kai visi keturi keliautojai vėl miegojo, įėjo šeimininkas ir paėmė lėkštę, kurioje dar šešios bulvės buvo. Kiek bulvių buvo atnešęs jiems šeimininkas?

Atsakymas: 27 bulvės.

Paaiškinimas: Kadangi paskutinis keliautojas suvalgė ¼ rastų bulvių, tai šešios bulvės buvo ¾ to, ką jis buvo radęs. Tai reiškia — jis buvo radęs 8 bulves. Bet tos 8 bulvės buvo ⅔ to, ką rado trečiasis. Taigi — trečiasis rado 12 bulvių. Panašiai galvojant, išeina, kad antrasis rado 18 bulvių, o pirmasis 27 bulves.

2. Uoste stovįs laivas turėjo virvines kopėčias, kuriose buvo 20 spyrių. 4 spyriai buvo vandenyje. Jeigu atstumas tarp spyrių centrų buvo viena pėda ir spyrio diametras buvo vienas colis, kiek spyrių dar buvo virš vandens 5-kių pėdų aukščio potvyniui atėjus?

Atsakymas: 16 spyrių.

Paaiškinimas: Potvynio metu pakilus vandeniui, pakilo ir laivas.

3. Du čigonai rado bonką alaus, aštuonių puodukų talpos. Su savim jiedu turėjo dvi tuščias bonkas, vieną penkių puodukų, o antrą trijų puodukų talpos. Jokio kito indo jiedu su savim neturėjo. Kiek kartų turėjo juodu pilti alų iš vienos bonkos į kitą, kol padalijo jį į dvi lygias dalis, jei kiekvieną kartą pilti pradėję pylė tol, kol arba vienoje bonkoje alaus nebeliko, arba antroje nebetilpo?

Atsakymas: Aštuonis kartus.

Paaiškinimas: 8-nių puodukų talpos bonką pavadinkim A, penkių puodukų talpos — B ir trijų puodukų — C. Tie aštuoni pylimai tuokart bus:

1. Iš A į B.
2. Iš C į B.
3. Iš A į C.
4. Iš C į B.
5. Iš B į A.
6. Iš C į B
7. Iš A į C.
8. Iš C į B.

Po aštuntojo pylimo A ir B bonkose bus po keturis puodukus alaus, o C bonka bus tuščia.

3. Pernai mokykloje mokinių buvo tiek, kad traukiant kvadratinę šaknį iš jų skaičiaus liekanos liko 1. Kai šįmet mokyklos mokinių skaičius padidėjo vienu šimtu, kvadratinė šaknis iš jo išsitraukia be liekanos.

Kiek mokinių yra šįmet mokykloje?

Atsakymas: 2601.

Paaiškinimas: Sakykim, kad pernai mokykloje mokinių buvo k^2+1, o šįmet jų yra $m^2=k^2+1+100=k^2+101$. Tuokart

$$m^2-k^2+101$$
$$(m-k)\ (m+k)=101$$
$$m-k=1$$
$$m+k=101$$
$$k=50$$
$$m=51$$
$$m^2=2601.$$

ALp(LKA)1786
1962, Nr.8